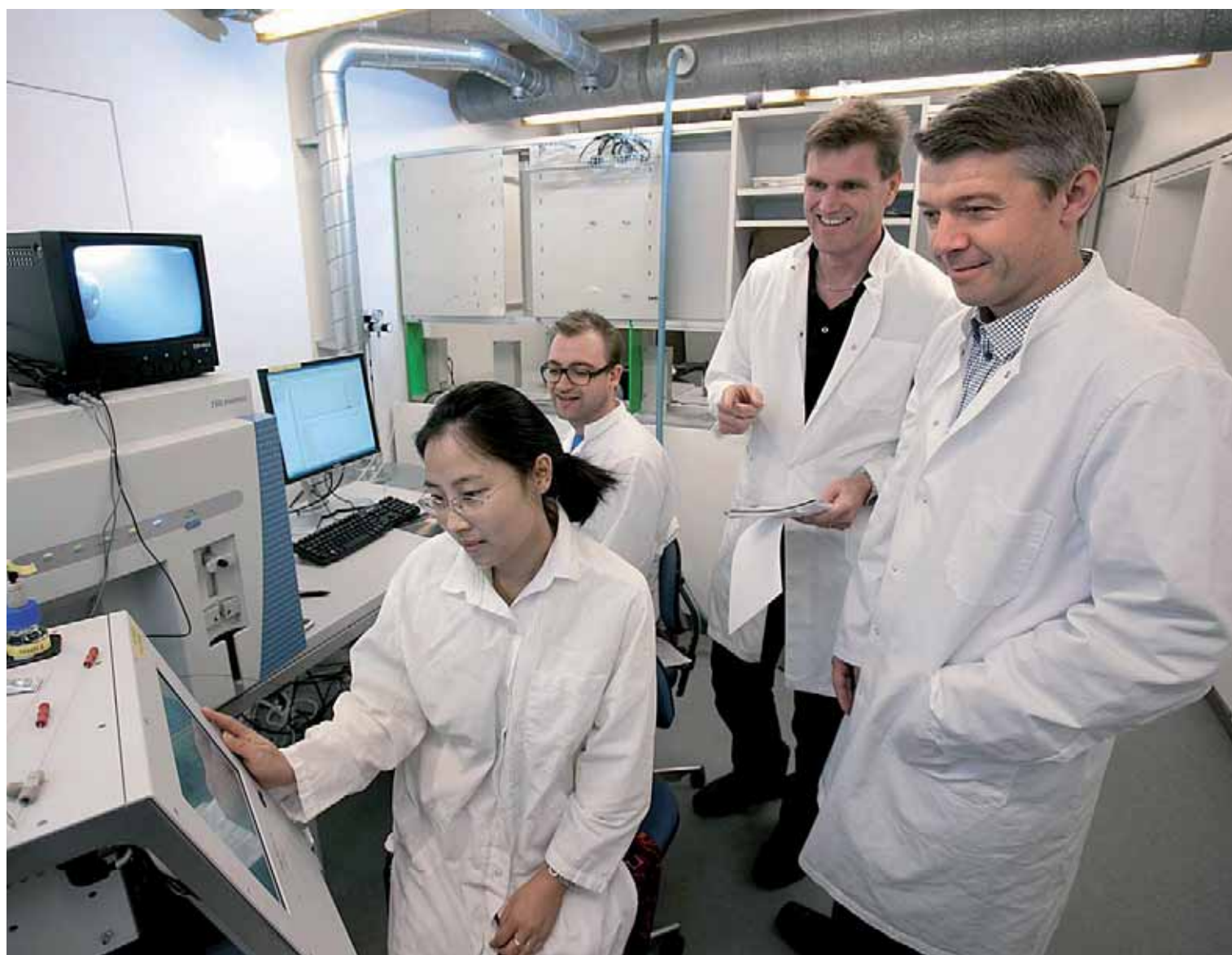


Forskningsberetning 2008

Odense Universitetshospital og Klinisk Institut, Syddansk Universitet



Forskningsberetning 2008

Odense Universitetshospital og Klinisk Institut, Syddansk Universitet.

Indhold

Forskning i fremdrift	4
Fundamentet er lagt for fremtidens stamcellebehandlinger	7
Et boost til forskningsaktiviteter	10
Målet er optimering af bestråling	12
Osteoporose - 360° forskning i folkesygdom	14
Mitokondriernes hemmelighed	16
Når sundhedsvæsenet er en fremmed verden	18
Patienterne som aktive i udviklingsarbejdet	20
Stærk konsolidering af sygeplejeforskningen	22
Professorer ansat på Odense Universitetshospital i 2008	24
Oversigt over forskning på Odense Universitetshospital 2008	27
Kilder og definitioner	75

Stigende forskningsaktivitet i Odense

Forskningsberetningen for 2008 viser tydeligt, at der ydes en stor og engageret forskningsindsats i langt de fleste afdelinger på OUH. Den stigende forskningsaktivitet kan aflæses ved, at flere og flere på hospitalet deltager aktivt i forskningen, og at antallet af ph.d.-studerende både er i stærkt vækst og omfatter stadig flere med en anden baggrund end en lægevidenskabelig uddannelse. Det er meget glædeligt, idet der er behov for en stærk forskningsindsats inden for alle de terapeutiske og diagnostiske modaliteter, som OUH varetager.

Dette er blevet suppleret med en styrket organisatorisk infrastruktur omkring forskningen og en øget økonomisk opbakning

fra Region Syddanmark, Syddansk Universitet og Odense Universitetshospital.

I et tæt samarbejde med Syddansk Universitet og andre samarbejdspartnere i Region Syddanmark og Schleswig-Holstein skal det være med til at sikre en fortsat dynamisk udvikling af forskningen, så denne fortsat på mange og efterhånden også flere områder kan være placeret i front - både nationalt og internationalt.

God læselyst.

På direktionens vegne

Peter Frandsen

Direktør, læge, dr.med.

Formand for Forskningsrådet

ved Odense Universitetshospital



*Peter Frandsen
Direktør, læge, dr.med.
Formand for Forskningsrådet ved
Odense Universitetshospital.*

Forskning i fremdrift



- Jeg har fulgt udmøntningen af forskningsstrategien fra nærmeste hold, siger ph.d. Kim Brixen, Institutleder på Klinisk Institut, Syddansk universitet og overlæge på Endokrinologisk Afdeling. - I en national rating udarbejdet af Børsen i 2008 lå vi med forskning på det sundhedsvidenskabelige område marginalt bedre end de øvrige universiteter målt i forhold til citationer pr. publiceret artikel.

OUH tager sine forpligtelser som universitetshospital alvorligt. I den sammenhæng er forskningsindsatsen en naturlig del af enhver form for højt specialiseret behandling, og specielt i de senere år er der sket rigtig meget på den front.

Forskning er et højt prioriteret indsatsområde på OUH. Det skyldes grundlæggende, at der er en afgørende sammenhæng mellem de resultater, der opnås gennem forskning og videreudviklingen af behandlingsindsatsen i klinikken. - Med vedtagelsen af forskningsstrategien for 2007-2012 forpligtede vi os til at arbejde for en markant intensivering af forskningsindsatsen i samarbejde med Syddansk Universitet, siger direktør Peter Frandsen. - Med udgangspunkt i en fornuftig position satte vi

os for både at styrke de områder, hvor vi allerede stod særdeles stærkt forskningsmæssigt og områder, hvor der var behov for, at forskningen blev intensiveret.

- Nu er vi cirka halvvejs i perioden, og jeg må sige, at intentionerne er blevet indfriet. Vi er kommet et rigtig godt stykke mod en realisering af de mål, vi satte os.

Strategi under realisering

Det overordnede mål for forskningsstrategien er generelt en øget indsats og vel at mærke en indsats,

der omfatter alle kliniske specialer på hospitalet.

OUH's forskningsråd blev etableret på baggrund af forskningsstrategien. Peter Frandsen er rådets formand, næstformand er Kim Brixen, klinisk forskningslektor og leder af Klinisk Institut på Syddansk Universitet. I rådet sidder desuden forskningsledere fra en række specialer samt medlemmer af hospitalets direktion. Rådets fornemste opgave er at understøtte realiseringen af strategien, blandt andet gennem rådgivning til direktionen i forskningsspørgsmål.

Et konkret tiltag har bestået i en kortlægning af de enkelte afdelingers forskningsmæssige styrke. En kortlægning, som siden har dannet grundlag for tildelingen af forskningsstøtte fra OUH's egen forskningspulje. Forskningsrådet behandler ansøgninger til puljen og afgiver indstilling til direktionen om bevillinger.

De vigtigste arbejdsområder for forskningsrådet i øvrigt er at varetage OPEN, Odense Patient data Exploratory Network og at skabe basis for et forøget antal ph.d.-studerende.

OPEN er i gang

Odense Patient data Exploratory Network, blev officielt skudt i gang den 29. september 2008. Der er tale om en markant nyskabelse - en form for datawarehouse, der først og fremmest rummer en biobank med blodprøver, vævsprøver og andet materiale fra de forsknings-

projekter, der gennemføres på OUH. OPEN omfatter desuden en database, der giver overblik over indholdet i biobanken og de forskningsprojekter, der tidligere er gennemført.

Forskerne på OUH - og på lidt længere sigt eksterne forskere fra både ind- og udland - får støtte i OPEN-projektet til at udnytte biobanken og databasen optimalt. I projektet er der ansat en datamanager, og der er tilknyttet en professor i klinisk registerforskning.

- En børnekoorte, som vi opretter i samarbejde med Odense Kommune, er et eksempel på et særdeles perspektivrigt OPEN-projekt, siger Peter Frandsen. - Kohorten kommer til at bestå af to årgange af børn født i kommunen, og vi følger dem over en længere årrække. Derved



*Peter Frandsen
Direktør, læge,
dr.med.
Formand for
Forskningsrådet
ved Odense
Universitets-
hospital.*

skaber vi et enestående forskningsmateriale, som både OUH og kommunen kan udnytte - for eksempel kan materialet rumme oplysninger om, hvilke børn der i særlig grad er i risiko for at udvikle folkesygdomme som fedme, sukkersyge eller allergi.

Aktuelt er der syv forskningsprojekter under OPEN og flere er på vej.

Løft af ph.d.-området

Også udviklingen på ph.d.-området er i overensstemmelse med den politik, direktionen for OUH har fastlagt i forskningsstrategien. Målet er, at der skal være flere ph.d.-studerende inden for samtlige specialer, og at der i 2012 skal være 140 ph.d.-studerende. Det er ensbetydende med en fordobling i

OPEN-projekter 2009

- Cancer i esophagus, cardia og ventrikel
- Klinisk opfølgingsstudie til GA2LEN survey
- Smerter, Livskvalitet og Økonomi efter Operation for Lungekræft
- Odense Arterie Biobank
- Odense Børnekoorte
- Genetiske varianter og fænotypiske karakteristika hos patienter med T2DM
- TOACS Cohort (A follow-up study of course and development of atopic dermatitis, hand eczema, and allergic contact dermatitis in young Danish adults).

Ph.d.-midler uddelt fra forskningspuljen

2008: 10 stipendier à 400.000 kr.
2009: 20 stipendier à 400.000 kr.
(10 udmøntet i foråret, 10 udmøntes ultimo 2009).

forhold til antallet i 2007.

- De seneste tal viser, at målet er inden for rækkevidde, fastslår Peter Frandsen. - I september 2009 var der 127 ph.d.-studerende



*Kim Brixen,
ph.d., Institut-
leder på Klinisk
Institut,
Syddansk
universitet og
overlæge på
Endokrinologisk
Afdeling.*

indskrevet på Klinisk Institut. De fleste er læger, men der er også ph.d.-studerende med andre sundhedsvidenskabelige kandidatgrader.

Frie forskningsmidler

Forskningsrådet modtager løbende et stort antal ansøgninger til OUH's forskningspulje, og i overensstemmelse med strategien tildeles støtten dels til særligt stærke og lovende forskningsprojekter på områder, hvor OUH ønsker at profilere sig, dels til afdelinger, der har brug for generelt at styrke forskningsindsatsen. Hvor det sidste er tilfældet, er der ofte tale om støtte til nye forskerstillinger - for eksempel professorater, lektorater, post-doc-stillinger og også utraditionelle stillinger som fx gæstprofessorater. Det sidste sker specielt i tilfælde, hvor det ikke er muligt at rekruttere forskere på fuld tid inden for et givent område.

Synergieffekt udnyttes fuldt ud

- Jeg har haft lejlighed til at følge udmøntningen af forskningsstrategien fra nærmeste hold. Udgangs-

Frie forskningsmidler uddelt efter indstilling fra Forskningsrådet

2008: i alt ca. 4 mio. kr.

16 ansøgninger, samlet udgift på 3.905.000 kr. i 2008, 3.577.000 kr. i 2009 og 200.000 i 2010.

2009: i alt ca. 9 mio. kr.

Første halvår: 19 ansøgninger, samlet udgift 2.637.000 kr. i 2009, 1.544.000 kr. i 2010.

Andet halvår: 2,7 mio. kr., aktuelt i opslag.

punktet var vel at mærke godt, fastslår Kim Brixen. - I en national rating udarbejdet af Børsen i 2008 lå vi med hensyn til forskning på det sundhedsvidenskabelige områdemarginalt bedre end de øvrige universiteter målt i forhold til citationer pr. publiceret artikel. Men vi har endnu ikke set de fulde konsekvenser af forskningsstrategien. Typisk vil det vare flere år, inden et ph.d.-studie udmønter sig i videnskabelige artikler. Realiseringen af forskningsstrategien vil derfor tidligst vise sig i form af et øget antal publikationer i 2010-11.

- Fra universitetets side er vi særdeles tilfredse med samarbejdet

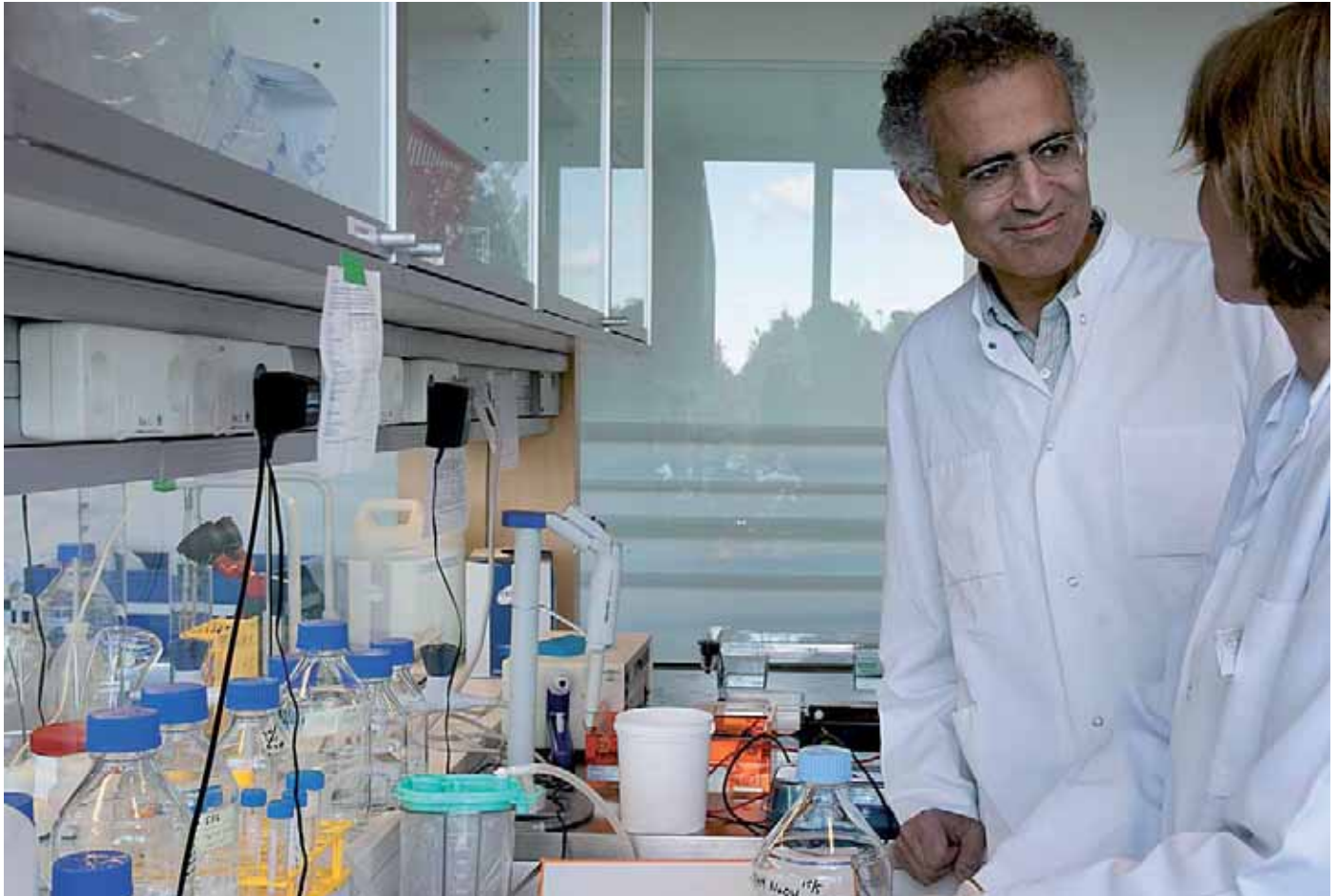
med OUH, og vi oplever et højt aktivitetsniveau. - Vi er nu for alvor i stand til at udnytte synergieffekten i samarbejdet mellem hospital og universitet. Det er der rigtig

Eksempler på forsknings-tiltag støttet af puljen

- Gæstprofessorat på Geriatrisk Afdeling G
- Post doc.-stilling til forskningsprogrammet: Erhvervs- og miljøbettinget astma og allergiske sygdomme hos voksne
- VIP-stilling til oprettelse af laboratorium for hårdtvævs-patologi
- Europæisk multicenterstudie af sammenhæng mellem insulinfølsomhed og udvikling af hjertekarsygdom
- From stem cell marker profiles to individual treatment of brain tumour patients.

mange gode eksempler på. De fælles procedurer for håndtering af nyansættelser er bare et af dem. Vi har aftalt, hvordan vi gør, og vi er i stand til at agere hurtigt og målrettet, hvilket er af vital betydning, når vi skal knytte nye forskningsmedarbejdere til os. Også med hensyn til det nye hospital, der skal opføres i Odense SØ, har vi god og tæt dialog. Vi er meget glade for, at OUH inddrager SDU i planlægningen. Vi er overbevist om, at vi får et af de bedste hospitaler i Europa, når byggeriet står færdigt.

Fundamentet er lagt til fremtidens stamcellebehandlinger



- Der er behov for en langsigtet forskningsindsats, og vi vil støde på problemer undervejs, siger professor, dr.med. Moustapha Kassem, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling. - Men det vigtige er, at vi har at gøre med et udviklingsområde med enorme perspektiver. Vi forventer, at stamcellerne en dag vil betyde enorme fremskridt for sygdomsbekæmpelsen.

Den eksperimentelle stamcellebehandling er nu så langt fremme, at tiden er inde til at tage skridtet videre. Håbet er, at det kan ske ved etablering af et nationalt center for klinisk stamcellebehandling i OUH.

Alt tyder på, at det i fremtiden vil være muligt at behandle mange sygdomme med universelle stamceller. På linje med de blodbanker, vi kender i dag, vil der blive etableret stamcellebanker, hvorfra materialet umiddelbart kan hentes til behandling af patienter. For eksempel vil diabetespatienten kunne modtage insulinproducerende stamceller, og osteoporosepatienten vil kunne få tilført stamceller, der genopbygger knogler. Til forskel fra blodbankerne vil der oven i købet ikke ligge en særlig opgave i at matche blodtype og patient.

Stamcellerne vil være universelle i den forstand, at de vil kunne anvendes på alle patienter.

Professor Moustapha Kassem, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling, vurderer, at en sådan vision lader sig realisere.

- Der er sket store fremskridt med hensyn til den basale forskning i stamceller inden for de seneste fem-seks år, fastslår han. - På det grundlag er de første forsøg gennemført med eksperimentel stamcellebehandling på dyr, men også på mennesker. Nu er det afgørende, at vi får

mulighed for at fortsætte forsøgene med eksperimentel behandling. Til det formål har vi brug for et løft både kvalitets- og kapacitetsmæssigt, og konkret arbejder vi med pla-

ter, ligesom de er efterspurgt foredragsholdere på konferencer rundt om i verden.

- Vores særkende er translational forskning, hvor vi ser basal forskning

giske og cellebiologiske forskere. Den basale forskning har gennem de seneste år udvidet kendskabet til stamcellerne betydeligt - deres biologi, deres egenskaber og funktioner. Forskerne er således i stand til at udvikle humane embryonale stamcellelinjer ud fra stamceller fra befrugtede æg, og de er nået langt med hensyn til at kunne differentiere stamcellerne, så de bliver specialiserede for eksempel i form af insulinproducerende celler eller knogleceller.



Professor Moustapha Kassem med ph.d.-studerende Ann Dorte Storm Pørneki, Medicinsk Bioteknologisk Center.

ner om et egentligt center for eksperimentel behandling med stamceller.

International anerkendelse

Stamcelleforskning og stamcellebehandling er særdeles betydningsfulde indsatsfelter på internationalt plan, og i den sammenhæng nyder Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB) ved OUH's Afdeling M stor anerkendelse. Det dokumenteres blandt andet ved, at klinikkens forskere er flittige bidragydere til internationale fagtidsskrif-

og den kliniske forskning som dele af en helhed, forklarer Moustapha Kassem. - Når vi bedriver basal forskning i laboratoriet, overvejer vi altid, hvordan vi vil kunne bruge forskningsresultaterne i praksis. Og de resultater vi opnår, bringer vi så vidt muligt direkte ind i behandlingsarbejdet.

- Baggrunden er ganske enkelt den, at OUH på et tidligt tidspunkt erkendte, at her var et væsentligt udviklingsområde og på det grundlag vovede at satse på brobygning mellem klinikerne og de molekylærbiolo-

En langsigtet indsats

- Vi har opnået gode resultater, forklarer Mustapha Kassem, der samtidig understreger, at det vil være forkert at give omverdenen et indtryk af, at mange sygdomme pludselig vil kunne kureres nemt og hurtigt ved hjælp af stamcellebehandling.

- Der er behov for en langsigtet forskningsindsats, og vi vil helt givet støde på problemer undervejs. Det vigtige er, at vi har at gøre med et udviklingsområde med enorme perspektiver. Vi forventer, at stamcellerne en dag vil betyde enorme fremskridt for sygdomsbekæmpelsen, og de relativt beskedne forsøg, vi indtil nu har gennemført, underbygger vores vurderinger af, at vi er på rette vej.

Et af de forsøg, Mustapha Kassen hermed refererer til, blev gennemført i samarbejde med en forskergruppe fra Hannover i Tyskland. Forsøget gik ud på at implantere universelle stamceller i hjernen på mennesker, der havde fået en hjerneblødning. Stamcellerne var dyrket i KMEB's laboratorium, og de havde den egenskab, at de forebyggede den nedbrydning af hjerneceller, som en hjerneblødning forårsager.

- Der var tale om ganske få forsøgs-

personer, og vi kan ikke sige noget generelt om effekten, forklarer Moustapha Kassem. - Men resultaterne er lovende. Først og fremmest var der ingen komplikationer forbundet med behandlingen.

Et sådant forsøg har sin største betydning, fordi vi får mulighed for at høste nogle erfaringer med den nye behandlingsform. Men det vil vare længe, før stamcellebehandling vil være standard, understreger Moustapha Kassem.

- Det er en lang proces med fremskridt og tilbageskridt, og jeg tør for eksempel ikke spå om, hvordan stamcellebehandling i praksis vil komme til at foregå. Perspektiverne er imidlertid så lovende, at der er al mulig grund til at fortsætte indsatsen.

Eksperimentelle forsøg

- Her på OUH har vi gennemført tre eksperimentelle behandlingsforsøg med stamceller på patienter med henholdsvis hjerteinfarkt, kronisk hjertesvigt og åreforkalkning i benene, fortæller Moustapha Kassem videre. - Disse behandlinger er sket ved hjælp af patienternes egne stamceller, og vi har nu opnået erfaring med, hvordan vi kan teste disse former for behandlinger i klinikken. Det kræver blandt andet en del samarbejde med forskellige afdelinger og personalegrupper.

- Forsøgene begrænsede sig til ganske få patienter, og i denne første fase har vi først og fremmest fokus på, om behandlingen giver komplikationer. Det var ikke tilfældet, og for nogle af patienternes vedkommende var der endda tale om positiv effekt. - I næste fase vil vi forsøge at få et bedre indblik i effekten ved behandling med stamceller. Vi vil gøre det ved at gennemføre forsøg med pati-

enter med de samme typer af lidelser, hvor en gruppe alene får en traditionel behandling, mens en anden gruppe får traditionel behandling i kombination med stamcellebehandling.

Stamceller og etik

Tidligere blev etiske problemstillinger ofte rejst i den offentlige debat om stamcellebehandlinger, men den debat er overstået.

- I dag er der ingen etiske problemer forbundet med stamcellebehandling, fastslår Moustapha Kassem. - Den danske lovgivning giver mulighed for at anvende stamceller udtaget fra voksne frivillige donorer og fra overskydende befrugtede æg.

- Behandling af patienter med stamceller underkastes de samme retningslinjer som andre biomedicinske forsøg. Den danske lovgivning er positiv indstillet over for forskningsindsatsen generelt, og som jeg oplever det, bakker den danske befolkning op. En undersøgelse foretaget af EU viser, at danskerne er mere positive over for forskning i stamceller end befolkningerne i de øvrige europæiske lande.

National strategi for stamcelleforskning

KMEB har markeret sig internationalt stærkt på en række områder inden for stamcelleforskning. Det gælder især mesenchymal (bindevævs) stamcellebiologi og celledifferentiering til knogledannede celler, og humane embryonale stamceller (hESC), derivering og differentiering til knogle-, brusk- og insulinproducerende celler. Moustapha Kassem håber, at denne position kan fastholdes og videreudvikles inden for rammerne af en national strategi for stamcelleforskning.

- Internationalt står vi foran et gennembrud. Nu gælder det om, at vi fortsætter arbejdet og deltager aktivt i forskning og udvikling af de nye behandlingsformer baseret på stam-



*Professor,
dr.med.
Moustapha
Kassem, Klinik
for Molekylær
Endokrinologisk
Behandling og
overlæge på
Endokrinologisk
Afdeling.*

celler, fastslår han og fortsætter: - Det er netop i krisetider, der skal ageres offensivt. Måske kan det virke paradoksalt for nogen, at man skal investere i langsigtet forskning på et tidspunkt, hvor der er økonomisk krise. I den situation kan man vælge en defensiv strategi, hvor man trækker sig tilbage og afventer, hvad der sker. Eller man kan vælge at satse offensivt i håb om at skabe udvikling og vækst. Jeg mener, at det er den offensive strategi, der vil gavne samfundet på længere sigt. Danmark skal vove at satse på forskning og udvikling, og her ser jeg stamcelleforskning som et velvalgt satsningsområde. Vi har en chance for at være blandt de førende på det felt.

- Udgangspunktet er godt. Vi har tradition for en stærk, internationalt anerkendt biomedicinsk forskning. Vi har et velfungerende sundhedsvæsen med veluddannet personale og god infrastruktur. Vi har samtidig fine forskningsresultater, som har skabt international opmærksomhed såvel med hensyn til den basale forskning som den kliniske forskning. Nu er der behov for vilje til at satse langsigtet.

Et boost til forskningsaktiviteter



I afdelingens forskningsenhed er en snes medarbejdere, de fleste sygeplejersker, beskæftiget med op mod 50 forskningsprojekter. Enheden tæller også en datamanager, der varetager de databaser, der i en del sammenhænge er afgørende for at gennemføre forskningsprojekterne.

I løbet af ganske få år er forskningsaktiviteterne på Onkologisk Afdeling øget betydeligt, og visionerne for fremtiden er ambitiøse.

Afdeling R er et glimrende eksempel på realiseringen af OUH's forskningsstrategi, der som et af sine højt prioriterede indsatsområder taler om "en styrket indsats over for forskningsområder med potentiale for nye højt specialiserede behandlinger eller behov for understøttelse af eksisterende behandlinger."

Da strategien blev vedtaget i 2007, var aktivitetsniveauet allerede højt i en del afdelinger. Andre steder er forskningen populært sagt blevet boostet, først og fremmest gen-

nem tilførsel af ressourcer. Netop det sidste er tilfældet på Afdeling R.

I 2007 blev Jørn Herrstedt ansat i afdelingens første professorat, og han fik samtidig ansvaret som forskningsleder. I 2008 blev Marianne Ewertz og Per Pfeiffer ansat i to nye professorater. Desuden er professor Henrik Ditzel, der beskæftiger sig med molekylærbiologisk kræftforskning, tilknyttet afdelingen i 20 pct. af sin tid. I samme periode er antallet af ph.d.-studerende øget nærmest eksplo-

sivt. I 2007 var der to ph.d.-projekter i gang. Nu er antallet ni, og inden for kort tid bliver endnu fire ph.d.-projekter iværksat.

Potentiale at bygge på

- Der blev naturligvis forsket på afdelingen også før 2007, understreger Jørn Herrstedt. - Og så var der helt klart et stort uudnyttet forskningspotentiale at bygge på. De fleste af de nuværende ph.d.-studerende er ansatte på afdelingen, der ønskede at iværksætte et forskningsprojekt.

De ph.d.-studerende arbejder på rad og række i en stor pavillon, og det har vist sig at være en god løsning.

- Det betyder meget, at de har et miljø, hvor de kan vende problemer, søge råd og i det hele taget have et godt socialt samvær, siger Jørn Herrstedt.

Afdelingen er tæt på at vedtage en forskningsstrategi, der lægger vægt på translational forskning i en tæt kobling mellem basal forskning og klinisk forskning.

- Vi har i høj grad det konkrete behandlingsarbejde inde i billedet, fastslår Jørn Herrstedt. - Et vigtigt omdrejningspunkt er, at vi arbejder frem mod en øget individualisering af kræftbehandling i alle dens facetter - medicinering, strålebehandling etc. Hvad betyder det for eksempel for behandlingen af den enkelte patient, at han eller hun har en bestemt kronisk sygdom eller måske er svækket på grund af alder? Når behandlingerne er individuelle, bliver de samtidig mere effektive og fører færre bivirkninger med sig.

Egne projekter

I afdelingens forskningsenhed er en snes medarbejdere, de fleste sygeplejersker, løbende beskæftiget med

op mod 50 forskningsprojekter. Enheden tæller også en datamanager, der varetager de databaser, der i en del sammenhænge er afgørende for at gennemføre forskningsprojekterne.

- Vi prioriterer egne projekter, fordi de rummer de mest spændende udfordringer rent forskningsmæssigt, og fordi der jo er tale om unikke projekter, der ofte munder ud i forfatterskaber til videnskabelige artikler, fortæller Jørn Herrstedt. - Vi har over de seneste år øget produktionen fra cirka 10 artikler om året til cirka 30.

Mere eksperimentel forskning

- Vores ambitioner går også i retning af en markant udvidelse af vores aktiviteter inden for eksperimentel forskning, forklarer Jørn Herrstedt. - På det område har vi i dag en mindre eksperimentel forskningsenhed, der primært arbejder med behandling anbefalet af Sundhedsstyrelsen, Second Opinionudvalget og Det Nationale Koordinationsudvalg (NKU) for eksperimentel kræftbehandling. Det drejer sig imidlertid ofte om kendte stoffer, som blot mangler en udbygget dokumentation. Vi arbejder intenst på at få opgaver, hvor vi er involveret i afprøvning af stoffer i de tidligere eksperimentelle faser. Det er typisk omfattende og ressourcekrævende undersøgelser. Opdragsgiverne er som oftest medicinalfirmaer, men for eksempel har vi i øjeblikket kontakt til en amerikansk forskningsenhed, som er interesseret i et samarbejde på det eksperimentelle område.

- Lykkes det at få disse aktiviteter i gang, vil det helt givet få enorm betydning for vores forskningsmæs-

sige anseelse. Ud over den internationale opmærksomhed vil det give en positiv effekt på vores mulighed for at tiltrække dygtige forskere fra ind- og udland, vurderer Jørn Herrstedt.

Multinationalt samarbejde betyder i det hele taget meget for Afdeling R's forskningsindsats.

- Jeg oplever, at vi allerede har et godt navn ude omkring, lige som vi har nemt ved at finde gode samarbejdspartnere, for eksempel også til flere af de aktuelle ph.d.-projekter. Vi har et stærkt netværk, som vi bevidst arbejder på at udbygge hele tiden. Også det ser vi som et vigtigt led i bestræbelserne på at realisere vores vision om at være en af de bedste forskningsafdelinger inden



*Professor,
dr.med.
Jørn Herrstedt,
overlæge,
Onkologisk
Afdeling.*

for klinisk kræftforskning. I den sammenhæng er internationalt samarbejde af afgørende betydning.

Målet er optimering af bestråling



- Bestrålingen er så præcis, som det kan lade sig gøre, og samtidig leverer acceleratorene så fornemt et dokumentationsmateriale, at det kan komplementere CT-scannerne og dermed også bidrage til vores forskning, siger radiofysiker Carsten Brinck, Onkologisk Afdeling.

En særlig gren af forskningsaktiviteterne på Onkologisk Afdeling foregår i Radiofysisk Laboratorium.

- Vores forskning relaterer sig til scanning af cancerpatienter og til den stråledosering, som baserer sig på resultaterne af scanningen, fortæller Carsten Brinck, som er en af de første forskningslektorer i landet, der har en baggrund som radiofysiker. - Overordnet og forenklet sagt handler det om at opnå det fulde udbytte af den nyeste teknologi og af den erfaring, vi opbygger, til at optimere effekten af bestrålingen af tumor.

Forfinet scanningsteknik

De nyeste ph.d.-projekter tager afsæt i det udviklingsarbejde, der gennem flere år har forfinet afdelingens kunnen med hensyn til 4D-scanninger. CT-scanneren leverer billederne i 3D. Den fjerde dimension er tiden, forstået som scanningsresultatet sammenkædet med patientens åndedræt.

- Tumor, for eksempel i lungen, flytter sig en smule i forbindelse med, at patienten trækker vejret, forklarer Carsten Brinck. - 4D-scanning-

gerne gør det muligt for os at fastlægge en stråledosering, hvor vi tager udgangspunkt i tumors midterplacering og dermed i en bestråling, der er så effektiv som mulig. Man kan også sige det på den måde, at vi får mulighed for at øge bestrålingen uden at øge toxiciteten.

- Den side af sagen er faktisk rutine. Her på afdelingen tog vi 4D-scanningen i anvendelse, før der var udviklet kommercielle tilbud på løsninger. De findes nu, og afdelingen har også anskaffet en sådan scanner. Et af de kommende ph.d-projekter skal netop i sin første fase bestå i en sammenligning af præcisionen af forskellige 4D-løsninger. Ud over de to CT-scannere i Radiofysik Laboratorium indgår OUH's PET-scanner i denne undersøgelse. Selve bestrålingen af patienterne foregår i en af OUH's strålekælder med i alt otte acceleratore. - I kraft af den nye strålekælder har vi fået en betydelig udvidelse af kapaciteten, fortæller Carsten Brink. - Samtidig repræsenterer acceleratorene det bedste, der rent teknologisk kan præsteres her og nu. Bestrålingen er så præcis, som det kan lade sig gøre, og samtidig leverer acceleratore så fornemt et dokumentationsmateriale, at det kan komplementere CT-scannerne og dermed også bidrage til vores forskning.

Spørgsmål til et dogme

Den videre forskning skal yderligere bane vejen for en optimering af effekten ved bestrålingen af tumor.

- Vi ser generelt på kvalitetssikring for at opnå den optimale behandling i et kompliceret miljø, hvor både for meget og for lidt kontrol kan være et problem. Begge dele kan nemlig betyde, at patienten ikke får gavn af den fulde behandlingsindsats.

- Vi sætter spørgsmål ved det dogme inden for området, der siger, at bestrålingen skal være homogen på hele tumor, forklarer han videre.

- I et af vores forskningsprojekter har vi derfor fokus på inhomogene dosisfordelinger. Vi ser også på nøjagtigheden i dosisberegning og på relationerne mellem strålefelter og toxicitet. Endnu et vigtigt aspekt er i hvor høj grad den basis for doseringen af strålingen, der ligger i scanningsresultaterne, forandrer sig for den enkelte patient under behandlingsforløbet. Vi undersøger det ved at se på bevægelser over tid, og her er der vel at mærke tale om såvel sekunder som minutter og dage. Vi kan jo for eksempel ikke gå ud fra, at patientens åndedræt fastholdes ensartet gennem forløbet.

- I disse forskningsaktiviteter samarbejder vi tæt med radiofysiske enheder på andre hospitaler både i ind- og udland. Det gælder for eksempel med hensyn til stråleplaner på de forskellige centre. Her samler vores server i Odense data op fra centre i hele Norden.



Carsten Brink,
hospitalsfysiker,
Onkologisk
Afdeling.

- Samarbejdet giver os en form for forskningsmæssig synergieffekt, først og fremmest fordi forskningen på den måde baserer sig på et bedre dokumentationsmateriale, men også fordi vi dermed får mulighed for at sammenligne indbyrdes. Hvad betyder det for eksempel for scanningsresultatet, at hospitalerne har forskellige traditioner for metoder ved fiksering af patienterne ved CT-scanningerne? Også det er et emne for vores kommende forskning.

Osteoporose - 360° forskning i folkesygdom



Bioanalytiker Anette Riis Madsen, overlæge, ph.d. Kim Brixen og ph.d.-studerende Stinus Hansen ved den nye ekstrem-CT-skanner, som viser knoglevævets indre struktur.

OUH's forskning i osteoporose når hele kompasset rundt - diagnostiske metoder, screening, behandling, sundhedspædagogik og monitorering af befolkningens sundhedstilstand - i tæt samarbejde mellem laboratorier, kliniske afdelinger, regionens øvrige hospitaler og forskere i ind- og udland.

Osteoporose (knogleskørhed) er en folkesygdom. Ca. 46 pct. af alle kvinder og 22 pct. af alle mænd pådrager sig mindst ét knoglebrud i deres levetid, hvor osteoporose er del af forklaringen. Det må forventes, at omkostningerne i forbindelse med osteoporotiske brud vil mere end fordobles i 2050 til ca. 76,7 mia. euro. Især hoftebrud har store konsekvenser og medfører en overdødelighed på 10-20 pct. og ganghandikap hos ca. 80 pct. af patienterne. Omkostningerne alene ved hoftebrud kan anslås til ca. 88 mio. kr. om året i Region Syddanmark.

Gener og celler

Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB) er i samarbejde med Endokrinologisk Afdeling M i gang med en undersøgelse af den sjældne sygdom "osteopetrose", som indebærer for kraftige knogler. - Vi er i gang med at karakterisere en dansk familie med denne sygdom, der skyldes en mutation i genet LRP-5. Sygdommen medfører en knoglemineraltæthed, der er ca. fem-syv gange højere end normalt. - Bedre forståelse af denne sjældne arvelige sygdom kan måske omsættes til nye behandlingsmuligheder for patienter med

osteoporose, siger Morten Frost Nielsen, ph.d.-studerende ved Endokrinologisk Afdeling M. - Familier med sjældne sygdomme og tvillinger er videnskabeligt set meget vigtige informationskilder til viden om sygdomsmekanismer.

Ekstrem skanning

Knoglernes brudstyrke afhænger af tre faktorer - knoglemasse, -struktur og -materialekvalitet. - Vores almindelige knogleskannere måler knoglernes mineraltæthed, men kan ikke bruges til at vurdere knoglernes indre struktur, siger Stinus Hansen, ph.d.-studerende ved Endokrinologisk Afdeling M. - Vi er derfor meget glade for, at vi som den første afdeling i landet har fået en nyudviklet skanner, der kan se knoglevævet struktur. Vi har fået skanneren til et forskningsprojekt, som vi gennemfører sammen med kolleger ved bl.a. Hvidovre Hospital og Århus Universitetshospital. Det nye udstyr åbner nye muligheder for diagnostik og monitorering af behandlingseffekt ved bl.a. osteoporose, understreger Stinus Hansen. - Den særlige high-resolution CT-scanner (såkaldt Xtreme-CT) har en opløsning på 0,08 mm, skanningen tager ca. 10 minutter og indebærer en beskedent strålebelastning (mindre end en pct. af den naturlige baggrundsstråling i et år). Vi kan derfor undersøge den enkelte patient flere gange og følge f.eks. behandlingens effekt.

Folkeundersøgelse - screening - for osteoporose

Screeningsprogrammer er i dag en fast bestanddel i indsatsen for folkesundheden. Alle nyfødte børn får udført Boels test for hørehæmning og en hælblodprøve for Føllings sygdom. Screening for brystkræft med mammografi har været et tilbud til kvinder

på Fyn i en årrække. Og patienter med osteoporose lokaliseres i dag ved hjælp af en case-finding-strategi, men den fungerer ikke optimalt. Kun ca. 25 pct. af patienter med høj risiko henvises mhp. undersøgelse og behandling. Det betyder, at mange patienter ikke får gavn af de effektive behandlinger, som er udviklet inden for de seneste ca. 20 år. Bevillinger fra Region Syddanmarks Strategiske Forskningsråd og EU's InterReg-program har gjort det muligt for Esbjerg, Kolding, Sydvestjysk Sygehus og Sygehus Lillebælt, Kiel Universitetshospital og Odense Universitetshospital at igangsætte en undersøgelse af screening for osteoporose. - Første del af undersøgelsen har kortlagt risikofaktorer for osteoporose blandt kvinder i Region Syddanmark og valideret en ny "formel" til at beregne patienters risiko for knoglebrud på baggrund af nogle få let tilgængelige oplysninger", siger overlæge, ph.d. Kim Brixen. - Næste skridt bliver at tilbyde screening til ca. 7.500 kvinder i alderen 65-80 år, mens en tilsvarende gruppe vil være kontrolgruppe. - Samarbejdet mellem danske og tyske forskere har stor betydning, siger overlæge ph.d. Jeppe Gram, Sydvestjysk Sygehus. - Vores tyske kolleger har gode forbindelser til resten af Europa, mens vi især har været vant til at samarbejde med Skandinavien. Men forskningens udviklingshastighed er større i Europa, og vi har derfor meget at lære. Overlæge, ph.d. Pernille Hermann, Sygehus Lillebælt, supplerer: - Omvendt betyder vores gode registre og offentlige sundhedsvæsen, at undersøgelser af denne karakter meget lettere gennemføres i Danmark end i de fleste andre lande.

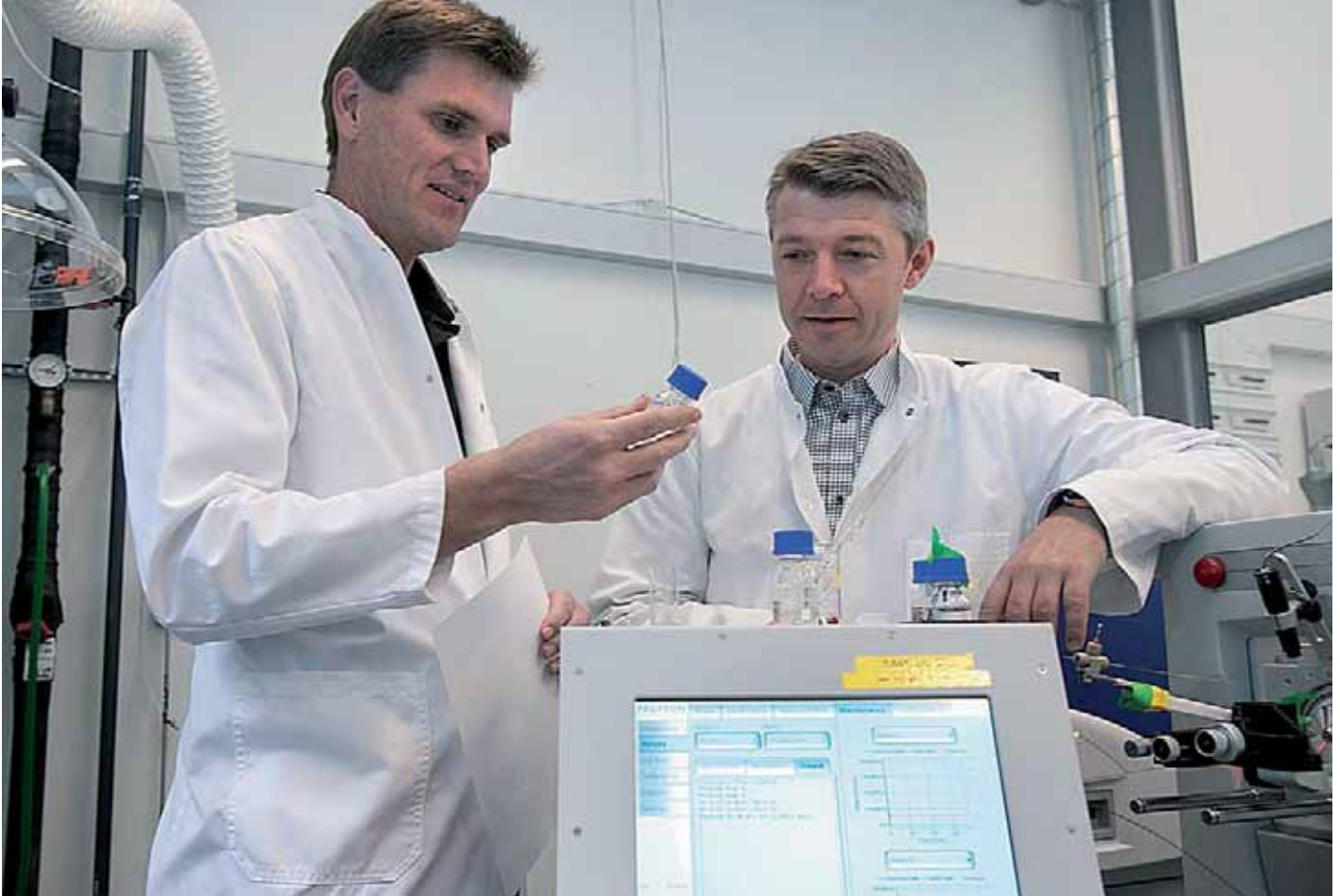
Afprøvning af ny medicin

På mange af OUH's afdelinger deltager patienter i afprøvning af ny medicin. - Klare regler fra Etisk Komite, Datatilsynet og Patientforsikringen er forudsætningen for det høje niveau af tillid, som patienterne viser hospitalet, når de deltager i forsøg, siger overlæge, ph.d. Kim Brixen. - De fleste patienter deltager faktisk for at hjælpe fremtidige patienter. Det svarer til at melde sig som bloddonor, siger han og fortsætter: - Og det er vigtigt for samfundet og de fremtidige patienter, at alle nye behandlinger holder målene: At de er effektive og ikke har alvorlige bivirkninger, og afprøvning under kontrollerede former er eneste mulighed for at sikre det.

Skole for patienter - stor tilfredshed og bedre resultater

Ph.d.-studerende, cand.scient.san. Dorthe Nielsen afleverer om et par måneder sin afhandling om Osteoporose-skolen. - Vi har i en lodtrækningsundersøgelse tilbudt 150 patienter at komme "i skole" og 150 patienter at være kontrolgruppe. Skolegangen bestod af fire dages undervisning, hvor diætister, fysioterapeuter, sygeplejersker og læger over en fire-ugers periode gennemgik en lang række emner for 6-8 patienter. Undersøgelsen er enestående, fordi den udnytter principperne for randomiserede undersøgelser og på grund af sin varighed (2 år). - Resultaterne er opmuntrende. Deltagerne i skolen var bedre motiverede til at fortsætte den medicinske behandling og vidste mere om osteoporose, og der var stor tilfredshed med den gruppebaserede undervisning. Vi kan dermed i fremtiden levere information af bedre kvalitet til flere patienter til samme eller lavere udgift, understreger Dorthe Nielsen.

Mitokondriernes hemmelighed



Overlæge, ph.d. Kurt Højlund, Endokrinologisk Afdeling t.h., og professor, ph.d. Ole Nørregaard Jensen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi og leder af Proteinforskningsgruppen på Syddansk Universitet.

Ligger forklaringen på type 2-diabetikers insulinresistens gemt i muskelvævet mitokondrier? Et stort forskningsprojekt forsøger at klarlægge årsagen til insulinresistens og samtidig bane vejen for nye effektive behandlingsmetoder.

Engang i den nærmeste fremtid vil patienter med type 2-diabetes forhåbentlig have adgang til en effektiv medicinsk behandling mod deres sygdom. I dag må de i stedet satse på vægttab og fysisk aktivitet, hvis de vil gøre sig håb om at få det bedre. På trods af intens forskning forstår man stadig ikke de præcise molekulære mekanismer, der er årsag til insulinresistens.

Nu er der imidlertid håb om fremskridt på området, og håbet knytter sig til Kurt Højlund, overlæge på Endokrinologisk Afdeling M og hans

samarbejdspartnere. Det drejer sig først og fremmest om Proteinforskningsgruppen på SDU under ledelse af professor Ole Nørregaard Jensen.

Excellens Projekt 2009

I marts i år modtog Kurt Højlund Novo Nordisk Fondens bevilling til Excellens Projekt 2009. Det skete i konkurrence med flere end 40 andre forskere fra hele Skandinavien. Bevillingen er på 5 mio. kr. over fem år. Det er bevillingens erklærede formål, at beløbet skal skabe fundament for, at modtageren underbygger sin position

som forsker på internationalt niveau og som leder af sin egen forskningsgruppe.

- Der har været forsket meget i insulinresistens hos overvægtige og patienter med type 2-diabetes, fordi det øger risikoen for kardiovaskulær sygdom, forklarer Kurt Højlund. - En del af denne forskning er foregået her på afdelingen, og det nye projekt baserer sig i høj grad på de hidtidige resultater.

- Kort fortalt, så optages kulhydrater i forbindelse med et måltid for 80 procent vedkommende i muskelvævet, hvor den forbrændes og omdannes til energi. Den proces fungerer ikke, som den skal, hos mennesker med type 2-diabetes og fedme, og vi er klar over, at forklaringen skal findes i muskelvævet.

Fokus på cellens forbrændingsanlæg

- Det har endnu ikke været muligt at identificere genetiske årsager til problemet. Vi har derfor ledt efter andre forklaringer, og det viser sig, at det er karakteristisk for disse patienter, at de ophober mere fedt i muskelvævet end andre. Forbrændingen fungerer med andre ord ikke, som den skal, og vi ved, at der er en sammenhæng mellem dette og mitokondrierne, der populært sagt er cellens forbrændingsanlæg.

- På den måde er problemet foreløbig indkredset til mitokondrierne, men det store spørgsmål er, hvad der er årsagen til, at de fungerer dårligt. Regulering af proteiners aktivitet foregår ofte ved binding eller fraspaltning af fosfat - såkaldt fosforylering. I modsætning til, hvad man troede for bare få år siden, har vi og andre vist, at talrige proteiner i mitokondrierne fosforyleres. Det er vores hypotese, at forstyrrelser i den proces spiller en

væsentlig rolle for udvikling af insulinresistens og dermed type 2-diabetes. Det, vi skal vide helt nøjagtigt, er, hvilke af de ca. 1500 proteiner i mitokondrierne, der er tale om. Når vi ved det, er vi kommet et stort skridt nærmere muligheden for en mere rationel og effektiv behandling.

Både basal og klinisk forskning

Det forskningsprojekt, der indbragte Kurt Højlund Excellens-bevillingen fra Novo Nordisk, anvender avanceret molekylærbiologisk teknologi, og det består af en kombination af basal forskning og klinisk forskning.

Hvad den basale forskning angår, samarbejder Kurt Højlund og Endokrinologisk Afdeling tæt med Protein-forskningsgruppen på Institut for Biokemi og Molekylær Biologi på Syd-dansk Universitet.

- Aktuelt har vi to ph.d.-projekter i gang, forklarer professor Ole Nørregaard Jensen. - I det første studerer vi mitokondrier fra muskelvæv. Vi analyserer deres indhold og sammensætning af proteiner og kortlægger deres fosforyleringsmønstre. Det næste projekt hviler på resultater fra det første. Her ser vi nærmere på bestemte, udvalgte grupper af proteiner, og vi forsøger at optimere målemetoder til at bestemme mængderne af de enkelte proteiner. Samtidig ser vi på, hvordan de enkelte proteiner arter sig med hensyn til den fosforylering, der er vigtig for deres biologiske funktion. I projektets kliniske forskningsdel på OUH indgår flere grupper af forsøgspersoner nøje udvalgt på baggrund af køn, alder, vægt, og naturligvis om de har type 2-diabetes eller ej. Her er det tanken ved hjælp af de forfinede målemetoder at gennemføre sammenlignende forsøg med hensyn til forsøgspersonernes insulinfølsomhed i rela-

tion til overvægt og henholdsvis langvarig fysisk aktivitet og akut fysisk aktivitet.

- Vi vil på den måde blive klogere på, hvordan musklerne virker, og hvordan



Overlæge, ph.d.
Kurt Højlund,
Endokrinologisk
Afdeling.

de bliver reguleret, forklarer Ole Nørregaard Jensen. - Den viden danner så igen grundlag for på en rationel måde at udvikle nye lægemidler, og med de nye målemetoder vil vi desuden kunne afgøre effekten af dem.

Tydelig blåstempling

- Vi er kommet godt fra start, siger Kurt Højlund. - Jeg har også modtaget støtte på 1,8 mio. kr. fra Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom, og personligt betyder den økonomiske støtte, at jeg kan koncentrere mig om forskning i halvdelen af min arbejdstid sideløbende med mit arbejde i klinikken.

- Samtidig er økonomien på plads til andre væsentlige dele af projektet, men det vil blive nødvendigt løbende at søge yderligere støtte. Hvad det angår, er bevillingerne fra Novo Nordisk og fra Forskningsrådet en blåstempling, som har stor betydning over for andre fonde og lignende. Grundlaget er lagt, og jeg mener, at der er særdeles gode muligheder for, at vi om fem år både har fornuftige forskningsresultater og også et etableret forskningsteam på dette område.

Når sundhedsvæsenet er en fremmed verden



- Vi er en ung klinik, men vi har allerede afdækket væsentlige problemstillinger, der knytter sig til patienter fra de etniske minoriteter, siger Morten Sodemann, Indvandrermedicinsk Klinik. Der er stor interesse for de erfaringer, man høster i Odense, for klinikken er den første af sin art i hele landet, ja i hele Europa.

Indvandrermedicinsk Klinik
forsker intenst i de særlige
problemstillinger, der knytter
sig til behandling af
mennesker fra etniske
minoriteter.

- Umiddelbart kan det måske lyde rigtigt, at mennesker fra etniske minoriteter skal behandles på lige fod med alle andre. Realiteterne viser imidlertid noget ganske andet, fastslår overlæge Morten Sodemann, Infektionsmedicinsk Afdeling. - Deres situation er fuldstændig forskellig fra vores, hovedsagelig på grund af informations- og kommunikationsproblemer, og så er helbreds billedet i en del tilfælde forskelligt fra danske patienters. Derfor har de brug for en særlig behandling.

- Det er betegnende, at flygtninge og indvandrere selv vurderer deres helbred markant ringere i samfund, hvor der er lige adgang til sundhedsvæsenet end i samfund, hvor man har målrettede tilbud specielt til etniske minoriteter. Det sidste gælder for eksempel i Tyskland, og et af vores aktuelle forskningsprojekter går netop ud på at analysere forskellene i det danske og tyske sundhedsvæsenes behandling af etniske minoriteter - og konsekvenserne heraf. Dette forskningsprojekt tager -

sammen med flere andre - udgangspunkt i arbejdet i OUH's Indvandrermedicinske Klinik. Siden 2008 har klinikken taget imod patienter med anden etnisk baggrund og med helbredsproblemer, som andre sygehusafdelinger eller praktiserende læger har givet op over for.

Komplekse problemstillinger

- Indtil nu har vi behandlet lidt flere end 150 patienter, og typisk er der tale om lange forløb, forklarer Morten Sodemann. - Overordnet er der tale om kommunikationsproblemer. Mange af de informationer, sundhedsvæsenet giver, forudsætter, at man kender systemet, og ved, hvordan man bruger det. Så famler flygtningen eller indvandrerer nærmest i blinde. Han er måske ikke i stand til at skelne mellem sagsbehandleren, lægen eller enhver anden repræsentant for myndighederne.

- Andre har voldsomme problemer, som kommer til udtryk ved, at de har det fysisk skidt. Helbredet er også en del af det, men det kan være en kompleksitet af mange ting, der gør, at han eller hun forgæves søger hjælp ved lægen igen og igen.

- Mange flygtninge har krigstraumer og PTSD. Vi har adskillige eksempler på, at de har været velfungerende samfundsborgere i flere år. Flere har endda arbejdet som tolke. Alligevel taber de sproget og mister i det hele taget evnen til at fungere i familien og i samfundet.

Indsatsen i Indvandrermedicinsk Klinik er tværfaglig og tværsektoriel. Man giver sig tid til at lytte og forstå. Det er vejen til at kortlægge problemerne og til at sætte målret-

tet ind for at løse dem et for et. Patienten får også en plan at forholde sig til, og langsomt bliver det nemmere at se en vej ud af problemerne.

Første i Europa

På basis af behandlingerne i klinikken er flere forskningsprojekter sat i værk. Et grundlæggende problem er ganske vist, at det ikke er tilladt at registrere behandlingsdata på baggrund af etnicitet, men en ansøgning om dispensation er under behandling i Registertilsynet. På et tidspunkt bliver det forhåbentlig muligt at oprette en klinisk database.

Et af de forskningsprojekter, der allerede er i gang, beskæftiger sig med den tværfaglige og tværsektorielle arbejdsmetode i Indvandrermedicinsk Klinik. Der er virkelig stor interesse for de erfaringer, man høster i Odense, for klinikken er den første af sin art i hele landet, ja i hele Europa.

Et andet projekt beskæftiger sig med den opgave, der ligger i at få patienten til at tage sin medicin over længere tid. Hvordan gør man, og hvilken effekt har forskellige fremgangsmåder? Indvandrermedicinsk Klinik er desuden vært for et forskningsprojekt, der handler om, hvorfor HPV-vaccinering (vaccination mod livmoderhalskræft) har så ringe anslag i etniske minoriteter, som tilfældet er. Endelig har et aktuelt forskningsprojekt fokus på den problematik, der ligger i, at en del af de indvandrere og flygtninge, der får HIV, henvender sig sent i forløbet. Overdødeligheden blandt etniske minoriteter på grund af smitten er i øjeblikket 14 gange i forhold til de HIV-smittede som helhed.

Fra forståelse til løsning

Karakteristisk for forskningsprojekterne er, at der ikke bare er opmærksomhed på en kortlægning af status og årsager, men også på en analyse af mulige interventioner.

- Vi er en ung klinik, men vi er allerede kommet langt og har afdækket væsentlige problemstillinger, der knytter sig til patienter fra de etniske minoriteter, siger Morten Sodemann.

- Vores forskningsprojekter vil ganske givet resultere i en bedre og mere effektiv behandling. Samtidig ser jeg en betydelig opgave i at kanalisere den viden, vi opnår, ud i samfundet. Det er vigtige integrationsaspekter, vi arbejder med, og der er som bekendt stor politisk



Overlæge, ph.d.
Morten
Sodemann,
Indvandrer-
medicinsk Klinik,
Infektionsmedi-
cinsk Afdeling.

bevågenhed på integrationsspørgsmål. Derfor lægger vi vægt på at give vores viden videre til de politikere og opinionsdannere, der former integrationspolitikken og dermed også vilkårene for sundhedsindsatsen.

Patienterne som aktive i udviklingsarbejdet



Projekt PaRIS er et forsøg på at klarlægge, hvordan vi i langt højere grad systematisk kan involvere brugerne, vores patienter, i organisationsudviklingen, så han eller hun selv føler, at forløbet bliver bedre. Projektleder Mette Møllerup, Forsknings og MTV-afdelingen.

Projekt PaRIS skal samle erfaringer med patienter som aktive dialogpartnere i forbindelse med organisationsudvikling.

Hvordan kan patienterne aktivt inddrages i det innovative arbejde med at udvikle hospitalets ydelser til gavn både for dem selv og for hospitalet? Ud fra den problemstilling blev projekt PaRIS sat i værk i et samarbejde mellem OUH, Mandag Morgen, Dansk Sundhedsinstitut, Syddansk Universitet, Odense Kommune, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen og Diabetesforeningen. Forkortelsen står for Patientens Rejse I Sundhedssektoren. Projektet løber over tre år med start i 2008, og det er støttet med 5,8 mio. kr. fra Er-

hvervs- og Byggestyrelsens program for brugerreven innovation samt 1,25 mio. kr. fra Kræftens Bekæmpelse.

Med patientens øjne

- Formålet med projektet er at se på nogle konkrete problemstillinger med patienternes øjne. Vi sætter fokus på patientforløb, forklarer projektleder Mette Møllerup fra OUH's Forsknings- og MTV-afdeling. - Målsætningen er at øge patienternes oplevelse af tilfredshed ved at inddrage dem i udviklingen af redskaber og forløb. - Visionen med projektet er at bane

vejen for, at patienterne i højere grad bliver inddraget som aktive deltagere i deres egne behandlingsforløb, supplerer professor Mickael Bech, leder af Forsknings- og MTV-afdelingen. - Hensigten er at kaste lys over patienternes egne ressourcer - deres viden, formåen, netværk osv. - Vi skubber ikke ansvaret for problemerne over på patienterne, men giver den enkelte mulighed for at tage det ansvar, som han eller hun selv ønsker og er i stand til at tage.

- Ud over patienterne har vi involveret de professionelle, og bag projektet står en række organisationer, der direkte eller indirekte er involveret i behandlingsindsatsen, siger Mette Mollerup. - Det er den konstellation, en form for innovationsalliance, som skal danne basis for brugerdreven innovation på et grundlag af klassisk forskning.

Kvalitativ og kvantitativ forskning

Overskriften for første fase i projektet var vidensafdækning. I praksis var der tale om en forskningsindsats baseret på både kvalitative og kvantitative metoder.

Første skridt var kvalitative interviews med 15 patienter fra tre kliniske afdelinger.

- De 15 patienter var valgt ud fra de kriterier, at de skulle have haft deres sygdom over flere år og have været indlagt flere gange, fortæller Mette Mollerup. - De 15 patienter giver os indblik i variationen af oplevelser og problemer i patientforløb. Vi ønskede at sætte fokus på den enkeltes oplevelse af sit forløb, og vi var selvfølgelig også opmærksomme på fælles træk i deres beskrivelser og vurderinger.

- På basis af de kvalitative interviews udarbejdede vi et spørgeskema, som

vi sendte til 1.800 patienter. Det var et omfattende skema på 22 sider. Alligevel tog 65 pct. af patienterne sig tid til at svare.

Efterfølgende har Syddansk Universitet analyseret spørgeskemaerne og kortlagt problemerne.

- Mange problemstillinger i relation til patientforløbene er velkendte, siger Mickael Bech. - Det gælder for eksempel de logistiske problemer, der er forbundet med, at patienten skifter fra afdeling til afdeling eller fra en sektor til en anden. Den slags har helt givet stor betydning, men det er ikke der, vi har vores fokus. Det, vi ser på, er, hvordan patienten kan involveres aktivt, så han eller hun selv føler, at forløbet bliver bedre. Det kan for eksempel være, at patienten skal have bedre muligheder for at forberede sig på et ambulansbesøg og dermed være bedre stillet til at agere i samarbejde med de professionelle. Det kan også være, at den kendte kontaktpersonordning skal kvalificeres, så patienten føler sig bedre hjulpet.

Udvikling af løsningsforslag

I fase to handler det om at udvikle løsninger i form af konkrete redskaber og metoder til forbedringer.

- Vi har afholdt workshops, først to udelukkende med patienter og siden en med en blanding af patienter og professionelle, fortæller Mette Mollerup. - Nogle af patienterne var repræsentanter fra patientforeningerne. Andre fik vi kontakt med ved at annoncere.

- Vi præsenterede patienterne for resultaterne af den kvalitative og den kvantitative undersøgelse og bad dem komme med løsningsforslag.

- Hovedindtrykket efter arrangementerne er, at deltagerne var konstruktive og realistiske i deres bud på forbedringer. De var som vi indstillet

på, at vi ikke skulle forsøge at løse det hele på én gang.

- Da vi senere havde en blandet workshop med både patienter og professionelle undlod vi at fortælle, hvem der var hvem. Vi ville ikke risikere, at patienterne holdt sig tilbage, når de var blandt fagpersoner. Det viste sig at være en god måde at gøre det på.

Det skal bruges til noget

Afslutningen på fase to bliver en præsentation af løsningskoncepter over for projektets styregruppe. Det skal danne grundlag for den efterfølgende implementering i fase 3.

- Lige fra begyndelsen har det været en målsætning, at løsningsforslagene skulle implementeres og afprøves i



*Professor, ph.d.
Mickael Bech,
leder af
hospitalets
Forsknings- og
MTV-afdeling.*

praksis, fastslår Mette Mollerup. - Projektet skal give konkrete resultater, og ved at involvere dem, det handler om, er vi overbevist om, at vi har større muligheder for at nå frem til redskaber og metoder, der kan tåle et møde med virkeligheden.

- Samtidig skal Projekt PaRIS betragtes som et forsøg på at klarlægge, hvordan vi i højere grad systematisk kan involvere brugerne, vores patienter, i organisationsudviklingen, uddyber Mickael Bech. - Projektet er en form for eksperimentarium, der skal føre til resultater, der kan få relevans for hele hospitalets måde at agere på.

Stærk konsolidering af sygeplejeforskningen



- Overordnet skal vi arbejde for at udvikle den kliniske sygepleje, og vi skal sikre et tæt samspil mellem teori og praksis, siger professor Lis Wagner, Enheden for Sygeplejeforskning på Syddansk Universitet. - Inden for de rammer er der nok at tage fat på, så vi kommer ikke til at mangle idéer til forskningsprojekter fremover.

Sygeplejeforskning - et relativt nyt begreb - er i markant fremdrift. De første bemærkelsesværdige forskningsresultater er allerede præsenteret.

To forskningsprojekter på Enheden for Sygeplejeforskning har beskæftiget sig med livet med Parkinsons sygdom ud fra hver sin vinkel - patientens og de pårørendes. - Det er forskningsprojekter, der er karakteristiske for vores forskningsstrategi i perioden 2006 - 2010, forklarer professor Lis Wagner. - Vi har nemlig valgt at koncentrere os om livet som kronisk syg, fordi det er et væsentligt arbejdsområde inden for sygepleje. Og vi har fokus på de tre p'er - patienter, pårørende og professionelle.

Kvalitativ metode

Forskningstilgangen for de to projekter er karakteristisk. Forskergruppen, der foruden Lis Wagner består af lektor, ph.d. Birthe D. Pedersen og lektor, ph.d. Lise Hounsgaard, valgte nemlig den kvalitative metode baseret på dybdegående interviews med relativt få personer. - Vi definerer problemstillinger og udarbejder forskningsspørgsmål og på den baggrund vælges den metode, vi ønsker at anvende, forklarer Lis Wagner. - Inden for naturvidenskaben vælger man jo som regel den kvanti-

tative metode, hvor man måler og vejer og talmæssigt opgør resultaterne. Problemstillingerne inden for sygepleje kan imidlertid ofte have en karakter, der lægger op til den kvalitative metode. Det gælder for eksempel også de to nævnte projekter, fordi vi ønskede en detaljeret og grundig afdækning af patienters og pårørendes vurderinger og oplevelser.

- Vi gennemførte dybdeinterviews, og vi gjorde det, indtil vi kunne konstatere, at vi ikke fik nye oplysninger. Derefter analyserede og fortolkede vi resultaterne.

- For patienternes vedkommende er vi nået frem til, at væsentlige følgevirkninger af kronisk sygdom blandt andet er en truet værdighed, magtesløshed og en stadig kamp for at få magt over tilværelsen og kvalitet i det liv, der nu må leves. Samtidig må patienten leve med en dyb bekymring for at være en belastning for sine nærmeste.

- De pårørende føler, at deres liv bliver sat i parentes efterhånden som plejebehovet stiger under sygdommens udvikling. De oplever ofte udtalt træthed, ensomhed og afmægtighed i forhold til ansvarsbyrden. Afmægtigheden kan ind imellem føre en uetisk adfærd med sig over for den syge, når belastningen overstiger kræfterne.

Skal bruges i praksis

Det er vigtigt for Lis Wagner og hendes kolleger, at forskningsresultaterne føres ud i hverdagen og får indflydelse på tilrettelægnings af behandling og pleje i praksis. En af vejene til formidling af resultaterne er de sygeplejefaglige dage på OUH.

- Jeg havde netop lejlighed til at præsentere de to projekter om Parkinsons sygdom på den sygeplejefaglige dag i 2009, fortæller hun. - Efter

selve præsentationen spurgte jeg deltagere, om de kunne genkende disse forhold fra deres kontakt med andre grupper af kronisk syge og deres pårørende. Det var der en hel del kolleger, der kunne, og set med mine øjne er det utroligt vigtigt, hvordan vi forholder os til disse ting. Vil det for eksempel ikke være oplagt, at vi retter en større del af vores opmærksomhed mod de pårørendes behov? Hvis de får større og bedre opbakning undervejs, betyder det formentlig, at forholdene også bliver forbedret for den syge.

Udvidet stab

Lis Wagner, Birthe D. Pedersen og Lise Hounsgaard er de fastansatte forskere ved Enheden for Sygeplejeforskning. De har følgeskab i forskningsindsatsen af Susan Rydahl Hansen og Birte Østergaard Jensen, begge eksterne lektorer. Dertil kommer et antal ph.d-studerende fra hele landet med projekter, der - for de flestes vedkommende - sætter fokus på livet som kronisk syg.

- Mange flere end tidligere viser interesse for at gennemføre et ph.d.-studie inden for sygepleje, og jeg oplever, at lederne bakker op, fortæller Lis Wagner. Vi ser heldigvis også de første eksempler på, at sygeplejersker, der har gennemført deres ph.d., får ansættelse på en klinisk afdeling og fortsætter forskningsaktiviteterne.

- Overordnet skal vi arbejde for at udvikle den kliniske sygepleje, og vi skal sikre et tæt samspil mellem teori og praksis. Inden for de rammer er der nok at tage fat på, så vi kommer ikke til at mangle idéer til forskningsprojekter fremover.

Konsolidering og udvikling

Den forløbne periode har været en

konsolideringsfase af stor betydning for enheden - også med hensyn til etablering af samarbejdsrelationer med andre.

- Jeg oplever, at vi møder stor aner-



Lis Wagner,
professor,
Enheden for
Sygeplejeforskning,
Klinisk Institut
på Syddansk
Universitet.

kendelse for vores indsats, vurderer Lis Wagner. - Vi har stille og roligt udbygget samarbejdet med sygehusene - ikke bare OUH i Odense, men for eksempel også OUH Svendborg Sygehus og Sygehus Lillebælt.

- Jeg repræsenterer enheden i Forskningsrådet, og jeg er med i OUH's gruppe af forskningsledere. Også det oplever jeg som en anerkendelse af enheden og af vores indsats. Vi deltager også fast i møderne i Journal Club for udviklingssygeplejersker, hvor formålet blandt andet er at dele viden og erfaringer om nye teorier og arbejdsmetoder. Her er det vores opgave at være med til at diskutere implementering af ændrede arbejdsmetoder og handlemåder på basis af nye forskningsresultater.

Desuden har vi involveret os i et EU-projekt i samarbejde med 13 andre lande. Her er formålet at studere, hvordan de kronisk syge behandles rundt omkring i verden og at udvikle gode behandlingsforløb.

- Vi er således synlige og aktive i flere sammenhænge, og på den baggrund mener vi, at vi har et rigtig godt udgangspunkt for at styrke den tværfaglige dimension af forskningsindsatsen.

Professorer ansat på Odense Universitetshospital i 2008



*Professor,
dr.med.
Marianne Ewertz
Kvistgaard.*

**Syddansk Universitet og
OUH Odense Universitets-
hospital ansatte fra 1. marts
2008 professor, dr.med.
Marianne Ewertz Kvistgaard
som professor i klinisk
onkologi på universitetet
og specialeansvarlig
overlæge ved Onkologisk
Afdeling R på hospitalet.**

Marianne Ewertz Kvistgaard var fra 2004 til sin ansættelse i Odense klinisk professor i onkologi ved Aarhus Universitet, kombineret med en stilling som overlæge ved Onkologisk Afdeling på Ålborg Sygehus.

I Aalborg havde Marianne Ewertz Kvistgaard ansvaret for behandlingen af brystkræftpatienter, som hun både i Danmark og i internationale sammenhænge arbejder for at sikre nye og lovende behandlinger. Allerede inden sin ansættelse i Odense samarbejdede Marianne Ewertz Kvistgaard med læger på OUH om forskellige forskningsprojekter, blandt andet om fedmes betydning for overlevelseschancerne for brystkræftpatienter. I sin forskning samarbejder hun også med medicinalindustrien om at tilbyde patienterne ny, eksperimentel behandling.

I international sammenhæng deltager Marianne Ewertz Kvistgaard i et EU-projekt, der undersøger risikoen for at udvikle hjerte-kar-sygdomme efter strålebehandling for brystkræft. Desuden er hun formand for Scandinavian Breast Group og hun sidder i forretningsudvalgene for såvel Danish Breast Cancer Cooperative Group (DBCG) som for Early Breast Cancer Trialists' Collaborative Group (EBCTCG) ved Oxford University.

Som forsker har Marianne Ewertz Kvistgaard forfattet en lang række videnskabelige artikler inden for sit forskningsfelt. Som læge og professor har hun en meget bred undervisningserfaring med afholdelse af kurser for såvel kolleger som sygeplejersker samt som vejleder for ph.d.-studerende.

Marianne Ewertz Kvistgaard er uddannet læge fra Københavns Universitet i 1980 og fik året efter universitetets guldmedalje for en afhandling om sammenhængen mellem fedme og livmoderkræft. I 1993 blev hun dr.med. fra Københavns Universitet, da hun forsvarede sin doktorafhandling "Brystkræft i Danmark; hyppighed, risikofaktorer og fælles træk hos de patienter, der overlever sygdommen."



*Professor, ph.d.
Per Pfeiffer.*

Syddansk Universitet udnævnte 1. november 2008 ph.d. Per Pfeiffer til professor i klinisk onkologi med særlige opgaver inden for gastrointestinal og pancreas-cancer. Professoratet gælder for en tre-årig periode. Per Pfeiffer er tillige overlæge på Onkologisk Afdeling R på Odense Universitetshospital.

Per Pfeiffer har været pioner og en central person inden for eksperimentel kræftbehandling i Danmark. Gennem hele sin forskerkarriere har han fokuseret på at afsøge nye behandlingsformer, -kombinationer og -metoder inden for kemoterapi og kræftmedicin. I sin tidligere forskning har Per Pfeiffer beskæftiget sig med patienter med underlivskræft, brystkræft og lungekræft, men nu arbejder han udelukkende med patienter med mave- og tarmkræft.

Kendetegnende for Per Pfeiffers tilgang til sine patienter og sin forskning er, at behandlingen altid må tage udgangspunkt i den enkelte patient. Hensigten er, at hvert enkelt kræfttilfælde vurderes særskilt. Og med baggrund i patientens sygdomsforløb og generelle helbreds-tilstand bliver behandlingen sammensat, så den på én gang er mest effektiv og målrettet i behandlingen af selve tumoren og samtidig så skånsom som mulig for patientens immunsystem. Målet er at skræddersy den mest effektive behandling til den enkelte patient. Midlerne, som Per Pfeiffer benytter sig af, er nye former for kemoterapi og ny kræftmedicin, ofte i kombination.

Per Pfeiffer bestod den lægevidenskabelige embedseksamen ved Odense Universitet i 1982, og han skrev i 1997 ph.d.-afhandling ved Odense Universitet om tumorbiologiske forhold hos patienter med lungekræft (Epidermal growth factor receptor family in non-small cell lung cancer. Correlation with clinico-pathological parameters and implications for survival).

Per Pfeiffer deler gerne ud af sin viden, og han er en flittig oplæser ved seminarer og symposier inden for sit felt, både herhjemme og i udlandet. Desuden har han skrevet – og skriver – en lang række forskningsartikler i danske og internationale lægetidsskrifter. Han er medlem af Dansk Selskab for Klinisk Onkologi – DSKO og sidder i bestyrelsen for en række interessegrupper under dette selskab: Dansk Pancreas Cancer Gruppe – DPCG, Dansk Eosofagus Cardia Ventrikel Cancer Gruppe – DECV og Dansk Colorectal Cancer Gruppe – DCCG. Desuden er han medlem af Det Nationale Koordinationsudvalg for eksperimentel kræftbehandling, NKU, og derved er han med til at sikre, at mange danske kræftpatienter får ekstra behandlingstilbud.

Oversigt over forskning på Odense Universitetshospital 2008

Afdeling for Biokemi, Farmakologi og Genetik	28
Afdeling for Klinisk Patologi	32
Afdeling for Medicinske Mavetarmsygdomme S	34
Akut Modtage Afdeling AMA	35
Almenpsykiatrisk Afdeling Odense	36
Anæstesiologisk-Intensiv Afdeling V	37
Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik	37
Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense	38
Endokrinologisk Afdeling M	39
Enheden for Sygeplejeforskning	44
Geriatrisk Afdeling G	45
Gynækologisk Obstetrisk Afdeling D	45
H. C. Andersen Børnehospital	47
Hjerte-, Lunge- og Karkirurgisk Afdeling T	49
Hjertemedicinsk Afdeling B	50
Hudafdeling I og Allergicentret	52
Hæmatologisk Afdeling X	55
Høreklubben	56
Infektionsmedicinsk Afdeling Q	57
Kirurgisk Afdeling A	58
Klinisk Immunologisk Afdeling	59
Klinisk Mikrobiologisk Afdeling	60
Klinisk Psykologisk Afdeling	61
Kompetencecenter Syd for Landsdækkende Kliniske Databaser	62
Kæbekirurgisk Afdeling K	62
Lungemedicinsk Afdeling J	63
Neurokirurgisk Afdeling U	63
Neurologisk Afdeling N	63
Nuklearmedicinsk Afdeling	64
Nyremedicinsk Afdeling Y	65
Onkologisk Afdeling R	66
Ortopædkirurgisk Afdeling O	69
Plastikkirurgisk Afdeling Z	71
Radiologisk Afdeling	71
Rehabiliteringsafdelingen	72
Reumatologisk Afdeling C	72
Urinvejskirurgisk Afdeling L	73
Øjenafdeling E	74
Øre-Næse-Halskirurgisk Afdeling F	74

Afdeling for Biokemi, Farmakologi og Genetik

Forskningsenhed

Forskningsenheden for Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr. med.

Lars Melholt Rasmussen

Forskningsområder

Molekylær diagnostik som basis for sygdomsforebyggelse og behandling i kardiovaskulære, metaboliske, neuropsykiatriske og onkologiske sygdomme. Udvikling af kliniske og laboratoriebaserede metoder, samt implementering og validering af disse i kardiovaskulære, metaboliske, neuropsykiatriske og onkologiske sygdomme.

Humane ressourcer

Antal professorer: 5

Antal lektorer/adjunker: 7

Antal ph.d.-studerende: 28

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 50

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Ulrik Stenz Justesen, cand.med. Afhandling: "Protease inhibitor plasma concentrations in HIV antiretroviral therapy."

Marit Otto, cand.med. Afhandling: "New pharmacological treatments and health related quality of life in painful polyneuropathy."

Jonrit Halling, cand.pharm. Afhandling: "Farmakogenetisk variation i lægemiddelmetabolisme blandt færingar."

Igangværende:

Malene Olesen, cand.scient. Projekt: "Knoglerelaterede proteiner i arterievæggen ved diabetes. Osteoprotegerins betydning."

Anne Kjærgaard Callesen, cand.scient. Projekt: "Development of a mass spectrometric analysis of serum protein as a diagnostic tool in women with breast cancer or ovarian cancer."

Claus Brasen, cand.med. Projekt: "Genetiske polymorfiers indflydelse på knogleopbygning og forekomst af osteoporotiske frakturer."

Martin Jakob Larsen, cand.scient. Projekt: "Hereditary breast ovarian cancer (HBOC): Identification of BRCA1/2-carriers and new BRCA-associated genes by gene expression and genomic profiles."

Kristina Pilekjær Sørensen, cand.scient. Projekt: "Gene expression profiling as predictor of over- and undertreatment of breast cancer patients with low and moderate risk."

Mark Burton, cand.scient. Projekt: "Udvikling, karakterisering samt anvendelse af data-analysemetoder til konstruktion af genekspressionsbaseret klassifikation inden for brystkræft."

Hasse Brønnum Jensen, cand.polyt. Projekt: "Hæmning af hjertefibrose ved manipulation af dysregulerede mikroRNA."

Mette Sørensen, cand.scient. Projekt: "Genetic and molecular determinants for human ageing and longevity."

Nete Vinstrup Michelsen, cand.scient. Projekt: "Gene expression profiles in pancreas from patients with hereditary hyperinsulinemia."

Peter Andersen, cand.scient. Projekt: "Isolering af progenitor celler med hjertecelledifferentierings potentiale."

Pia Lindgren Jeppesen, cand.scient. Projekt: "Do MicroRNAs controlled by the Angiotensin II type I Receptor regulate functional responses in the cardiovascular system?."

Tilde Eskildsen, cand.scient. Projekt: "Cardiac fibrosis-related microRNAs in Angiotensin signaling."

Rikke Holmgaard, cand.med. Projekt: "Farmakokinetisk studie af TTS-fentanyl (transdermal therapeutic system of fentanyl) set i relation til alder, køn og samtidig varmepåvirkning - studeret i raske frivillige forsøgspersoner."

Mia Birkhøj Kjærstad, cand.scient. Projekt: "Potential endocrine disturbance of fetal development byazole compounds used as antifungals in pharmaceuticals and agrochemicals - a study on placental transport and effects on steroid receptors and steroid metabolizing enzymes."

Lene Nøhr-Jensen, cand.scient.san. Projekt: "Escitalopram pharmacokinetics, pharmacodynamics and interactions in relation to CYP2C19 and CYP2D6."

Troels Korshøj Bergmann, cand.med. Projekt: "Genetiske prædiktorer for toksicitet af paclitaxel."

Jesper Davidsen, cand.med. Projekt: "Compliance mht astmamidler"

Michael Dall, cand.med. Projekt: "SSRI og øvre gastrointestinal blødning."

Michael Due Larsen, cand.pharm. Projekt: "Etablering af en hospitalsbaseret farmakoepidemiologisk databas"

Sisse Njor, cand.stat. Projekt: "Den diagnostiske præcision af mammografiscreening hos brugere af østrogentilskud."

Ioannis Tsiropoulos, cand.med. Projekt: "Farmakoepidemiologisk studier af antiepileptika."

Stine Zwisler, cand.med. Projekt: "Akutte postoperative smerters farmakogenetik/genomi."

Maria Skaalum Petersen, cand.pharm. Projekt: "Gene-environment interactions: PCB and mercury exposure, P450 enzymes and Parkinson's disease at the Faroe Islands."

Hanne Skarsholm, cand.med. Projekt: "Individuelle versus systemorienterede interventioner ved håndtering af lægemiddelrelaterede problemer hos skizofrene patienter."

Jimmi Nielsen, cand.med. Projekt: "Argumenting clozapine with sertindole, a triple-blinded randomised placebocontrolled study."

Publikationer

Andersen J, Kamby C, Ejlersen B, Cold S, Ewertz M, Jacobsen EH, Philip P, Møller KA, Jensen D, Møller S. Tamoxifen for one year versus two years versus 6 months of Tamoxifen and 6 months of megestrol acetate: a randomized comparison in postmenopausal patients with high-risk breast cancer (DBCG 89C). *Acta Odontologica Scandinavica*. 2008, 47(4):718-724

Antoniou AC, Spurdle AB, Sinilnikova OM, Healey S, Pooley KA, Schmutzler RK, Versmold B, Engel C, Meindl A, Arnold N, Hofmann W, Sutter C, Niederacher D, Deissler H, Caldes T, Kämpjärvi K, Nevanlinna H, Simard J, Beesley J, Chen X, Kathleen Cuninghame Consortium for Research into Familial Breast

Cancer, Neuhausen SL, Rebbeck TR, Wagner T, Lynch HT, Isaacs C, Weitzel J, Ganz PA, Daly MB, Tomlinson G, Olopade OI, Blum JL, Couch FJ, Peterlongo P, Manoukian S, Barile M, Radice P, Szabo CI, Pereira LHM, Greene MH, Rennert G, Lejbkowitz F, Barnett-Griness O, Andrulis IL, Ozcelik H, OCGN, Gerdes A, Caligo MA, Laitman Y, Kaufman B, Milgrom R, Friedman E, Swedish BRCA1 and BRCA2 study collaborators, Domchek SM, Nathanson KL, Osorio A, Llort G, Milne RL, Benítez J, Hamann U, Hogervorst FBL, Manders P, Ligtenberg MJL, van den Ouweland AMW, DNA-HEBON collaborators, Peock S, Cook M, Platte R, Evans DG, Eeles R, Pichert G, Chu C, Eccles D, Davidson R, Douglas F, EMBRACE, Godwin AK, Barjhoux L, Mazoyer S, Sobol H, Bourdon V, Eisinger F, Chompret A, Capoulade C, Bressac-de Paillerets B, Lenoir GM, Gauthier-Villars M, Houdayer C, Stoppa-Lyonnet D, GEMO, Chenevix-Trench G, Easton DF, CIMBA. Common breast cancer-predisposition alleles are associated with breast cancer risk in BRCA1 and BRCA2 mutation carriers. *American Journal of Human Genetics*. 2008, 82(4):937-48.

Bathum L, Münster A, Nybo M, Madsen JS, Larsen TB, Kristensen SR. Denaturing high-performance liquid chromatography mutation analysis in patients with reduced protein S levels. *Clinica Chimica Acta*. 2008, 390:76-81.

Brasch-Andersen C, Møller MU, Haagerup A, Vestbo J, Kruse TA. Evidence for an asthma risk locus on chromosome Xp: a replication linkage study. *Allergy. European Journal of Allergy and Clinical Immunology*. 2008, 63(9):1235-8.

Broesby-Olsen S, Bygum A, Gerdes A, Brandrup F. Multiple self-healing squamous epithelioma of Ferguson-Smith: observations in a Danish family covering four generations. *Acta Dermato*

Venereologica. 2008, 88(1):52-56.

Callesen AK, Christensen RD, Madsen JS, Vach W, Zapico E, Cold S, Jørgensen PE, Mogensen O, Kruse TA, Jensen ON. Reproducibility of serum protein profiling by systematic assessment using solid-phase extraction and matrix-assisted laser desorption/ionization mass spectrometry. *Rapid Communications in Mass Spectrometry*. 2008, 22(3):291-300

Callesen AK, Vach W, Jørgensen PE, Cold S, Mogensen O, Kruse T, Jensen ON, Madsen JS. Reproducibility of mass spectrometry based protein profiles for diagnosis of breast cancer across clinical studies: a systematic review. *Journal of Proteome Research*. 2008, 7(4):1395-1402.

Callesen AK, Vach W, Jørgensen PE, Cold S, Tan Q, Depont Christensen R, Mogensen O, Kruse T, Madsen JS, Jensen ON. Combined experimental and statistical strategy for mass spectrometry based serum protein profiling for diagnosis of breast cancer: a case-control study. *Journal of Proteome Research*. 2008, 7(4):1419-1426.

Christesen HT, Brusgaard K, Beck-Nielsen H, Brock-Jacobsen B. Non-insulinoma persistent hyperinsulinaemic hypoglycaemia caused by an activating glucokinase mutation: Hypoglycaemia unawareness and attacks. *Clinical Endocrinology*. 2008, 68(5):747-755.

Christesen HBT, Tribble ND, Molven A, Siddiqui J, Sandal T, Brusgaard K, Ellard S, Njølstad PR, Alm J, Brock Jacobsen B, Hussain K, Gloyn AL. Activating glucokinase (GCK) mutations as a cause of medically responsive congenital hyperinsulinism: prevalence in children and characterisation of a novel GCK mutation. *European Journal of Endocrinology*

logy. 2008, 159(1):27-34.

Choi AL, Budtz-Jørgensen E, Jørgensen PJ, Steuerwald U, Debes F, Weihe P, Grandjean P. Selenium as a potential protective factor against mercury developmental neurotoxicity. *Environmental Research*. 2008, 107(1):45-52.

Dam C, Bathum L, Sommerlund M, Bygum A. Erythropoietisk protoporfyri. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(5):352.

Frederiksen C, Højlund K, Hansen L, Oakeley E, Hemmings B, Abdallah B, Bruggaard K, Beck-Nielsen H, Gaster M. Transcriptional profiling of myotubes from patients with type 2 diabetes: No evidence for a primary defect in oxidative phosphorylation genes. *Diabetologia*. 2008, 51(11):2068-77.

Gulmez SE, Lassen AT, Aalykke C, Dall M, Andries A, Andersen BS, Hansen JM, Hallas J. Use of spironolactone and the risk of upper gastrointestinal bleeding. *Br J Clin Pharmacol*. 2008, 66(2): 294-9.

Hallas J, Bjerrum L, Støvring H, Andersen M. Use of prescribed ephedrine and the risk of serious cardiovascular events. A registry based case-crossover study. *Am J Epidemiol*. 2008, 168: 966-73

Halling J, Petersen MS, Grandjean P, Weihe P, Broesen K. Genetic predisposition to Parkinson's disease: CYP2D6 and HFE in the Faroe Islands. *Pharmacogenet Genomics*. 2008, Mar;18(3):209-212.

Halling J, Weihe P, Broesen K. CYP2D6 polymorphism in relation to tramadol metabolism: a study of Faroese patients. *Ther Drug Monit*. 2008, 30(3):271-5.

Halling J, Weihe P, Broesen K. The

CYP2D6 polymorphism in relation to the metabolism of amitriptyline and nortriptyline in the Faroese population. *Br J Clin Pharmacol*. 2008,65(1):134-8.

Hansen JL, Aplin M, Hansen JT, Christensen GL, Bonde MM, Schneider M, Haunsø S, Schiffer HH, Burstein ES, Weiner DM, Sheikh SP. The human angiotensin AT(1) receptor supports G protein-independent extracellular signal-regulated kinase 1/2 activation and cellular proliferation. *European Journal of Pharmacology*. 2008, 590(1-3):255-263.

Hansen JM, Wildner-Christensen M, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Effect of a community screening for *Helicobacter Pylori* - five-year follow-up. *Am J Gastroenterol*. 2008, 103: 1106-13.

Hyltoft Petersen P, Gade Christensen N, Sandberg S, Nordin G, Pedersen M, Rustad P, Olafsdottir E, Jensen E. How to deal with Dichotomous Tests?: Application of a Rankit Ordinal Scale Model with Examples from the Nordic Ordinal Scale Project. *Scandinavian Journal of Clinical & Laboratory Investigation*. 2008, 68(4):298-311.

Jensen LO, Maeng M, Mintz GS, Christensen EH, Hansen KN, Galloe A, Kelbaek H, Hansen HS, Joergensen E, Lassen JF, Thuesen L, Thayssen P. Intravascular ultrasound assessment of expansion of the sirolimus-eluting (cypher select) and Paclitaxel-eluting (taxus express-2) stent in patients with diabetes mellitus. *American Journal of Cardiology*. 2008, 102(1):19-26.

Jorsal A, Tarnow L, Flyvbjerg A, Parving H, Rossing P, Rasmussen LM. Plasma osteoprotegerin levels predict cardiovascular and all-cause mortality and dete-

rioration of kidney function in type 1 diabetic patients with nephropathy. *Diabetologia*. 2008, 51(11):2100-7.

Jørgensen MT, Mortensen MB, Gerdes A, De Muckadell OBS, Jørgensen MT. Familial pancreatic cancer. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2008, 43(4):387-397.

Kelbaek H, Kløvgård L, Helqvist S, Lassen JF, Krusell LR, Engstrøm T, Bøtker HE, Jørgensen E, Saunamäki K, Aljabbari S, Thayssen P, Galløe A, Jensen GVH, Thuesen L. Long-term outcome in patients treated with sirolimus-eluting stents in complex coronary artery lesions: 3-year results of the SCAND-STENT (Stenting Coronary Arteries in Non-Stress/Benestent Disease) trial. *Journal of the American College of Cardiology*. 2008, 51(21):2011-2016.

Kimura M, Hjelmborg JVB, Gardner JP, Bathum L, Brimacombe M, Lu X, Christensen L, Vaupel JW, Aviv A, Christensen K. Telomere Length and Mortality: A Study of Leukocytes in Elderly Danish Twins. *American Journal of Epidemiology*. 2008, 167(7):799-806.

Knudsen S, Jennum PJ, Korsholm K, Sheikh SP, Gammeltoft S, Frederiksen JL. Normal levels of cerebrospinal fluid hypocretin-1 and daytime sleepiness during attacks of relapsing-remitting multiple sclerosis and monosymptomatic optic neuritis. *Multiple Sclerosis*. 2008, 14(6):734-8.

Kragelund C, Hansen C, Torpet LA, Nauntofte B, Brøsen K, Pedersen AM, Buchwald C, Therkildsen MH, Reibel J. Expression of two drug-metabolizing cytochrome P450-enzymes in human salivary glands. *Oral Dis*. 2008 Feb 10.

Kristensen SR, Salling AM, Kristensen ST, Hansen AB. Unrecognized preanaly-

- tical problem with the spectrophotometric analysis of cerebrospinal fluid for xanthochromia. *Clinical Chemistry* (Washington, DC). 2008, 54(11):1924-5.
- Lautrup CK, Kjaergaard S, Brøndum-Nielsen K, Fagerberg C, Hertz JM, Petersen OBB, Jørgensen MW, Vogel I. Testing for 22q11 microdeletion in 146 fetuses with nuchal translucency above the 99th percentile and a normal karyotype. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*. 2008, 87(11):1252-5.
- Madsen JS, Nybo M, Magid E, Hilden J, Hornung N, Larsen TB, Jørgensen L, Jørgensen PE. More studies on outcomes using biochemical diagnostic tests are needed: findings from the Danish Society of Clinical Biochemistry. *Clinical Chemistry* (Washington, DC). 2008, 54(7):1254-6.
- Møller-Larsen S, Nyegaard M, Haagerup A, Vestbo J, Kruse TA, Børglum AD. Association analysis identifies TLR7 and TLR8 as novel risk genes in asthma and related disorders. *Thorax*. 2008, 63(12):1064-9.
- Nielsen KV, Ejlersen B, Møller S, Jørgensen JT, Knoop A, Knudsen H, Mouridsen HT. The value of TOP2A gene copy number variation as a biomarker in breast cancer: Update of DBCG trial 89D. *Acta Odontologica Scandinavica*. 2008, 47(4):725-734.
- Nilbert M, Wikman F, Hansen T, Krarup H, Orntoft T, Nielsen F, Sunde L, Gerdes A, Cruger D, Timshel S, Bisgaard M, Bernstein I, Okkels H. Major contribution from recurrent alterations and MSH6 mutations in the Danish Lynch syndrome population. *Familial Cancer*. 2008.
- Nybo M, Johnsen SP, Dethlefsen C, Overvad K, Tjønneland A, Jørgensen JOL, Rasmussen LM. Lack of observed association between high plasma osteoprotegerin concentrations and ischemic stroke risk in a healthy population. *Clinical Chemistry* (Washington, DC). 2008, 54(12):1969-74.
- Nybo M, Rasmussen LM. Osteoprotegerin released from the vascular wall by heparin mainly derives from vascular smooth muscle cells. *Atherosclerosis*. 2008, 201(1):33-35.
- Nybo M, Madsen JS. Serious anaphylactic reactions due to protamine sulfate: a systematic literature review. *Basic & Clinical Pharmacology & Toxicology*. 2008, 103(2):192-6.
- Nybo M, Rasmussen LM. The capability of plasma osteoprotegerin as a predictor of cardiovascular disease: a systematic literature review. *European Journal of Endocrinology*. 2008, 159(5):603-8.
- Petersen MS, Halling J, Bech S, Werthum L, Weihe P, Nielsen F, Jørgensen PJ, Budtz-Jørgensen E, Grandjean P. Impact of dietary exposure to food contaminants on the risk of Parkinson's disease. *NeuroToxicology*. 2008, 29(4):584-590.
- Sandberg S, Nordin G, Mårtensson A, Grinsted P, Jensen E, Jacobsen CE, Mønsen G. Laboratorietrustning för primärvården bör utprövas av oberoende organ. *Skandinaviska SKUP ett bra alternativ. Lakartidningen*. 2008, 105(46):3334-6, 3338-9.
- Skov V, Glintborg D, Knudsen S, Tan Q, Jensen T, Kruse T, Beck-Nielsen H, Højlund K. Pioglitazone enhances mitochondrial biogenesis and ribosomal protein biosynthesis in skeletal muscle in polycystic ovary syndrome. *PLoS ONE*. 2008, 3(6):e2466.
- Stender MT, Frøkjær JB, Hagedorn Nielsen TS, Larsen TB, Lundbye-Christensen S, Elbrønd H, Thorlacius-Ussing O. Combined use of clinical pre-test probability and D-dimer test in the diagnosis of preoperative deep venous thrombosis in colorectal cancer patients. *Thrombosis and Haemostasis*. 2008, 99(2):396-400.
- Sorensen L, Nielsen B, Stage KB, Brøsen K, Damkier P. Implementation of a rational pharmacotherapy intervention for inpatients at a psychiatric department. *Nord J Psychiatry*. 2008, 62(3):242-9.
- Tan Q, Zhao J, Li S, Christiansen L, Kruse T, Christensen K. Differential and correlation analyses of microarray gene expression data in the CEPH Utah families. *Genomics*. 2008, 92(2):94-100.
- Tan Q, Zhao JH, Zhang D, Kruse TA, Christensen K. Power for genetic association study of human longevity using the case-control design. *American Journal of Epidemiology*. 2008, 168(8):890-896.
- Thomassen M, Hansen TVO, Borg A, Lianee HT, Wikman F, Pedersen IS, Bisgaard ML, Nielsen FC, Kruse T, Gerdes A. BRCA1 and BRCA2 mutations in Danish families with hereditary breast and/or ovarian cancer. *Acta Odontologica Scandinavica*. 2008, 47(4):772-7.
- Thomassen M, Tan Q, Kruse T. Gene expression meta-analysis identifies metastatic pathways and transcription factors in breast cancer. *BMC Cancer*. 2008, 8(1):394.
- Tsiropoulos I, Andersen M, Nymark T, Lauritsen JM, Gaist D, Hallas J. The Risk of Hip Fractures in Users of Antiepileptic Drugs: a population based case-control study. *Epilepsia* 2008, 49: 2092-9.

Vach W, Bergmann TK, Brøsen K. No evidence for taxane/platinum pharmacogenetic markers: just lack of power? J Clin Oncol. 2008, 26(11):1903-4.

Waller P, Beard K, Egberts T, Evans S, Hallas J, Hasford J, Laporte J-R, Moore N, Shakir S, Sturkenboom M. European commission consultation on pharmacovigilance. Commentary. Pharmacoepidemiol Drug Saf 2008, 17: 108-9.

Afdeling for Klinisk Patologi

Forskningsenhed

Patologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.

Niels Marcussen

Forskningsområder

Maligne og præmaligne hæmatologiske sygdomme

Colorektal cancer og forstadier

Lungecancer

Brystcancer og forstadier

Folkeundersøgelse for livmoderhalskræft

Fosterpatologi

Hudsygdomme og hudcancer

Medicinske nyresygdomme

Neuromuskulære sygdomme

Nervesystemets svulster

Hoved- halscancer

Nyrecancer

Humane ressourcer

Antal professorer: 2

Antal lektorer/adjunkter: 4

Antal ph.d.-studerende: 7

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 38

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d-projekter

Afsluttede:

Jørgensen LH. Afhandling: "Booster-gener som mulig behandling for Duchennes muskelatrofi."

Petersson SJ. Afhandling: "Characterization of Myogenic Stem Cells in Preparation for Intervention."

Andersen DC. Afhandling: "Identification and characterization of side population (SP) cells in preparation for cell therapy of muscle disease."

Christensen JH. Afhandling: "Undersøgelse af de biologiske processer, der forårsager knogledestruktion, og genetiske forholds prognostiske betydning ved myelomatose."

Igangværende:

Tina Marie Green, cand.med. Projekt: "Low Density Array-baseret klassifikation og prognostisering af diffust storcellet B-lymfom."

Jeeva Sellathurai, cand.scient. Projekt: "Karakterisering af humane celletyper med myogenpotentiale. In vitro-studier af muskel- og fedtderiverede celler i forskellige myogene miljøer."

Karina Christensen, stud.med. Projekt: "Brain tumor stem cells: A new target for future brain tumor therapy?."

Publikationer

Andersen DC, Schrøder HD, Jensen CH. Non-cultured adipose-derived CD45(-) side population cells are enriched for progenitors that give rise to myofibres in vivo. Experimental Cell Research. 2008.

Burns JS, Abdallah BM, Schrøder HD, Kasse M. The histopathology of a human mesenchymal stem cell experimental tumor model: support for an hMSC origin for Ewing's sarcoma? Histology and Histopathology. 2008, 23(10):1229-40.

Christensen K, Schrøder H, Kristensen B. CD133 identifies perivascular niches in grade II-IV astrocytomas. Journal of Neuro-Oncology. 2008.

Christensen K, Schrøder HD, Kristensen BW. Tumorstamceller i gliomer - et mål for fremtidig behandling? Ugeskrift for læger. 2008, 170(38):2968-70.

- Ejersbo D. Screeningsprofil af afdøde fynske livmoderhalskræftpatienter. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(9):727-30.
- El Fassi D, Nielsen CH, Kjeldsen J, Clemmensen O, Hegedüs L. Ulcerative colitis following B lymphocyte depletion with rituximab in a patient with Graves' disease. *Gut*. 2008, 57(5):714-5.
- Fenger-Grøn J, Kock K, Nielsen RG, Leth PM, Illum N. Spinal cord injury at birth: a hidden causative factor. *Acta Paediatrica*. 2008, 97(6):824-6.
- Frederiksen C, Højlund K, Hansen L, Oakeley E, Hemmings B, Abdallah B, Brusgaard K, Beck-Nielsen H, Gaster M. Transcriptional profiling of myotubes from patients with type 2 diabetes: No evidence for a primary defect in oxidative phosphorylation genes. *Diabetologia*. 2008, 51(11):2068-77.
- Frogne T, Benjaminsen R, Sonne-Hansen K, Sorensen B, Nexø E, Laenkholm A, Rasmussen L, Riese D, de Cremoux P, Stenvang J, Lykkesfeldt A. Activation of ErbB3, EGFR and Erk is essential for growth of human breast cancer cell lines with acquired resistance to fulvestrant. *Breast Cancer Research and Treatment*. 2008.
- Gaster M. The dynamic of lipid oxidation in human myotubes. *Biochimica et Biophysica Acta*. 2008, 1791(1):17-24.
- Greenberger LM, Horak ID, Filpula D, Sapiro P, Westergaard M, Frydenlund HF, Albaek C, Schrøder H, Ørum H. A RNA antagonist of hypoxia-inducible factor-1 α , EZN-2968, inhibits tumor cell growth. *Molecular Cancer Therapeutics*. 2008, 7(11):3598-608.
- Hertz J, Juncker I, Marcussen N. MLPA and cDNA analysis improves COL4A5 mutation detection in X-linked Alport syndrome. *Clinical Genetics*. 2008, 74(6):522-530.
- Jensen HK, Nordmark M, Donskov F, Marcussen N, von der Maase H. Immunohistochemical expression of carbonic anhydrase IX assessed over time and during treatment in renal cell carcinoma. *BJU International*. 2008, 101(Suppl 4):41-44.
- Jo S, Danscher G, Schrøder H, Suh S. Depletion of vesicular zinc in dorsal horn of spinal cord causes increased neuropathic pain in mice. *BioMetals*. 2008, 21(2):151-158.
- Jørgensen LH, Petersson SJ, Sellathurai J, Andersen DC, Thayssen S, Sant DJ, Jensen CH, Schrøder HD. Secreted Protein Acidic and Rich in Cysteine (SPARC) in Human Skeletal Muscle. *Journal of Histochemistry and Cytochemistry*. 2008, 57(1):29-39.
- Jørgensen MT, Fenger C, Klöppel G, Lüttges J. Long-term survivors among Danish patients after resection for ductal adenocarcinoma of the pancreas. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2008, 43(5):581-583.
- Karamperis N, Koefoed-Nielsen PB, Marcussen N, Ostraat O, Jørgensen KA. Temporal profile of calcineurin phosphatase activity during acute allograft rejection in the heterotopic rat heart transplantation model. *Transplantation Proceedings*. 2008, 40(10):3691-8.
- Kiaer HW, Laenkholm A, Nielsen BB, Bjerre KD. Classical pathological variables recorded in the Danish Breast Cancer Cooperative Group's register 1978-2006. *Acta Odontologica Scandinavica*. 2008, 47(4):778-783.
- Laenkholm A, Jensen M, Kroman N, Rank F. Breast cancer in situ. From pre-malignant lesion of uncertain significance to well-defined non-invasive malignant lesion. The Danish Breast Cancer Cooperative Group Register 1977-2007 revisited. *Acta Odontologica Scandinavica*. 2008, 47(4):765-771.
- Larsen TS, Bjerrum OW, Pallisgaard N, Andresen MT, Møller MB, Hasselbalch HC, Møller MB. Sustained major molecular response on interferon alpha-2b in two patients with polycythemia vera. *Annals of Hematology*. 2008, 87(10):847-50.
- Larsen TS, Pallisgaard N, Møller MB, Hasselbalch HC. High prevalence of arterial thrombosis in JAK2 mutated essential thrombocythaemia: independence of the V617F allele burden. *Hematology*. 2008, 13(2):71-6.
- Larsen TS, Pallisgaard N, Møller MB, Hasselbalch HC. Quantitative assessment of the JAK2 V617F allele burden: equivalent levels in peripheral blood and bone marrow. *Leukemia*. 2008, 22(1):194-195.
- Lyng MB, Laenkholm A, Pallisgaard N, Ditzel H. Identification of genes for normalization of real-time RT-PCR data in breast carcinomas. *BMC Cancer*. 2008, 8:20.
- Mikkelsen CS, Mikkelsen DB, Vestergaard V, Clemmensen O, Nielsen HO, Bygum A. Glukagonomsyndrom uden diabetes mellitus. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(47):3876.
- Mortensen KS, Hjortlund J, Bjørndal K, Krogdahl A, Godballe C. Spytktirteltumorer i Fyns Amt 1984-2003. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(7):545-8.
- Mössner BK, Biagini M, Pedersen C,

Christensen P. Regression of cirrhosis of the liver detected by elastometry. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2008, 1-2.

Nielsen FT, Jensen BL, Marcussen N, Skøtt O, Bie P. Inhibition of mineralocorticoid receptors with eplerenone alleviates short-term cyclosporin A nephrotoxicity in conscious rats. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*. 2008, 23(9):2777-2783.

Nikoghosyan G, Krogdahl A, Godballe C. Første brankialfure-anomalier. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(20):1757.

Offersen BV, Alsner J, Ege Olsen K, Riisbro R, Brünner N, Sørensen FB, Sørensen BS, Schlemmer BO, Overgaard J. A comparison among HER2, TP53, PAI-1, angiogenesis, and proliferation activity as prognostic variables in tumours from 408 patients diagnosed with early breast cancer. *Acta Odontologica Scandinavica*. 2008, 47(4):618-632.

Pacheco-Pinedo EC, Budak MT, Zeiger U, Jorgensen LH, Bogdanovich S, Schroeder HD, Rubinstein NA, Khurana TS. Transcriptional and functional differences in stem cell populations isolated from Extraocular and Limb muscles. *Physiological Genomics*. 2008.

Pasternack SM, Betz RC, Brandrup F, Gade EF, Clemmensen O, Lund AM, Christensen E, Bygum A. Identification of two new mutations in the TAT gene in a Danish family with tyrosinaemia type II. *British Journal of Dermatology*. 2008.

Pedersen ME, Rahr H, Fenger C, Qvist N. Adenocarcinoma arising from the rectal stump eleven years after excision of an ileal J-pouch in a patient with ulcerative colitis: report of a case. *Diseases of the Colon and Rectum*. 2008, 51(7):1146-8.

Prokhorova TA, Harkness LM, Frandsen U, Ditzel N, Burns JS, Schroeder HD, Kassem M. Teratoma Formation by Human Embryonic Stem Cells is sitedependent and enhanced by the presence of Matrigel. *Stem Cells and Development*. 2008.

Rydell R, Eker C, Andersson-Engels S, Krogdahl A, Wahlberg P, Svanberg K. Fluorescence investigations to classify malignant laryngeal lesions in vivo. *Head & Neck (Print Edition)*. 2008, 30(4):419-426.

Schledermann D, Andersen BT, Bisgaard K, Dohse M, Ejersbo D, Hoelund B, Horal P, Lindh M, Ryd W. Are adjunctive markers useful in routine cervical cancer screening? Application of p16(INK4a) and HPV-PCR on ThinPrep samples with histological follow-up. *Diagnostic Cytopathology*. 2008, 36(7):453-9.

Steiniche T, Vainer B, Franzmann M, Hagemann-Madsen R, Bak M. Akut kræftudredning kræver hurtig vævshåndtering. *Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi. Ugeskrift for læger*. 2008, 170(12):1050.

Toft P, Schmidt R, Broechner AC, Nielsen BU, Bollen P, Olsen KE. Effect of plasmapheresis on the immune system in endotoxin-induced sepsis. *Blood Purification*. 2008, 26(2):145-150.

Young KH, Leroy K, Møller MB, Colleoni GW, Sanchez-Beato M, Kerbauy FR, Haioun C, Eickhoff JC, Young AH, Gaulard P, Piris MA, Oberley TD, Rehrauer WM, Kahl BS, Malter JS, Campo E, Delabie J, Gascoyne RD, Rosenwald A, Rimsza L, Huang J, Braziel RM, Jaffe ES, Wilson WH, Staudt LM, Vose JM, Chan WC, Weisenburger DD, Greiner TC. Structural profiles of TP53 gene mutations predict clinical outcome in diffuse large B-cell lymphoma: an international collaborative study. *Blood*. 2008.

Afdeling for Medicinske Mavetarmsygdomme S

Forskningsenhed

Medicinsk Gastroenterologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.
Ove B. Schaffalitzky de Muckadell

Forskningsområder

Diagnostik og behandling af dyspepsi, gastro-øsofageal refluks og mavesårssygdom
Sygdomme i øvre mave-tarm-kanal
Epidemiologi
Helicobacter pylori
Kronisk inflammatorisk tarmsygdom
Gastroenterologisk sundhedstjenesteforskning
Galdevejenes sygdomme
Inkompenseret skrumpelever
Pancreassygdomme

Humane reccourcer

Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 5
Antal ph.d.-studerende: 5

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 8

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Klinge L. Afhandling: "Probiotikas rolle for forløbet af kronisk inflammatorisk tarmsygdom."

Igangværende:

Michael Dam Jensen, cand.med. Projekt: "Diagnostisk validitet af CT- og MR-scanning af tyndtarmen og kapselendoskopi ved mistænkt og nyopdaget Crohns sygdom."

Jon Eik Zwisler, cand.med. Projekt: "Seponering af syrehæmmende medicin

hos langtidsbrugere i almen praksis.”

Annette Dam Fialla, cand.med. Projekt: "Forebyggelse af inkomenseret levercirrhose med Losartan. Et prospektivt, randomiseret, dobbeltblindet langtidsstudie."

Maiken Thyregod Jørgensen, cand.med. Projekt: "Register og opfølgning af patienter med arvelig bugspytkirtelbetændelse: Screening for udvikling af cancer pancreatis ved massespektrometrisk analyse af serumproteiner."

Publikationer

El Fassi D, Nielsen CH, Kjeldsen J, Clemmensen O, Hegedüs L. Ulcerative colitis following B lymphocyte depletion with rituximab in a patient with Graves' disease. *Gut*. 2008, 57(5):714-5.

Ford A, Moayyedi P, Jarbøl DE, Logan R, Delaney B. Meta-analysis: H. pylori "test and treat" compared with empirical acid suppression for managing dyspepsia? *Alimentary Pharmacology and Therapeutics*. 2008, 28(5):534-544.

Gulmez SE, Lassen AT, Aalykke C, Dall M, Andries A, Andersen BS, Hansen JM, Andersen M, Hallas J. Spironolactone use and the risk of upper gastrointestinal bleeding: a population-based case-control study. *British Journal of Clinical Pharmacology*. 2008, 66(2):294-299.

Hansen JM, Wildner-Christensen M, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Effect of a community screening for *Helicobacter pylori*: a 5-Yr follow-up study. *American Journal of Gastroenterology*. 2008, 103(5):1106-1113.

Jørgensen MT, Fenger C, Klöppel G, Lüttges J. Long-term survivors among Danish patients after resection for ductal adenocarcinoma of the pancreas. *Scandinavian Journal of Gastroentero-*

logy. 2008, 43(5):581-583

Jørgensen MT, Mortensen MB, Gerdes A, De Muckadell OBS, Jørgensen MT. Familial pancreatic cancer. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2008, 43(4):387-397.

Ott P, Grønbaek H, Clemmesen JO, Clausen MR, Wettergren A, Havelund T, Feldager E, Bendtsen F, Hansen BA, Tage-Jensen U, Larsen LP, Vilstrup H. Leverbiopsi hos leverpatienter med koagulopati. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(45):3671-3.

Rondonotti E, Pennazio M, Toth E, MENCHEN P, Riccioni ME, De Palma GD, Scotto F, De Looze D, Pachofsky T, Tacheci I, Havelund T, Couto G, Trifan A, Kofokotsios A, Cannizzaro R, Perez-Quadrado E, de Franchis R, European Capsule Endoscopy Group, Italian Club for Capsule Endoscopy (CICE), Iberian Group for Capsule Endoscopy. Small-bowel neoplasms in patients undergoing video capsule endoscopy: a multicenter European study. *Endoscopy*. 2008, 40(6):488-495.

Akut Modtage Afdeling AMA

Forskningsenhed

Akut medicin

Forskningsleder

Overlæge Steen Joop Bonnema

Forskningsområder

Venous thromboembolism

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 1

Antal ph.d.-studerende: 0

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 2

Publikationer

Gronskov K, Ek J, Sand A, Scheller R, Bygum A, Brixen K, Brøndum-Nielsen K, Rosenberg T. Birth prevalence and mutation spectrum in Danish patients with autosomal recessive albinism. *Investigative Ophthalmology & Visual Science*. 2008.

Watt T, Feldt-Rasmussen U, Rasmussen AK, Hegedüs L, Bonnema SJ, Grønvold M, Bjørner JB. Måling af helbredsrelateret livskvalitet hos patienter med thyroideasygdomme. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(10):850-2.

Almenpsykiatrisk Afdeling Odense

Region Syddanmark

Forskningsenhed

Psykiatri

Forskningsleder

Overlæge, ph.d Kurt Bjerregaard Stage

Forskningsområder

Alkoholforskning

Demens

Epidemiologi

Sundhedsøkonomi

Helsetjenesteforskning

Gerontopsykiatri

Skizofreni

Affektiv lidelse

Selvmodsforskning

Sædelighedskriminalitet

Implementeringsforskning

Transkulturel forskning

Kommunikationsforskning

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 5

Antal ph.d.-studerende: 1

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 10

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Hanne Skarsholm. Projekt: "Individuelle versus systemorienterede interventioner til håndtering af lægemiddelrelaterede problemer hos skizofrene. En pragmatisk kontrolleret undersøgelse."

Publikationer

Christensen A, Nielsen B. Shared care ved behandling af svære sindslidelser. Ugeskrift for læger. 2008, 170(46):3761-3763.

Fink-Jensen A, Larsen JT, Nielsen B, Lublin H. Farmakologisk behandling af psykotiske tilstande. Ugeskrift for læger. 2008, 170(46):3750-3753.

Gram FL, Danish University Antidepressant Group. Acute and continuation therapy in unipolar depression: observations from the run-in phase of a maintenance trial. Acta Psychiatrica Scandinavica. 2008, 118:123-9

Kristoffersen J, Sørensen C, Nielsen CT, Stage KB. Behandling af psykotisk depression. Ugeskrift for læger. 2008, 170(46):3753-55.

Kørner EA, Lauritzen L, Lolk A, Abelskov K, Christensen P, Nilsson FM. The Neuropsychiatric Inventory - NPI. Validation of the Danish version. Nordic Journal of Psychiatry. Supplement. 2008, 62(6): 481-5.

Kørner EA, Lauritzen L, Wang A, Lolk A, Christensen P, Nilsson FM. Mini mental state examination: Validering af en ny dansk udgave. Ugeskrift for læger. 2008, 170(9):745-9.

Nielsen B, Moltke A, Larsen JK, Grinsted P. Færre genindlæggelser af patienter med skizofreni med kontakt til egen læge. Ugeskrift for læger. 2008, 170(47):3862-3866.

Nielsen B, Sigsgaard A, Gregersen J, Meilvang B, Halldorsson LL, Christensen A, Kirk E, Hansen V. Allianceprogrammet: et tværsektorielt patientforløbsprogram for patienter med skizofreni. Ugeskrift for læger. 2008, 170(46):3764-3767.

Nielsen J, Mogensen B, Martiny K, Stage KB, Larsen JK, Lindhardt A, Bertelsen A. Do we agree about when patients are psychotic? Acta Psychiatrica Scandinavica. 2008, 118(4):330-3.

Sorensen L, Nielsen B, Stage KB, Brøsen K, Damkier P. Implementation of a rational pharmacotherapy intervention for inpatients at a psychiatric department. Nordic Journal of Psychiatry. 2008, 62(3):242-9.

Anæstesiologisk-Intensiv Afdeling V

Forskningsenhed

Anæstesiologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med. Palle Toft

Forskningsområder

Klinisk anæstesi

Intensiv behandling

Smertebehandling

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 5

Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 8

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Anne Craveiro Brøchner, cand.med. Projekt: "Effekten af minimal invasiv kirurgi sammenlignet med konventionel kirurgi på inflammation, iskæmi, smerter og analgetikaforbrug."

Thomas Strøm, cand.med. Projekt: "Fordele og ulemper ved langtidssedation til kritisk syge patienter."

Publikationer

Carlsson M, Cortes D, Jepsen S, Kanstrup T. Severe iron intoxication treated with exchange transfusion. Archives of Disease in Childhood. 2008, 93(4):321-2

Enggaard TP, Scherer C, Nikolajsen L, Andersen C. Langtidsbehandling med spinal cord-stimulation hos en patient med kronisk regionalt smertesyndrom type 1 og fantomsmerter efter amputation. Ugeskrift for læger. 2008, 170(6):460.

Jensen LL, Handberg G, Helbo-Hansen HS, Skaarup I, Lohse T, Munk T, Lund N. No morphine sparing effect of ketamine added to morphine for patient-controlled intravenous analgesia after uterine artery embolization. Acta Anaesthesiologica Scandinavica. 2008, 52(4):479-486.

Schierbeck J, Poulsen LM, Larsen KM, Dansk Selskab for Intensiv Terapi. Sepsiskampagnen - øget overlevelse med sepsispakker? Dansk Selskab for Intensiv Terapi. Ugeskrift for læger. 2008, 170(12):1034.

Toft P, Barlev N. Bispektral indeks til forbedret anaestesi-givning og postoperativ opvågning. En gennemgang af et Cochrane-review. Ugeskrift for læger. 2008, 170(39):3050-3.

Toft P, Schmidt R, Broechner AC, Nielsen BU, Bollen P, Olsen KE. Effect of plasmapheresis on the immune system in endotoxin-induced sepsis. Blood Purification. 2008, 26(2):145-150.

Toft P, Tønnesen E. The systemic inflammatory response to anaesthesia and surgery. Current Anaesthesia & Critical Care. 2008, 19(5-6):349-353.

Tønnesen H, Roswall N, Odgaard MD, Pedersen KM, Larsen KL, Mathiassen B, Farlie R, Elbirk A, Hüttel M, Danborg L, Vestermark V, Petri AL, Ebbenhøj N, Frederiksen M, Hejgaard T. Basale journaloplysninger om risikofaktorer. Underernæring, overvægt, fysisk inaktivitet, rygning og alkohol. Ugeskrift for læger. 2008, 170(20):1747-52.

Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik

Forskningsenhed

Arbejds- og miljømedicin

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, dr.med. Jesper Bælum

Forskningsområder

Arbejds- og miljørelaterede inflammatoriske luftvejssygdomme
Forebyggelse af arbejdsbetingede lidelser hos professionelle musikere
Arbejdsmedicin i udviklingslandene
Reprotoksiske virkninger af arbejde i væksthuse
Arbejdsrelaterede muskuloskeletale sygdomme
Medicinske sygdomme og trafik-sikkerhed

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 2

Antal ph.d.-studerende: 3

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 3

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Jesper Rasmussen, cand.med. Projekt: "Erhvervs-mæssige risikofaktorer for udvikling af astma og rhinitis hos yngre voksne i Danmark."

Helene M. Paarup, cand.med. Projekt: "Epidemiologisk undersøgelse af helbredsforhold hos professionelle musikere med fokus på bevægeapparats-symptomer og relation til specifikke psykosociale forhold og livsstilsfaktorer."

Jesper Hvass Schmidt, cand.med. Projekt: "Ændringer i hørelsen hos klassi-

ske og rytmiske musikere og risikofaktorer herfor.”

Publikationer

Andersen, H. R, Schmidt, I M, Grandjean, P, Jensen, T K, Budtz-Jorgensen, E, Kjaerstad, M B, Baelum, J, Nielsen, J B, Skakkebaek, N E and Main, K M. Impaired Reproductive Development in Sons of Women Occupationally Exposed to Pesticides during Pregnancy. *Environ Health Perspect.* 2008, 116(4):566-572.

Burney P, Potts J, Makowska J, Kowalski M, Phillips J, Gnatiuc, L, Shaheen S, Joos G, Van Cauwenberge P, van Zele T, Verbruggen K, van Durme Y, Derudder I, Wohrl S, Godnic-Cvar J, Salameh B, Skadhauge L, Thomsen G, Zuberbier T, Bergmann K C, Heinzerling L, Renz H, Al-Fakhri N, Kosche B, Hildenberg A, Papadopoulos N G, Xepapadaki P, Zannikos K, Gjomarkaj M, Bruno A, Pace E, Bonini S, Bresciani M, Gramiccioni C, Fokkens W, Weersink E J M, Carlsen K-H, Bakkeheim E, Loureiro C, Villanueva C M, Sanjuas C, Zock J-P, Lundback B, Janson C. I. A case-control study of the relation between plasma selenium and asthma in European populations: a GALZEN project, Allergy. *European Journal of Allergy and Clinical Immunology.* 2008, 63(7):865-71

Shaheen S, Potts, J, Gnatiuc L, Kowalski M L, Joos G, van Zele T, van Durme Y, De Rudder I, Wöhrl S, Godnic-Cvar J, Skadhauge L, Thomsen G, Zuberbier T, Bergmann K C, Heinzerling L, Gjomarkaj M, Bruno A, Pace E, Bonini S, Fokkens W, Weersink E J M, Loureiro C, Villanueva C M, Sanjuas C, Zock J-P, Janson C, Burney P. I. The relation between paracetamol use and asthma: a GA2LEN European case-control study. *European Respiratory Journal.* 2008.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Psykiatrien i Region Syddanmark

Forskningsenhed

BUP

Forskningsleder

Overlæge, professor, ph.d

Niels Bilenberg

Forskningsområder

Neuropsykiatri

Epidemiologi

Psykometrisk metode

Spiseforstyrrelser

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 3

Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 15

Ph.d.-afhandlinger og igangværende projekter

Igangværende:

Claudia Nordenbæk, cand.med. Projekt: "Arvelighed af Asperges syndrom belyst ud fra en dansk tvillingepopulation."

Anne Dorte Stenstrøm. Projekt: "Tidlige tegn på skizofreniudvikling hos børn og unge. Et kvalitativt projekt."

Publikationer

Christiansen E, Jensen B. A nested case-control study of the risk of suicide attempts after discharge from psychiatric care: The role of co-morbid substance use disorder. *Nordic Journal of Psychiatry. Supplement.* 2008, 1-8.

Dehlholm G, Stenstrøm AD, PN, Nøhr-Jensen P. Tidlige Skizofreniforme symptomer hos børn: En litteratur gen-

nemgang. *Ugeskrift for læger.*

2008, 170(15):1232-1233.

Hvolby A, Jørgensen J, Bilenberg N. Actigraphic and parental reports of sleep difficulties in children with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine.* 2008, 162(4):323-9.

Hvolby A, Jørgensen J, Bilenberg N. Søvn og søvnproblemer hos danske børn i alderen 6-11 år. *Ugeskrift for læger.* 2008, 170(6):448-51.

Nielsen J, Jeppesen NE, Brixen K, Hørdér K, Støvring RK. Svær anorexia nervosa: fem tilfælde med fatale forløb. *Ugeskrift for læger.* 2008, 170(14):1158.

Obel C, Linnet KM, Henriksen TB, Rodriguez A, Järvelin MR, Kotimaa A, Moilanen I, Ebeling H, Bilenberg N, Taanila A, Ye G, Olsen J. Smoking during pregnancy and hyperactivity-inattention in the offspring: comparing results from three Nordic cohorts. *International Journal of Epidemiology.* 2008.

Pagsberg AK, Madsen G, Bilenberg N. Psykose i barne- og ungdomsalderen: Psykopatologi og differentialdiagnostik. *Ugeskrift for læger.* 2008, 170(46):3778-81.

Stenstrøm AD, Dehlholm-Lambertsen B, Nøhr-Jensen P. Tidlige skizofreniforme symptomer hos børn: En litteraturgenemgang. *Ugeskrift for læger.* 2008, 170(15):1227-32.

Stenstrøm AD, Nøhr-Jensen P, Dehlholm-Lambertsen B. Skizofreni hos en syvårig dreng. *Ugeskrift for læger.* 2008, 170(15):1232-3.

Stenstrøm AD, Sindø I. Behandling af Tourettes syndrom med aripiprazol. *Ugeskrift for læger.* 2008, 170(1):58.

Støving RK, Andries A, Brixen K, Flyvbjerg A, Hørder K, Frystyk J. Leptin, ghrelin, and endocannabinoids: Potential therapeutic targets in anorexia nervosa. *Journal of Psychiatric Research*. 2008.

Støving RK, Hørder K, Pedersen M. Politiets rolle ved tvangsindlæggelse. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(21):1852

Szomlajski N, Dyrborg J, Rasmussen H, Schumann T, Koch S, Bilenberg N. Validity and clinical feasibility of the ADHD rating scale (ADHD-RS) A Danish Nationwide Multicenter Study. *Acta Paediatrica*. 2008.

Waadegaard M, Støving RK, Køhler C, Clausen L, Jacobi C, Heindorff E, Rothenberg A, Becker I. Behandlingen af patienter med spiseforstyrrelser på private behandlingssteder. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(41):3258.

Waadegaard M, Støving RK, Køhler C, Clausen L, Jacobi C, Heindorff E, Rothenberg A, Becker I, Hecht LK. Faglighed og kvalitet i behandlingen af spiseforstyrrelser. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(50):4148.

Endokrinologisk Afdeling M

Forskningsenhed

Medicinsk Endokrinologi

Forskningsleder

Ledende overlæge, professor, dr.med.

Henning Beck-Nielsen

Forskningsområder

Patofysiologien til type 2 diabetes mellitus

Ø-celletransplantation ved type 1 diabetes

Gestationel diabetes: screening og behandling

Mesenkymale og embryonale stamceller

Hypofyseadenom og funktion

Enzymatiske defekter i adrenal cortex

Genetik ifm. autoimmune thyreoidea-sygdomme

Behandling af thyreoideaknuder

Behandling af osteoporose

Patofysiologi, behandling og sundhedsøkonomi ifm. osteoporose

Hormoneffekter

Cytokiner og fysisk aktivitet i knoglemetabolismen

Thyreoideasygdomme

Behandling og undervisning ifm.

diabetisk øjensygdom

Behandling og pleje af bariatriske patienter

Humane ressourcer

Antal professorer: 3

Antal lektorer/adjunkter: 13

Antal ph.d.-studerende: 28

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 68

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Nissen N. Afhandling: "Hip geometry in relation to bone strength and risk of

fracture in the proximal femur."

Thingholm TE. Afhandling: "Phosphoproteomic analysis of human cells by mass spectrometry - setting up strategies."

Jensen AB. Afhandling: "The type II collagen fragments Helix-II and CTX-II reveal different enzymatic pathways of human cartilage collagen degradation."

Christiansen, H. Afhandling: "Mass spectrometry based identification and quantitation of membrane proteins of un-differentiated and osteogenically differentiated human mesenchymal stem cells."

Fedderson, S. Afhandling: "Fatty acid homeostasis in eukaryotes; consequences of cellular excess or deficiency of fatty acids."

Igangværende:

Iben Brock Jacobsen, cand.med. Projekt: "New aspects of insulin treatment."

Malthe Kristiansen, cand.med. Projekt: "Isolering og karakterisering af knoglemarvs derivedede mesenchymale stamceller og deres potentielle anvendelse i behandling af patienter."

Kristian Wraae, cand.med. Projekt: "Odense androgen studie" (Odense Androgen Study).

Lars Peter Kristensen, cand.scient. Projekt: "Characterization of the Wnt pathway phosphoproteome: identification of potential targets for therapeutic treatment of osteoporosis."

Amer Mahmood, cand.scient. Projekt: "Differentiation of human embryonic stem cells into osteogenic precursor cells through mesodermal induction."

Mikael Kjær Poulsen, cand.med. Projekt: "Prevalence of macrovascular disease in type 2 diabetes mellitus: Left ventricular diastolic dysfunction, myocardial ischemia and peripheral vascular disease."

Jesper Ryg, cand.med. Projekt: "Osteoporosis and hip fracture: A clinical, economical and epidemiological study."

Birgitte Vind, cand.med. Projekt: "Genekspressionsanalyser og studier af insulinsignaler og glykogensyntasens fosforylering i skeletmuskulatur hos monozygote tvillinger diskordante for type 2 diabetes mellitus."

Daniel El Fassi, cand.med. Projekt: "Kliniske og immunologiske aspekter af B-lymfocytdepletering med anti-CD20 antistof (Rituximab) ved Graves' sygdom."

Søren Fast, cand.med. Projekt: "Effect of pretreatment with 0.1 mg recombinant human thyrotropin (rhTSH) on 131I kinetics and the degree of goiter reduction following 131I therapy in patients with benign non-toxic nodular goiter. A prospective, randomised, double-blinded trial."

Lisbeth Minet, cand.scient.san. Projekt: "Kan en adfærdsmodificerende livsstilsintervention øge egenomsorgen og effekten af diabetesbehandling hos kronisk syge med type 2 diabetes?."

Tom Erenskjold Andersen, cand.scient. Projekt: "Studie af de molekylære mekanismer i Wnt signalkaskaden, der kontrollerer osteoblast differentiering: Nye potentielle terapeutiske muligheder til forøgelse af knoglemassen i patienter med knoglerelaterede sygdomme."

Dorthe Nielsen, cand.scient.san. Projekt: "Effekten af gruppebaseret under-

visning af patienter med osteoporose."

Morten Frost Nielsen, cand.med. Projekt: "Væksthormon-IGF-I-systemets betydning for 'peak bone mass' og osteoporose hos mænd. Et populationsbaseret studie."

Hamid Saeed, MSc Projekt: "Study the physiological role of Telomerase enzyme in osteoblast differentiation and bone homeostasis in vivo."

Lena Sønder Snogdal, MD. Projekt: "Genetic Variants and Phenotypic Characteristics of Patients with Type 2 Diabetes Mellitus."

Ann Dorte Pørneki, cand.scient. Projekt: "Derivation of pancreatic progenitor cells from human embryonic stem cells."

Kenneth Hauberg Larsen. Projekt: "Characterization & Functional studies of Novel Markers of human Bone-Marrow-derived Mesenchymal Stem Cell (MSC) and their use in identifying MSC populations with osteogenic phenotype."

Maria E.O. Nielsen, MSc. Projekt: "Identification and characterization of membrane marker proteins selective for adipogenesis, chondrogenesis and osteogenesis in human."

Louise Frederiksen, MD. Projekt: "Odense Androgen Study - the effect of Testim and training in a population based, randomized, placebo controlled, double blinded study on hypogonadal men."

Lasse Kjær, MSc. Projekt: "The potential for the generation of nerve cells from human embryonic stem cells."

Martin Mogensen, MSc. Projekt: "Mitochondrial function in patients with type

2 diabetes."

Xiaolu Zhao, MSc. Projekt: "Mass spectrometry-based quantitative proteomics in the study of mitochondrial dysfunction in muscle in type 2 diabetes."

Publikationer

Abdallah B, Ditzel N, Kassem M. Assessment of bone formation capacity using in vivo transplantation assays: procedure and tissue analysis. *Methods in Molecular Biology*. 2008, 455:89-100.

Abdallah B, Kassem M. Human mesenchymal stem cells: From basic biology to clinical applications. *Gene Therapy Weekly*. 2008, 15(2):109-16.

Abrahamsen B, Brixen K. Mapping the prescription to fractures in men: anational analysis of prescription history and fracture risk. *Osteoporosis International*. 2008.

Banga JP, Nielsen CH, Gilbert JA, El Fassi D, Hegedüs L. Application of New Therapies in Graves' Disease and Thyroid-Associated Ophthalmopathy: Animal Models and Translation to Human Clinical Trials. *Thyroid*. 2008, 18(9):973-981.

Barkmann R, Dencks S, Bremer A, Laugier P, Padilla F, Brixen K, Ryg J, Glüer CC. Estimation of femoral bone density from trabecular direct wave and cortical guided wave ultrasound velocities measured at the proximal femur in vivo. *Journal of the Acoustical Society of America*. 2008, 123(5):3632.

Bonnema S. Upper airway obstruction due to goiter: An overlooked problem! *Journal of Postgraduate Medicine*. 2008, 54(2):82-83.

Bonnema SJ, Nielsen VE, Boel-Jørgensen H, Grupe P, Andersen PB, Bastholt

- L, Hegedüs L. Recombinant human thyrotropin-stimulated radioiodine therapy of large nodular goiters facilitates tracheal decompression and improves inspiration. *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*. 2008, 93(10):3981-4.
- Brix TH, Hansen PS, Hegedüs L, Wenzel BE. Too early to dismiss *Yersinia enterocolitica* infection in the aetiology of Graves' disease: evidence from a twin case-control study. *Clinical Endocrinology*. 2008, 69(3):491-6.
- Burns JS, Abdallah BM, Schrøder HD, Kassem M. The histopathology of a human mesenchymal stem cell experimental tumor model: support for an hMSC origin for Ewing's sarcoma? *Histology and Histopathology*. 2008, 23(10):1229-40.
- Charni-Ben Tabassi N, Desmarais S, Jensen AB, Delaissé JM, Percival MD, Garnerio P. The type II collagen fragments Helix-II and CTX-II reveal different enzymatic pathways of human cartilage collagen degradation. *Osteoarthritis and Cartilage*. 2008.
- Christesen HT, Brusgaard K, Beck-Nielsen H, Brock-Jacobsen B. Non-insulinoma persistent hyperinsulinaemic hypoglycaemia caused by an activating glucokinase mutation: Hypoglycaemia unawareness and attacks. *Clinical Endocrinology*. 2008, 68(5):747-755.
- Christensen SE, Nissen PH, Vestergaard P, Heickendorff L, Brixen K, Mosekilde L. Discriminative power of three indices of renal calcium excretion for the distinction between familial hypocalcaemic hypercalcaemia and primary hyperparathyroidism: A follow-up study on methods. *Clinical Endocrinology*. 2008.
- Christensen SE, Nissen PH, Vestergaard P, Heickendorff L, Rejnmark L, Brixen K, Mosekilde L. Plasma 25-hydroxyvitamin D, 1,25-dihydroxyvitamin D, and parathyroid hormone in familial hypocalcaemic hypercalcaemia and primary hyperparathyroidism. *European Journal of Endocrinology*. 2008, 159(6):719-27.
- Christensen TM, Yderstraede K, Ejksjaer N, Jakobsen PE, Kjaer IL, Levin S, Nielsen AL, Svendsen OL, Holstein P. Den diabetiske Charcots fod. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(33):2440-5.
- Damborg F, Nissen N, Jørgensen HRI, Abrahamsen B, Brixen K. Changes in bone mineral density (BMD) around the cemented Exeter stem: a prospective study in 18 women with 5 years follow-up. *Acta Orthopaedica (Print Edition)*. 2008, 79(4):494-8.
- de Fine Olivarius N, Richelsen B, Siersma V, Andreasen AH, Beck-Nielsen H. Vaegtanamnesen for patienter med nyopdaget type 2-diabetes - sekundaerpublikation. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(45):3640-3.
- de Fine Olivarius N, Richelsen B, Siersma V, Andreasen AH, Beck-Nielsen H. Weight history of patients with newly diagnosed Type 2 diabetes. *Diabetic Medicine*. 2008, 25(8):933-41.
- Diederichsen ACP, Møller JE, Thyssen P, Junker AB, Videbaek L, Saekmose SG, Barington T, Kristiansen M, Kassem M. Effect of repeated intracoronary injection of bone marrow cells in patients with ischaemic heart failure the Danish stem cell study - congestive heart failure trial (DanCell-CHF). *European Journal of Heart Failure*. 2008, 10(7):661-7.
- Ekbom P, Damm P, Feldt-Rasmussen B, Feldt-Rasmussen U, Jensen DM, Mathiesen ER. Elevated third-trimester haemoglobin A(1c) predicts preterm delivery in type 1 diabetes. *Journal of Diabetes and its Complications*. 2008.
- El Fassi D, Banga JP, Gilbert JA, Padoa C, Hegedüs L, Nielsen CH. Treatment of Graves' disease with rituximab specifically reduces the production of thyroid stimulating autoantibodies. *Clinical Immunology*. 2008, 130(3):252-258.
- El Fassi D, Nielsen CH, Kjeldsen J, Clemmensen O, Hegedüs L. Ulcerative colitis following B lymphocyte depletion with rituximab in a patient with Graves' disease. *Gut*. 2008, 57(5):714-5.
- El Fassi D, Nielsen C, Hegedüs L. Biologiske behandlingsmuligheder ved Graves' oftalmopati. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170:2128-2130.
- Fast S, Bonnema SJ, Hegedüs L. The majority of Danish nontoxic goitre patients are ineligible for Levothyroxine suppressive therapy. *Clinical Endocrinology*. 2008, 69(4):653-8.
- Frederiksen C, Højlund K, Hansen L, Oakeley E, Hemmings B, Abdallah B, Brusgaard K, Beck-Nielsen H, Gaster M. Transcriptional profiling of myotubes from patients with type 2 diabetes: No evidence for a primary defect in oxidative phosphorylation genes. *Diabetologia*. 2008, 51(11):2068-77.
- Gaster M. The dynamic of lipid oxidation in human myotubes. *Biochimica et Biophysica Acta*. 2008, 1791(1):17-24.
- Gjerstorff MF, Harkness L, Kassem M, Frandsen U, Nielsen O, Lutterodt M, Møllgård K, Ditzel H, Ditzel H. Distinct GAGE and MAGE-A expression during early human development indicate specific roles in lineage differentiation. *Human Reproduction*. 2008, 23(10):2194-201.

- Glintborg D, Andersen M, Hagen C, Heckendorff L, Hermann AP. Association of pioglitazone treatment with decreased bone mineral density in obese premenopausal patients with polycystic ovary syndrome: a randomized, placebo-controlled trial. *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*. 2008, 93(5):1696-1701.
- Glintborg D, Hermann AP, Hagen C, Jensen LT, Frystyk J, Bennett P, Flyvbjerg A, Andersen M. A randomized placebo-controlled study on the effects of pioglitazone on cortisol metabolism in polycystic ovary syndrome. *Fertility and Sterility*. 2008.
- Glintborg D, Højlund K, Andersen NR, Hansen BF, Beck-Nielsen H, Wojtaszewski JFP. Impaired insulin activation and dephosphorylation of glycogen synthase in skeletal muscle of women with in polycystic ovary syndrome is reversed by pioglitazone treatment. *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*. 2008.
- Gronskov K, Ek J, Sand A, Scheller R, Bygum A, Brixen K, Brøndum-Nielsen K, Rosenberg T. Birth prevalence and mutation spectrum in Danish patients with autosomal recessive albinism. *Investigative Ophthalmology & Visual Science*. 2008.
- Grønbaek K, Ralfkiaer U, Dahl C, Hother C, Burns JS, Kassem M, Worm J, Ralfkiaer EM, Knudsen LM, Hokland P, Guldberg P. Frequent hypermethylation of DBC1 in malignant lymphoproliferative neoplasms. *Modern Pathology*. 2008, 21(5):632-8.
- Gülmez SE, Lassen AT, Aalykke C, Dall M, Andries A, Hansen JM, Andersen M, Hallas J. Spironolactone use and the risk of upper gastrointestinal bleeding: a population-based case-control study. *British Journal of Clinical Pharmacology*. 2008, 66(2):294-299.
- Harkness L, Christiansen H, Nehlin J, Barington T, Andersen JS, Kassem M. Identification of a membrane proteomic signature for human embryonic stem cells independent of culture conditions. *Stem Cell Research*. 2008, 1(3):219-227.
- Hegedüs L. The potential antiglycemic effect of HMG-CoA reductase inhibitors (statins) in man. *Clinical Endocrinology*. 2008, (68):2-3.
- Hulstrøm V, Højlund K, Vinten J, Beck-Nielsen H, Levin K. Adiponectin and its response to thiazolidinediones are associated with insulin-mediated glucose metabolism in type 2 diabetic patients and their first-degree relatives. *Diabetes, Obesity and Metabolism*. 2008.
- Højlund K, Mogensen M, Sahlin K, Beck-Nielsen H. Mitochondrial dysfunction in type 2 diabetes and obesity. *Endocrinology & Metabolism Clinics of North America*. 2008, 37(3):713-31.
- Jensen DM, Korsholm L, Ovesen P, Beck-Nielsen H, Mølsted-Pedersen L, Damm P. Adverse pregnancy outcome in women with mild glucose intolerance: is there a clinically meaningful threshold value for glucose? *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*. 2008, 87(1):59-62.
- Kaptoge S, da Silva JA, Brixen K, Reid DM, Kröger H, Nielsen TL, Andersen M, Hagen C, Lorenc R, Boonen S, de Vernejoul M, Stepan JJ, Adams J, Kaufman J, Reeve J. Geographical variation in DXA bone mineral density in young European men and women. Results from the Network in Europe on male osteoporosis (NEMO) study. *Bone*. 2008, 43(2):332-339.
- Kassem M, Abdallah B. Human bone-marrow-derived mesenchymal stem cells: Biological characteristics and potential role in therapy of degenerative diseases. *Cell and Tissue Research*. 2008, 331(1):157-63.
- Kassem M, Abdallah B, Saeed H. Osteoblastic cells: differentiation and trans-differentiation. *Archives of Biochemistry and Biophysics*. 2008, 473(2):183-7.
- Knudsen S, Jennum PJ, Korsholm K, Sheikh SP, Gammeltoft S, Frederiksen JL. Normal levels of cerebrospinal fluid hypocretin-1 and daytime sleepiness during attacks of relapsing-remitting multiple sclerosis and monosymptomatic optic neuritis. *Multiple Sclerosis*. 2008, 14(6):734-8.
- Komajda M, Curtis P, Hanefeld M, Beck-Nielsen H, Pocock S, Zambanini A, Jones N, Gomis R, Home P. Effect of the addition of rosiglitazone to metformin or sulfonylureas versus metformin/sulfonylurea combination therapy on ambulatory blood pressure in people with type 2 diabetes: A randomized controlled trial (the RECORD study). *Cardiovascular Diabetology*. 2008, 7(1):10.
- Kristensen AR, Gade-Jørgensen SS, Høyer-Hansen M, Nielsen MEO, Jäättelä M, Dengjel J, Andersen JS. Ordered organelle degradation during starvation-induced autophagy. *Molecular & Cellular Proteomics*. 2008, 7(12):2419-2428.
- Leslie RDG, Kolb H, Schloot NC, Buzzetti R, Mauricio D, De Leiva A, Yderstraede K, Sarti C, Thivolet C, Hadden D, Hunter S, Scherthaner G, Scherbaum W, Williams R, Pozzilli P. Diabetes classification: grey zones, sound and smoke: Action LADA 1. *Diabetes - Metabolism: Rese-*

- arch and Reviews (Print Edition). 2008, 24(7):511-9.
- Nielsen C, El Fassi D, Hegedüs L. Nye behandlinger af Graves' sygdom med fokus på det B-lymfocytdepleterende antistof rituximab. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170:2131-2134.
- Nielsen CH, Brix T, Gardas A, Banga JP, Hegedüs L. Epitope recognition patterns of thyroid peroxidase autoantibodies in healthy individuals and patients with Hashimoto's thyroiditis. *Clinical Endocrinology*. 2008, 69(4):664-668.
- Nielsen D, Huniche L, Brixen K. Betydningen af deltagelse i osteoporoseskole for den daglige livsførelse - et kvalitativt studie. *Tidsskrift for Sygeplejeforskning*. 2008, 24(2):23-28.
- Nielsen D, Ryg J, Nissen N, Nielsen W, Knold B, Brixen K. Multidisciplinary patient education in groups increases knowledge on Osteoporosis: A randomized controlled Trial. *Scandinavian Journal of Public Health*. 2008, (36):346-352.
- Nielsen J, Jeppesen NE, Brixen K, Hørder K, Støving RK. Svær anorexia nervosa: fem tilfælde med fatale forløb. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(14):1158.
- Nielsen T, Brixen K, Jespersen B. Incidensen af tertiær hyperparatyroidisme efter nyretransplantation. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(4):244-247.
- Post S, Abdallah BM, Bentzon JF, Kassem M. Demonstration of the presence of independent pre-osteoblastic and pre-adipocytic cell populations in bone marrow-derived mesenchymal stem cells. *Bone*. 2008, 43(1):32-9.
- Prokhorova TA, Harkness LM, Frandsen U, Ditzel N, Burns JS, Schroeder HD, Kassem M. Teratoma Formation by Human Embryonic Stem Cells is site-dependent and enhanced by the presence of Matrigel. *Stem Cells and Development*. 2008.
- Qvist P, Glintborg D, Andries A, Hansen C. Risikostratificering af patienter med diabetes mellitus. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(41):3235-8.
- Reginster J, Felsenberg D, Boonen S, Diez-Perez A, Rizzoli R, Brandi M, Spector TD, Brixen K, Goemaere S, Cormier C, Balogh A, Delmas PD, Meunier PJ. Effects of long-term strontium ranelate treatment on the risk of nonvertebral and vertebral fractures in postmenopausal osteoporosis: Results of a five-year, randomized, placebo-controlled trial. *Arthritis & Rheumatism*. 2008, 58(6):1687-1695.
- Skov L, Hegedüs L, Madsbad S, Bendtzen K. Nye biologiske lægemidler til behandling af kroniske inflammatoriske sygdomme. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170:2162-2163.
- Skov V, Glintborg D, Knudsen S, Tan Q, Jensen T, Kruse T, Beck-Nielsen H, Højlund K. Pioglitazone enhances mitochondrial biogenesis and ribosomal protein biosynthesis in skeletal muscle in polycystic ovary syndrome. *PLoS ONE*. 2008, 3(6):e2466.
- Staehr PB, Hansen PS, Eiskjaer H, Dalhøj J, Videbaek L. Hyppig ventrikulær ekstrasystoli som reversibel årsag til dilateret kardiomyopati. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(43):3436.
- Stochholm K, Laursen T, Green A, Laurberg P, Andersen M, Kristensen LØ, Feldt-Rasmussen U, Christiansen JS, Frydenberg M, Gravholt CH. Morbidity and GH deficiency: a nationwide study. *European Journal of Endocrinology*. 2008, 158(4):447-57.
- Støving RK, Andries A, Brixen K, Flyvbjerg A, Hørder K, Frystyk J. Leptin, ghrelin, and endocannabinoids: Potential therapeutic targets in anorexia nervosa. *Journal of Psychiatric Research*. 2008.
- Sørensen HG, van der Deure WM, Hansen PS, Peeters RP, Breteler MMB, Kyvik KO, Sørensen TIA, Hegedüs L, Visser TJ. Identification and consequences of polymorphisms in the thyroid hormone receptor alpha and beta genes. *Thyroid*. 2008, 18(10):1087-94.
- van der Deure WM, Hansen PS, Peeters RP, Kyvik KO, Friesema ECH, Hegedüs L, Visser TJ. Thyroid hormone transport and metabolism by OATP1C1 and consequences of genetic variation. *Endocrinology*. 2008.
- van der Deure WM, Hansen PS, Peeters RP, Uitterlinden AG, Fenger M, Kyvik KO, Hegedüs L, Visser TJ. The effect of genetic variation in the type 1 deiodinase gene on the inter-individual variation in serum thyroid hormone levels. An investigation in healthy Danish twins. *Clinical Endocrinology*. 2008.
- van Meurs JBJ, Trikalinos TA, Ralston SH, Balcells S, Brandi ML, Brixen K, Kiel DP, Langdahl BL, Lips P, Ljunggren O, Lorenc R, Obermayer-Pietsch B, Ohlsson C, Pettersson U, Reid DM, Rousseau F, Scollen S, Van Hul W, Agueda L, Akesson K, Benevolenskaya LI, Ferrari SL, Hallmans G, Hofman A, Husted LB, Kruk M, Kaptoge S, Karasik D, Karlsson MK, Lorentzon M, Masi L, McGuigan FEA, Mellström D, Mosekilde L, Nogue X, Pols HAP, Reeve J, Renner W, Rivadeneira F, van Schoor NM, Weber K, Ioannidis JPA, Uitterlinden AG, GENOMOS Study. Large-scale analysis of association between LRP5 and LRP6 variants

and osteoporosis. JAMA - Journal of the American Medical Association. 2008, 299(11):1277-1290.

Waadegaard M, Støving RK, Køhler C, Clausen L, Jacobi C, Heindorff E, Røthenborg A, Becker I. Behandlingen af patienter med spiseforstyrrelser på private behandlingssteder. Ugeskrift for læger. 2008, 170(41):3258.

Waadegaard M, Støving RK, Køhler C, Clausen L, Jacobi C, Heindorff E, Røthenborg A, Becker I, Hecht LK. Faglighed og kvalitet i behandlingen af spiseforstyrrelser. Ugeskrift for læger. 2008, 170(50):4148.

Watt T, Feldt-Rasmussen U, Rasmussen AK, Hegedüs L, Bonnema SJ, Grønvold M, Bjørner JB. Måling af helbredsrelateret livskvalitet hos patienter med thyroideasygdomme. Ugeskrift for læger. 2008, 170(10):850-2.

Watt T, Rasmussen AK, Grønvold M, Bjørner JB, Watt SH, Bonnema SJ, Hegedüs L, Feldt-Rasmussen U. Improving a newly developed patient-reported outcome for thyroid patients, using cognitive interviewing. Quality of Life Research. 2008, 17(7):1009-17.

Øvrehus KA, Andersen PE, Jacobsen IA. Behandling af renovaskulær hypertension med transluminal angioplastik - 13 års erfaring - sekundærpublikation. Ugeskrift for læger. 2008, 170(4):251-3.

Enheden for Sygeplejeforskning

Forskningsenhed
Sygeplejeforskning

Forskningsleder
Professor, RN, Dr.PH
Lis Wagner

Forskningsområder
Enheden vil i en 5-årig periode (2006-2010) satse på at udvikle viden vedrørende Livet som kronisk syg med fokus på forebyggelse, sundhedsfremme, rehabilitering og palliation.

Humane ressourcer
Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 2
Antal ph.d.-studerende: 9

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 7

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:
Lars Thrysoe, RN, MLP. Projekt: "To become and to be a nurse."

Mette Kjerholt, RN, MScN. Projekt: "Health professional communication about rehabilitation according to elderly patients with chronic diseases."

Thora Grothe Thomsen, RN, MA. Projekt: "Coping of patients with advanced cancer - in interaction with caregivers and professionals."

Poul Bruun, RN, MPH. Projekt: "The lived experience of relatives, when the diagnosis prostate cancer is a reality; a qualitative study of spouse/children's lived experience after the diagnose."

Anne Brødsgaard, RN, MPH. Projekt:

"Inequalities in the course of life perspective for obese and non-obese 7-8-year-old children with focus on relation between mother and child, action competence and health behaviour."

Lene Bjerregaard, RN, cand.scient.soc. Projekt: "Drinking habits of Parents with Children admitted to Hospital."

Lene Seibæk, RN, MHH. Projekt: "Health and coping prior to ovarian cancer surgery."

Frederik Gildberg, RN, MScN. Projekt: "Forensic Mental Health Nursing. The interaction between staff and inpatients diagnosed with schizophrenia."

Jens Peter Hansen, RN, MScN. Projekt: "Effectiveness of Compensatory Strategies applied to Cognitive Impairment in Schizophrenia - A randomised trial."

Publikationer

Bjørn A, Hundrup Y, Wagner L. Doctoral prepared nurses in Denmark and their scientific production between 1976 and 2005. International Nursing Review. 2008, 55:227-233.

Christensen K, Pedersen BD. Sundhedsfremme og livskvalitet: En interventionsundersøgelse i en dansk kommune. Tidsskrift for Sygeplejeforskning. 2008, (2):13-19.

Ebbesen M, Pedersen BD. The principle of respect for autonomy - Concordant with the experience of oncology physicians and molecular biologists in their daily work? BMC Medical Ethics. 2008, 9(5).

Rud Pedersen J, Hounsgaard L. Bibliometrisk forskningsindikator til måling af kvalitet ved forskningspublicering: En metode der må anvendes med måde. Tidsskrift for Sygeplejeforskning.

2008, 24(1):24-29.

Scheel ME, Pedersen BD, Rosenkrands V. Interactional nursing - a practice-theory in the dynamic field between the natural, human and social sciences. Scandinavian Journal of Caring Sciences. 2008, 22(4):629-636.

Schou L, Østergaard Jensen B, Zwisler AD, Wagner L. Women's experiences with cardiac rehabilitation - participation and non-participation. Vård i Norden. 2008, 28(4):24-28.

Sørensen B, Sand Nielsen C, Hounsgaard L. Rehabilitation of people with cognitive problems: Findings from a field study. British Journal of Neuroscience Nursing. 2008, 4(7):2-8.

Geriatrisk Afdeling G

Forskningsenhed

Geriatrici

Forskningsleder

Ledende overlæge, klinisk lektor, cand.med. Lars Erik Matzen

Forskningsområder

Klinisk geriatri
Medicinforbrug hos ældre
Sundhedstjenesteforskning

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunkter: 2
Antal ph.d.-studerende: 0

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 1

Publikationer

Pedersen AJT, Skjelbo E. Anaemi - praevalens og ætiologi hos patienter indlagt på en geriatrisk afdeling. Ugeskrift for læger. 2008, 170(17):1453-7.

Gynækologisk-Obstetriske Afdeling D

Forskningsenhed

Obstetrik og Gynækologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.
Ole Mogensen

Forskningsområder

Almen gynækologi
Endometriose
Embolisering af muskelknuder i livmoderen
Polycystisk ovariesyndrom (PCOS), fedme og den kvindelige hormonprofil
Fertilitet
Kliniske studier af hormonelle faktorer, som kontrollerer kvindelig reproduktion
In Vitro Modning (IVM) af humane oocytter som led i behandling af human infertilitet
Studier af LH receptor ekspression i humane granulosa celler
Studier af humane embryonale stamceller
Præimplantationsgenetisk diagnostik i forbindelse med infertilitetsbehandling
Forbedring af metoder til Intrauterin Insemination- (IUI)-behandling
Mandlig infertilitet
Gynækologisk onkologi
Kliniske, psyko-sociale og molekylære biologiske aspekter af cancer hos kvinder
Uro-gynækologi
Bækkenbunden og urininkontinens
Obstetrik
Sygdomme før og under fødsel
Føtal medicin

Humane ressourcer

Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 8
Antal ph.d.-studerende: 7

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 9

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Jochumsen KM. Afhandling: "Gene expression profiles as a prognostic marker in women with ovarian cancer."

Igangværende:

Kristianna Hammer, cand.cur. Projekt: "Håb & Kræft."

Maria Eilsø Nielsen, cand.scient. Projekt: "Ekspressionsanalyse af receptorgener i granulosaaceller indeholdt i follikelvæskeaspirat fra kvinder i IVF eller IVM-behandling."

Mikael Tang-Pedersen, cand.med. Projekt: "IVM - et alternativ til konventionel IVF-behandling af ufrivilligt barnløse."

Marianne K. Thygesen, cand.scient.san. Projekt: "Forløbsvejlederes betydning for kvindelige kræftpatienters forløb."

Mai Partridge Vandborg, cand.med. Projekt: "Analyse af diagnostiske forløb for kvinder med underlivskræft: Aktivitets-kæder, beslutningsprocesser, spildtid, ansvarsskift og andre organisatoriske problemer."

Christina Anne Vinter, cand.med. Projekt: "Den kliniske effekt af livsstilsmodifikation i graviditeten hos svært overvægtige kvinder."

Publikationer

Callesen AK, Christensen RD, Madsen JS, Vach W, Zapico E, Cold S, Jørgensen PE, Mogensen O, Kruse TA, Jensen ON. Reproducibility of serum protein profiling by systematic assessment using solid-phase extraction and matrix-assisted laser desorption/ionization mass spectrometry. *Rapid Communications in Mass Spectrometry*. 2008, 22(3):291-300.

Callesen AK, Vach W, Jørgensen PE, Cold S, Mogensen O, Kruse T, Jensen ON, Madsen JS. Reproducibility of mass spectrometry based protein profiles for diagnosis of breast cancer across clinical studies: a systematic review. *Journal of Proteome Research*. 2008, 7(4):1395-1402.

Callesen AK, Vach W, Jørgensen PE, Cold S, Tan Q, Depont Christensen R, Mogensen O, Kruse T, Madsen JS, Jensen ON. Combined experimental and statistical strategy for mass spectrometry based serum protein profiling for diagnosis of breast cancer: a case-control study. *Journal of Proteome Research*. 2008, 7(4):1419-1426.

Ejskjær K, Sorensen BS, Poulsen SS, Mogensen O, Forman A, Nexø E. Expression of the Epidermal Growth Factor System in Eutopic Endometrium from Women with Endometriosis Differs from That in Endometrium from Healthy Women. *Gynecologic and Obstetric Investigation*. 2008, 67(2):118-126.

Jensen LL, Handberg G, Helbo-Hansen HS, Skaarup I, Lohse T, Munk T, Lund N. No morphine sparing effect of ketamine added to morphine for patient-controlled intravenous analgesia after uterine artery embolization. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*. 2008, 52(4):479-486.

Rosendahl M, Andersen CY, Ernst E, Westergaard LG, Rasmussen PE, Loft A, Andersen AN. Ovarian function after removal of an entire ovary for cryopreservation of pieces of cortex prior to gonadotoxic treatment: a follow-up study. *Human Reproduction*. 2008, 23(11):2475-2483.

Sellman L, Skjødt K, Nielsen O, Floridon C, Holmskov U, Hansen S. Expression and tissue localization of collectin pla-

centa 1 (CL-P1, SRCL) in human tissues. *Molecular Immunology*. 2008, 45(11):3278-88.

Traen K, Svane D, Kryger-Baggesen N, Mogensen O. Laparoskopisk assisteret vaginal hysterektomi ved prae- og peroperativt vurderet stadium I-endometriecancer. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(20):1743-1747.

Wulff C, Thygesen M, Søndergaard J, Vedsted P. Case management used to optimize cancer care pathways: A systematic Review. *BMC Health Services Research*. 2008, 8:227.

H. C. Andersen Børnehospital

Forskningsenhed

Pædiatri

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr. med.
Steffen Husby

Forskningsområder

Sygdomme, der vedrører vækst og udvikling hos børn
Allergiske sygdomme og astma
Medfødte og neonatale forstyrrelser i sukkerstofskeftet
Medfødte malformationer
Endokrinologi og vækst
Sygdomme i mave-tarmkanalen
Sygdomme hos nyfødte

Humane ressourcer

Antal professorer: 2
Antal lektorer/adjunkter: 7
Antal ph.d.-studerende: 7

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 26

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Dalby K. Afhandling: "Eosinophilic esophagitis (EE). Clinical and immunological investigations in EE, gastroesophageal reflux disease and food allergy in infants and children."

Igangværende:

Signe Beck-Nielsen, cand.med. Projekt: "Rakitis hos børn i Danmark: Forekomst og senkomplikationer."

Peter Toftedal Hansen, cand.med. Projekt: "Gluten og cøliaki. Ernæring og medfødt immunitet hos danske børn i de første leveår."

Lone Marie Larsen, cand.med. Projekt: "Prevalence and secondary prevention of overweight in children in General medical practice."

Gitte Zachariassen, cand.med. Projekt: "Ernæring af præmature efter udskrivelse. Fokus på vækst og på risikoen for udvikling af allergi."

Rikke Neess Pedersen, cand.med. Projekt: "Congenital Esophageal Atresia: Genetics, Short and Long-term Consequences."

Michael Callesen, cand.med. Projekt: "Indoor environment and the development of asthma and allergy in children."

Publikationer

Bateman E, Hurd S, Barnes P, Bousquet J, Drazen J, FitzGerald M, Gibson P, Ohta K, O'Byrne P, Pedersen S, Pizzichini E, Sullivan S, Wenzel S, Zar H. Global Strategy for Asthma Management and Prevention. *European Respiratory Journal*. 2008, 31(1):143-178.

Busse WW, Pedersen S, Pauwels RA, Tan WC, Chen Y, Lamm CJ, O'Byrne PM, START Investigators Group. The Inhaled Steroid Treatment As Regular Therapy in Early Asthma (START) study 5-year follow-up: effectiveness of early intervention with budesonide in mild persistent asthma. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*. 2008, 121(5):1167-74.

Christesen HBT, Tribble ND, Molven A, Siddiqui J, Sandal T, Brusgaard K, Ellard S, Njølstad PR, Alm J, Brock Jacobsen B, Hussain K, Gloyn AL. Activating glucokinase (GCK) mutations as a cause of medically responsive congenital hyperinsulinism: prevalence in children and characterisation of a novel GCK mutation. *European Journal of Endocrinology*. 2008, 159(1):27-34.

Christesen HT, Brusgaard K, Beck-Nielsen H, Brock-Jacobsen B. Non-insulinoma persistent hyperinsulinaemic hypoglycaemia caused by an activating glucokinase mutation: Hypoglycaemia unawareness and attacks. *Clinical Endocrinology*. 2008, 68(5):747-755.

Fenger-Grøn J, Kock K, Nielsen RG, Leth PM, Illum N. Spinal cord injury at birth: a hidden causative factor. *Acta Paediatrica*. 2008, 97(6):824-6.

Frederiksen C, Højlund K, Hansen L, Oakeley E, Hemmings B, Abdallah B, Brusgaard K, Beck-Nielsen H, Gaster M. Transcriptional profiling of myotubes from patients with type 2 diabetes: No evidence for a primary defect in oxidative phosphorylation genes. *Diabetologia*. 2008, 51(11):2068-77.

Furuta GT, Forbes D, Boye C, Dupont C, Putnam P, Roy S, Sabrá A, Salvatierra A, Yamashiro Y, Husby S. Eosinophilic gastrointestinal diseases (EGIDs). *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition*. 2008, 47(2):234-238.

Halken S, Lau S, Valovirta E. New visions in specific immunotherapy in children: an iPAC summary and future trends. *Pediatric Allergy and Immunology*. 2008, 19(Suppl. 19):60-70.

Hamelman E, Herz U, Holt P, Høst A, Lauener RP, Matricardi PM, Wahn U, Wickman M. New visions for basic research and primary prevention of pediatric allergy: an iPAC summary and future trends. *Pediatric Allergy and Immunology*. 2008, 19:4-16.

Hermann C, Høst A. Behandling med beta2-agonister som inhalation ved uspecifik kronisk hoste hos børn. En analyse af et Cochrane-review. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(5):325-327.

- Husby S. Food allergy as seen by a paediatric gastroenterologist. *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition*. 2008, 47(Suppl. 2):49-52.
- Høst A, Halken S, Muraro A, Dreborg S, Niggemann B, Aalberse R, Arshad SH, von Berg A, Carlsen K, Duschén K, Eigenmann PA, Hill D, Jones C, Mellon M, Oldeus G, Oranje A, Pascual C, Prescott S, Sampson H, Svartengren M, Wahn U, Warner JA, Warner JO, Vandenplas Y, Wickman M, Zeiger RS. Dietary prevention of allergic diseases in infants and small children. *Pediatric Allergy and Immunology*. 2008, 19(1):1-4.
- Jacobsen MS, Sodemann M, Biai S, Nielsen J, Aaby P. Promotion of exclusive breast-feeding is not likely to be cost effective in West Africa. *Acta Paediatrica*. 2008, 97(1):68-75.
- Kjaer HF, Eller E, Bindslev-Jensen C, Høst A. Spirometry in an unselected group of 6-year-old children: the DARC birth cohort study. *Pediatric Pulmonology*. 2008, 43(8):806-14.
- Kjaer HF, Eller E, Høst A, Andersen KE, Bindslev-Jensen C. The prevalence of allergic diseases in an unselected group of 6-year-old children. The DARC birth cohort study. *Pediatric Allergy and Immunology*. 2008.
- Kreft A, Rasmussen N, Kjærsgaard Hansen L. Behandlingsrefraktært status epilepticus med letal rhabdomyolyse. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(42):3339.
- Maspero J, Guerra F, Cuevas F, Gutierrez JP, Soto-Ramos M, Anderton S, Mechali D, Chan R, Pedersen S. Efficacy and tolerability of salmeterol/fluticasone propionate versus montelukast in childhood asthma: A prospective, randomized, double-blind, double-dummy, parallel-group study. *Clinical Therapeutics*. 2008, 30(8):1492-504.
- O'Byrne PM, Pedersen S, Lamm CJ, Tan WC, Busse WW, START Investigators Group. Severe exacerbations and decline in lung function in asthma. *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*. 2008, 179(1):19-24.
- Pedersen RN, Garne E, Loane M, Korsholm L, Husby S. Infantile hypertrophic pyloric stenosis: a comparative study of incidence and other epidemiological characteristics in seven European regions. *Journal of Maternal - Fetal & Neonatal Medicine*. 2008, 21(9):599-604.
- Pedersen S. Do the benefits of daily inhaled steroid treatment of mild asthma outweigh the risks? *Thorax*. 2008, 93(8):644-5.
- Pedersen S, Bateman E. Benefits of Combination Therapy on Exacerbations in Non Smoking Asthmatics. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*. 2008, 121(3):780.
- Pedersen S, O'Byrne PM. Exhaled nitric oxide in guideline-based asthma management. *Lancet*. 2008, 372(9643):1015-7.
- Raaijmakers R, Noordam C, Karagianis G, Gregory J, Hertel NT, Sipilä I, Otten B. Response to growth hormone treatment and final height in Noonan syndrome in a large cohort of patients in the KIGS database. *Journal of Pediatric Endocrinology & Metabolism*. 2008, 21(3):267.
- Sly PD, Boner AL, Björkstén B, Bush A, Custovic A, Eigenmann PA, Gern JE, Gerritsen J, Hamelmann E, Helms PJ, Lemanske RF, Martinez F, Pedersen S, Renz H, Sampson H, von Mutius E, Wahn U, Holt PG. Early identification of atopy in the prediction of persistent asthma in children. *Lancet*. 2008, 372(9643):1100-6.
- Virchow J, Crompton G, Pedersen S, Dal Negro R, Magnan A, Seidenberg J, Barnes P. The Importance of Inhaler Device in the Management of Airway Disease. *Respiratory Medicine*. 2008, 102(1):10-19.
- Wermuth L, Sørensen B, Fog I, Hertel T, Bonnesen T, Ejlersen E. Uddannelsesansvarlige overlægers funktion i Region Syd. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(44):3533-6.

Hjerte-, Lunge- og Karkirurgisk Afdeling T

Forskningsenhed

Thorax-karkirurgi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, ph.d.

Peter B Licht

Forskningsområder

Ambulant 23-timers registrering af pH, impedans og tryk i øsofagus

Automatisk analyse af motilitetsdata baseret på non-lineære metoder

Øsophagus motilitet hos børn med fødevareallergi

Torakoskopisk sympatektomi

Lungecancer kirurgi - postoperativ rehabilitation og opfølgning

Lungecancer kirurgi - torakoskopi eller åbne operationer

Lungecancer kirurgi - postoperative hjertearytmier og radiofrekvensablation

Pneumothorax - konventionel

behandling eller primær torakoskopi

Arterieller grefter ved operation for iskæmisk hjertesygdom

Operation for iskæmisk hjertesygdom uden brug af hjertelungemaskine (OPCAB)

Revaskularisering og billedstudier af myocardiell perfusion

Endovaskulær behandling af aneurismer

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 1

Antal ph.d.-studerende: 3

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 13

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Rozy Eckardt, cand.med. Projekt: "Reva-

scularisation and myocardial perfusion imaging study."

Morten Bendixen, cand.med. Projekt "Smerter, Livskvalitet og Økonomi Efter Operation for Lungekræft."

Winnie Hedevang Olesen, cand.med. Projekt "Torakoskopisk behandling af primær spontan pneumothorax - en national prospektiv randomiseret undersøgelse."

Publikationer

Azawi NM, Jørgensen NF, Christensen IB, Davidsen F, Siboni AH, Jørgensen OD. [Picture of the month: the yellow nail syndrome]. Ugeskr Laeger. 2008 Jan 7;170(1):60

Eckardt R, Andersen LI, Hesse B. Nuclear cardiology and coronary surgery. Panminerva Med. 2008 Jun;50(2):119-27

Kapetanakis EI, Athanasiou T, Mestres CA, Nashef SAM, Aagaard J, Moritz A, Van Ingen G, Chronidou F, Palatianos G, Alivizatos PA, Stavridis GT. Aortic valve replacement: is there an implant size variation across Europe? Journal of Heart Valve Disease. 2008, 17(2):200-205.

Licht PB. Endoscopic thoracic sympathectomy for palmar hyperhidrosis: a randomized control trial comparing T3 and T2-4 ablation: Invited commentary. Annals of Thoracic Surgery. 2008, 85(5):1751-1752.

Licht PB, Pilegaard HK. Management of facial blushing. Thoracic Surgery Clinics. 2008, 18(2):223-228.

Mickley H, Kjeldsen BJ. Dansk Hjerteregister: et vigtigt redskab. Ugeskrift for læger. 2008, 170(7):511.

Nørgaard A, Andersen LI, Haahr P, Justesen P. Coil embolization of an anastomotic leak after ascending aorta replacement. Acta Radiologica. 2008, 49(5):510-512.

Pilegaard HK, Licht PB. Early results following the Nuss operation for pectus excavatum - a single-institution experience of 383 patients. Interact Cardiovasc Thorac Surg. 2008 Feb;7(1):54-7.

Pilegaard HK, Licht PB. Routine use of minimally invasive surgery for pectus excavatum in adults. Annals of Thoracic Surgery. 2008, 86(3):952-6.

Røder OC. Carotiskirurgi bør udføres subakut. Ugeskrift for læger. 2008, 170(3):123.

Sørensen JB, Ravn J, Loft A, Brenøe J, Berthelsen AK; Nordic Mesothelioma Group:

Aaseboe U, Billing B, Bjørck T, Brodin O, Brunsvig P, Forsløw U, Frank H, Hansen O, Harving H, Hillerdal G, Jakobsen KD, Johansson A, Ladegaard L, Lindh B, Melgaard P, Mygind N, Månsson T, Pals-hof T, Sundstrøm S, Sørensen P, Vigan-der T. Preoperative staging of mesothelioma by 18F-fluoro-2-deoxy-D-glucose positron emission tomography/computed tomography fused imaging and mediastinoscopy compared to pathological findings after extrapleural pneumonectomy. Eur J Cardiothorac Surg. 2008 Nov;34(5):1090-6.

Wolff B, Justesen P, Elle B, Andersen PE, Hansen GL, Larsen KE, Baudier F. [Endovascular treatment]. Ugeskr Læger. 2008 Dec 1;170(49):4061.

Ømark H, Rasmussen AH, Andersen LI, Christoffersen JK. Mediastinitis efter hjertekirurgi: Et patientforsikringsmate-

riale. Ugeskrift for læger.
2008, 170(22):1905-1908.

Hjertemedicinsk Afdeling B

Forskningsenhed

Kardiologi

Forskningsleder

Overlæge, forskningslektor, dr.med.
Hans Mickley

Forskningsområder

Præventiv kardiologi
(specielt dyslipidæmi og hypertension)
Præhospital behandling, herunder akut
iskæmi syndrom
(diagnose og behandling)
Kronisk iskæmisk hjertesygdom
Endoteldysfunktion (intravaskulær
ultralydsundersøgelse og
revaskularisationsprocedure)
Hjertesvigt
Kardiovaskulær farmakologi
Elektrofysiologi
Radiofrekvensablation
Pacemakerbehandling
Evaluering af synkope og behandling
af neurokardiogen synkope

Humane ressourcer

Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 5
Antal ph.d.-studerende: 4

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 28**

Ph.d. afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Rasmus Egede, cand.med. Projekt: "Effe-
fekt af intensiv, lipidsænkende behan-
dling (simvastatin og ezetimibe) sam-
menlignet med moderat, lipidsænkende
behandling (simvastatin) på plaquekom-
positionen vurderet ved virtuel histologi
hos patienter med AMI."

Dennis Mikkelsen, cand.med. Projekt:
"Kardiovaskulære risikofaktorer fra

barndom til tidlig voksenalder. Et longi-
tudinellet studie af 1369 skolebørn fra
Odense."

Jordi S. Dahl, cand.med. Projekt: "Left
ventricular reverse remodelling after
aortic valve replacement in severe val-
vular aortic stenosis: Effect of blockade
of the angiotensin-II receptor."

Lotte Saaby, cand.med. Projekt: "Konse-
kvenserne af den internationale 2007
DEFinition af AMI undersøgt prospektivt
i en dansk, konsekutiv sygehuspopula-
tion. Projekt DEF-AMI."

Publikationer

Brandes A, Bethge K. Langzeit-elektro-
kardiographie. Herzschrittmacherther-
apie und Elektrophysiologie.
2008, 19(3):107-29.

Brandes A, Henriksen FL. Ortostatisk
blodtryksmåling. Ugeskrift for læger.
2008, 170(35):2704-6.

Diederichsen ACP, Møller JE, Thayssen
P, Junker AB, Videbaek L, Saekmose
SG, Barington T, Kristiansen M, Kassem
M. Effect of repeated intracoronary in-
jection of bone marrow cells in patients
with ischaemic heart failure the Danish
stem cell study-congestive heart failure
trial (DanCell-CHF). European Journal
of Heart Failure. 2008, 10(7):661-7.

Egstrup M, Henriksen FL, Høfsten DE,
Hangaard J, Egstrup K. Forekomst og
prognostisk betydning af patologisk glu-
kosemetabolisme ved akut myokardiein-
farkt. Ugeskrift for læger.
2008, 170(11):940-942.

Egstrup M, Henriksen FL, Høfsten DE,
Jensen BK, Hangaard J, Egstrup K. Fo-
rekomsten af patologisk glukosemeta-
bolisme ved akut myokardieinfarkt på et
dansk koronarafsnit. Ugeskrift for
læger. 2008, 170(11):942-946.

- Galløe AM, Thuesen L, Kelbaek H, Thayssen P, Rasmussen K, Hansen PR, Bligaard N, Saunamäki K, Junker A, Aarøe J, Abildgaard U, Ravkilde J, Engstrøm T, Jensen JS, Andersen HR, Bøtcher HE, Galatius S, Kristensen SD, Madsen JK, Krusell LR, Abildstrøm SZ, Stephansen GB, Lassen JF, SORT OUT II Investigators. Comparison of paclitaxel- and sirolimus-eluting stents in everyday clinical practice: the SORT OUT II randomized trial. *JAMA - Journal of the American Medical Association*. 2008, 299(4):409-416.
- Holme I, Cater NB, Faergeman O, Kastelein JJP, Olsson AG, Tikkanen MJ, Larsen ML, Lindahl C, Pedersen TR, Lipid-Lowering Study Group. Lipoprotein predictors of cardiovascular events in statin-treated patients with coronary heart disease. insights from the incremental decrease in end-points through aggressive lipid-lowering trial (IDEAL). *Annals of Medicine*. 2008, 40(6):456-64.
- Holmvang L, Mickley H. Gender differences following percutaneous coronary intervention. *Therapeutic Advances in Cardiovascular Disease*. 2008, 2(2):109-13.
- Højlund-Carlsen PF, Johansen A, Vach W, Christensen HW, Møldrup M, Haghfelt T. How well does standard clinician evaluation identify low likelihood of ischaemic or coronary heart disease? *International Journal of Cardiology*. 2008, 123:177-179.
- Jensen JK. Evaluating the role of elevated levels of troponin in acute ischemic stroke. *Biomarkers in Medicine*. 2008, 2(5):457-464.
- Jensen JK, Mickley H, Bak S, Højlund-Carlsen PF. Electrocardiographic ST-T changes during acute ischemic stroke. *International Journal of Cardiology*. 2008, 102(1):19-26.
- Jensen LO, Maeng M, Mintz GS, Christiansen EH, Hansen KN, Galloe A, Kelbaek H, Hansen HS, Joergensen E, Lassen JF, Thuesen L, Thayssen P. Intravascular ultrasound assessment of expansion of the sirolimus-eluting (cypher select) and Paclitaxel-eluting (taxus express-2) stent in patients with diabetes mellitus. *American Journal of Cardiology*. 2008, 102(1):19-26.
- Jensen LO, Maeng M, Thayssen P, Christiansen EH, Hansen KN, Galloe A, Kelbaek H, Lassen JF, Thuesen L. Neointimal hyperplasia after sirolimus-eluting and paclitaxel-eluting stent implantation in diabetic patients: the Randomized Diabetes and Drug-Eluting Stent (DiabeDES) Intravascular Ultrasound Trial. *European Heart Journal*. 2008, 29(22):2733-41.
- Jensen LO, Thayssen P, Egede R, Junker A, Pedersen KE, Hansen HS, Hansen KN. Comparison of intravascular ultrasound and angiographic assessment of coronary reference segment size in patients with type 2 diabetes mellitus. *American Journal of Cardiology*. 2008, 101:590-595.
- Jensen LO, Thayssen P, Kaltoft AK, Hansen HT, Thuesen L, Dansk Cardiologisk Selskab. Drug-eluting stent ved perkutan koronarintervention: Dansk Cardiologisk Selskab. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(12):1019.
- Jensen LO, Thayssen P, Mintz GS, Egede R, Maeng M, Junker A, Galloe A, Christiansen EH, Pedersen KE, Hansen HS, Hansen KN. Comparison of intravascular ultrasound and angiographic assessment of coronary reference segment size in patients with type 2 diabetes mellitus. *American Journal of Cardiology*. 2008, 101(5):590-595.
- Kelbaek H, Kløvgaard L, Helqvist S, Lassen JF, Krusell LR, Engstrøm T, Bøtcher HE, Jørgensen E, Saunamäki K, Aljabbari S, Thayssen P, Galløe A, Jensen GVH, Thuesen L. Long-term outcome in patients treated with sirolimus-eluting stents in complex coronary artery lesions: 3-year results of the SCAND-STENT (Stenting Coronary Arteries in Non-Stress/Benestent Disease) trial. *Journal of the American College of Cardiology*. 2008, 51(21):2011-2016.
- Leetmaa TH, Offerlin J, Djurhuus S. Radiofrekvensablation af ventrikulær takykardi efter et akut myokardieinfarkt. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(15):1255.
- Maeng M, Jensen LO, Kaltoft A, Hansen H, Bøttcher M, Lassen J, Thayssen P, Krusell L, Rasmussen K, Pedersen L, Sørensen H, Johansen S, Thuesen L. Comparison of Stent Thrombosis, Myocardial Infarction, and Mortality Following Drug-Eluting Versus Bare-Metal Stent Coronary Intervention in Patients With Diabetes Mellitus. *American Journal of Cardiology*. 2008, 102(2):165-172.
- Maeng M, Jensen LO, Falk E, Andersen HR, Thuesen L. Negative vascular remodeling after implantation of bioabsorbable magnesium alloy stents in porcine coronary arteries: a randomised comparison with bare-metal and sirolimus-eluting stents. *Heart*. 2008, 95(3):241-6.
- Mickley H, Kjeldsen BJ. Dansk Hjerteregister: et vigtigt redskab. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(7):511.
- Mortensen J, Poulsen TS, Grove EL, Refsgaard J, Nielsen HL, Pedersen SB, Thygesen SS, Hvas A, Kristensen SD. Monitoring aspirin therapy with the Platelet Function Analyzer-100. *Scandinavian Journal of Clinical and Laboratory Investigation. Supplement*. 2008, 68(8):786-92.

Nielsen KM, Faergeman O, Foldspang A, Larsen ML. Cardiac rehabilitation: health characteristics and socio-economic status among those who do not attend. *European Journal of Public Health*. 2008, 18(5):479-83.

Schou M, Gustafsson F, Videbaek L, Markenward J, Ulriksen H, Ryde H, Jensen JCH, Nielsen T, Knudsen AS, Tuxen CD, Handberg J, Sørensen PJ, Espersen G, Lind-Rasmussen S, Keller N, Egstrup K, Nielsen OW, Abdulla J, Nyvad O, Toft J, Hildebrandt PR. Design and methodology of the NorthStar Study: NT-proBNP stratified follow-up in outpatient heart failure clinics - a randomized Danish multicenter study. *American Heart Journal*. 2008, 156(4):649-55.

Staehr PB, Hansen PS, Eiskjaer H, Dalhøj J, Videbaek L. Hyppig ventrikulær ekstrasystoli som reversibel årsag til dilateret kardiomyopati. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(43):3436.

Stochkendahl MJ, Christensen HW, Vach W, Højlund-Carlson PF, Hagfelt T, Hartvigsen J. Diagnosis and treatment of musculoskeletal chest pain: design of a multi-purpose trial. *BMC Musculoskeletal Disorders*. 2008, 9:40.

Terkelsen CJ, Oxvig C, Nørgaard BL, Glerup S, Poulsen TS, Lassen JF, Møller HJ, Thuesen L, Falk E, Nielsen TT, Andersen HR. Temporal course of pregnancy-associated plasma protein-A in angioplasty-treated ST-elevation myocardial infarction patients and potential significance of concomitant heparin administration. *American Journal of Cardiology*. 2008, 103(1):29-35.

van der Steeg WA, Holme I, Boekholdt SM, Larsen ML, Lindahl C, Stroes ESG, Tikkanen MJ, Wareham NJ, Faergeman O, Olsson AG, Pedersen TR, Khaw K, Kastelein JJP. High-density lipoprotein

cholesterol, high-density lipoprotein particle size, and apolipoprotein A-I: significance for cardiovascular risk: the IDEAL and EPIC-Norfolk studies. *Journal of the American College of Cardiology*. 2008, 51(6):634-42.

Hudafdeling I og Allergicentret

Forskningsenhed

Dermato-Venerologi og Allergicentret

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.

Klaus Ejner Andersen

Forskningsområder

Allergiske sygdomme

Type 1 og type 4 allergi i hud og

slimhinder

Fødevareoverfølsomhed

Klinisk og eksperimentel kontaktallergi

Kontaktdermatitis

Sygdomme fremkaldt af planter

Hudtoksikologi

Lægemiddelallergi

Epidemiologiske undersøgelser vedr.

atopiske sygdomme og kontakteksem

Pædiatrisk dermatologi

Arvelige hudsygdomme

Hereditært angioødem

Kronisk urticaria

Autoimmune hudsygdomme

Behandling af psoriasis

Humane ressourcer

Antal professorer: 2

Antal lektorer/adjunkter: 3

Antal ph.d.-studerende: 4

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 42

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Fomsgaard Kjær H. Afhandling: "The prevalence of allergic diseases and sensitization in 6-year-old children: Follow-up of The DARC birth cohort."

Igangværende:

Esben Eller. Projekt: "Food hypersensitivity and atopic dermatitis in early child-

hood; results from the DARC cohort."

Anders Clemmensen. Projekt: "Elucidation of mechanism, optimization and standardization of cumulative skin irritation test models."

Jakob Torp Madsen. Projekt: "Nanotechnology and contact allergy."

Publikationer

Agner T, Andersen KE, Brandao FM, Bruynzeel DP, Bruze M, Frosch P, Goncalo M, Goossens A, Le Coz CJ, Rustemeyer T, White IR, Diepgen T, EECDRG. Hand eczema severity and quality of life: a cross-sectional, multicentre study of hand eczema patients. *Contact Dermatitis*. 2008, 59(1):43-47.

Andersen F, Andersen KE. Management of irritant contact dermatitis: continuously a problem for patients and dermatologists. *Giornale Italiano di Dermatologia e Venereologia*. 2008, 143(3):207-12.

Andersen KE, Andersen F. The reaction index and positivity ratio revisited. *Contact Dermatitis*. 2008, 58(1):28-31.

Andersen KE, Andersen F. Validity of reaction index and positivity ratio? *Contact Dermatitis*. 2008, 58(5):320-320

Bork K, Bygum A, Hardt J. Benefits and risks of danazol in hereditary angioedema: a long-term survey of 118 patients. *Annals of Allergy, Asthma, & Immunology*. 2008, 100(2):153-161.

Bouillet L, Longhurst H, Boccon-Gibod I, Bork K, Bucher C, Bygum A, Caballero T, Drouet C, Farkas H, Massot C, Nielsen EW, Ponard D, Cicardi M. Disease expression in women with hereditary angioedema. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*. 2008, 199(5):484e1-484e4.

Braendstrup P, Johansen JD, Danish Contact Dermatitis Group, Andersen KE. Hydroxyisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde (Lyril) is still a frequent allergen. *Contact Dermatitis*. 2008, 59(3):187-8.

Broesby-Olsen S, Bygum A, Gerdes A, Brandrup F. Multiple self-healing squamous epithelioma of Ferguson-Smith: observations in a Danish family covering four generations. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(1):52-56.

Bruze M, Andersen KE, Goossens A, ESCD, EECDRG. Recommendation to include fragrance mix 2 and hydroxyisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde (Lyril) in the European baseline patch test series. *Contact Dermatitis*. 2008, 58(3):129-133.

Bygum A, Brandrup F, Gade EF, Lund AM, Christensen E. To tilfælde af Richner-Hanharts syndrom (okulokutan tyrosinæmi). *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(8):655.

Bygum A, Westermark P, Brandrup F. Ichthyosis prematurity syndrome: a well-defined congenital ichthyosis subtype. *Journal of the American Academy of Dermatology*. 2008, 59(5 Suppl):S71-4.

Carlsen BC, Andersen KE, Menné T, Johansen JD. Patients with multiple contact allergies: a review. *Contact Dermatitis*. 2008, 58(1):1-8.

Clemmensen A, Andersen F, Kalden H, Petersen TK, Melgaard A, Andersen KE. The irritant potential of n-propanol (nonanoic acid vehicle) in cumulative skin irritation: a validation study of two different human in vivo test models. *Skin Research and Technology*. 2008, 14(3):277-286

Dam C, Bathum L, Sommerlund M, Bygum A. Erythropoietisk protoporfyri. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(5):352.

Dam C, Bygum A. Subacute cutaneous lupus erythematosus induced or exacerbated by proton pump inhibitors. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(1):87-89.

Diepgen TL, Andersen KE, Brandao FM, Bruze M, Bruynzeel DP, Frosch P, Goncalo M, Goossens A, Le Coz CJ, Rustemeyer T, White IR, Agner T, on behalf of the European Environmental and Contact Dermatitis Research Group. Hand eczema classification: a cross-sectional, multicentre study of the aetiology and morphology of hand eczema. *British Journal of Dermatology*. 2008, 160(2):353-358.

Gronskov K, Ek J, Sand A, Scheller R, Bygum A, Brixen K, Brondum-Nielsen K, Rosenberg T. Birth prevalence and mutation spectrum in Danish patients with autosomal recessive albinism. *Investigative Ophthalmology & Visual Science*. 2008.

Holzhauser T, Wackermann O, Ballmer-Weber BK, Bindslev-Jensen C, Scibilia J, Perono-Garoffo L, Utsumi S, Poulsen LK, Vieths S. Soybean (Glycine max) allergy in Europe: Gly m 5 (beta-conglycinin) and Gly m 6 (glycinin) are potential diagnostic markers for severe allergic reactions to soy. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*. 2008, 123(2):452-458.

Jensen LB, Pedersen MH, Skov PS, Poulsen LK, Bindslev-Jensen C, Andersen SB, Torp AM. Peanut cross-reacting allergens in seeds and sprouts of a range of legumes. *Clinical and Experimental Allergy*. 2008, 38(12):1969-77.

- Johansen JD, Veien N, Laurberg G, Avnstorp C, Kaaber K, Andersen KE, Paulsen E, Sommerlund M, Thormann J, Nielsen NH, Vissing S, Kristensen O, Kristensen B, Agner T, Menné T. Decreasing trends in methyl dibromoglutaronitrile contact allergy - following regulatory intervention. *Contact Dermatitis*. 2008, 59(1):48-51.
- Kjaer HF, Eller E, Bindslev-Jensen C, Høst A. Spirometry in an unselected group of 6-year-old children: the DARC birth cohort study. *Pediatric Pulmonology*. 2008, 43(8):806-14.
- Kjaer HF, Eller E, Høst A, Andersen KE, Bindslev-Jensen C. The prevalence of allergic diseases in an unselected group of 6-year-old children. The DARC birth cohort study. *Pediatric Allergy and Immunology*. 2008.
- Lorentzen HF. Carcinoma "en Cuirasse" from cutaneous squamous cell carcinoma in a renal transplant patient. *Transplantation*. 2008, 85(7):1065-1066.
- Lorentzen HF, Eefsen RL, Weismann K. Comparison of classical dermatoscopy and acrylic globe magnifier dermatoscopy. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(2):139-142.
- Madsen JT, Andersen KE, Weeth ER. Månedens billede. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(6):462.
- Madsen JT, Bygum A. Trichotillomania in Early Childhood - a Report of two Cases with a Peculiar Habit. *Pediatric Dermatology*. 2008, 25(5):575-576.
- Mikkelsen CS, Mikkelsen DB, Vestergaard V, Clemmensen O, Nielsen HO, Bygum A. Glukagonomsyndrom uden diabetes mellitus. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(47):3876.
- Mørtz CG, Andersen KE. New aspects in allergic contact dermatitis. *Current Opinion in Allergy and Clinical Immunology*. 2008, 8(5):428-32.
- Mørtz CG, Deleuran MS. Granulomatøs perioral dermatitis i barnealderen (CGPD) hos et adoptivbarn fra Madagaskar. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(5):352.
- Pasternack SM, Betz RC, Brandrup F, Gade EF, Clemmensen O, Lund AM, Christensen E, Bygum A. Identification of two new mutations in the TAT gene in a Danish family with tyrosinaemia type II. *British Journal of Dermatology*. 2008.
- Paulsen E, Christensen LP, Andersen KE. Cosmetics and herbal remedies with Compositae plant extracts - are they tolerated by Compositae-allergic patients? *Contact Dermatitis*. 2008, 58(1):15-23.
- Paulsen E, Christensen LP, Andersen KE. Possible cross-reactivity between para-phenylenediamine and sesquiterpene lactones. *Contact Dermatitis*. 2008, 58(2):120-122.
- Paulsen E, Larsen FS, Christensen LP, Andersen KE. Airborne contact dermatitis from *Eucalyptus pulverulenta* 'Baby Blue' in a florist. *Contact Dermatitis*. 2008, 59(3):171-3.
- Paulsen E, Otkjaer A, Andersen KE. Sesquiterpene lactone dermatitis in the young: is atopy a risk factor? *Contact Dermatitis*. 2008, 59(1):1-6.
- Pedersen MH, Holzhauser T, Bisson C, Conti A, Jensen LB, Skov PS, Bindslev-Jensen C, Brinch DS, Poulsen LK. Soybean allergen detection methods: a comparison study. *Molecular Nutrition & Food Research (Online Edition)*. 2008, 52(12):1486-96.
- Petersen B, Lorentzen H. Cytomegalovirus complicating biological immunosuppressive therapy in two patients with psoriasis receiving treatment with etanercept or efalizumab. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(5):523-4.
- Petersen BO, Bygum A. Erosive pustular dermatosis of the scalp: a case treated successfully with isotretinoin. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(3):300-301.
- Thormann H, Paulsen E. Contact urticaria to common ivy (*Hedera helix*, cultivar 'Hester') with concomitant immediate sensitivity to the labiate family (Lamiaceae) in a Danish gardener. *Contact Dermatitis*. 2008, 59:179-180.
- Toft-Petersen M, Bygum A. Melkersson-Rosenthal syndrom behandlet med clofazimin. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(3):159.
- Vestergaard L, Vinner L, Andersen KE, Fomsgaard A. Identification of cowpox infection in a 13-year-old Danish boy. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(2):188-190.
- Wagenaar-Bos IGA, Drouet C, Ayygören-Pursun E, Bork K, Bucher C, Bygum A, Farkas H, Fust G, Gregorek H, Hack CE, Hickey A, Joller-Jemelka HI, Kapusta M, Kreuz W, Longhurst H, Lopez-Trascasa M, Madalinski K, Naskalski J, Nieuwenhuys E, Ponard D, Truedsson L, Varga L, Nielsen EW, Wagner E, Zingale L, Cicardi M, van Ham SM. Functional C1-inhibitor diagnostics in hereditary angioedema: assay evaluation and recommendations. *Journal of Immunological Methods*. 2008, 338(1-2):14-20.
- Zachariae C, Mørk N, Reunala T, Lorentzen H, Falk E, Karvonen S, Johannesson

A, Claréus B, Skov L, Mørk G, Walker S, Qvitzau S. The combination of etanercept and methotrexate increases the effectiveness of treatment in active psoriasis despite inadequate effect of methotrexate therapy. *Acta Dermato Venereologica*. 2008, 88(5):495-501.

Hæmatologisk Afdeling X

Forskningsenhed

Hæmatologi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, dr.med.
Niels Abildgaard

Forskningsområder

Kroniske myeloproliferative neoplasier
Kronisk myeloid leukæmi
Polycythaemia vera
Essentiel thrombocytose
Idiopatisk myelofibrose
Akutte Leukæmier
Myelodysplastisk syndrom
Maligne lymfoproliferative sygdomme
Malignt lymfom
Kronisk lymfocytær leukæmi
Hårceleleukæmi
Morbus Waldenström
Myelomatose
Benigne hæmatologiske sygdomme (MGUS/ITP/AIHA)

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunkter: 3
Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 15

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Larsen TS. Afhandling: "The JAK2 V617 mutation in Philadelphia chromosome negative chronic myeloproliferative disorders - Impact on clinical phenotype."

Igangværende:

Hansen CT. Projekt: "Evaluering af serum frie lette kæder ved plasmacelle-sygdomme."

Publikationer

Coiffier B, Lepretre S, Pedersen LM, Gadeberg O, Fredriksen H, van Oers MHJ, Wooldridge J, Kloczko J, Holowiecki J, Hellmann A, Walewski J, Flensburg M, Petersen J, Robak T. Safety and efficacy of ofatumumab, a fully human monoclonal anti-CD20 antibody, in patients with relapsed or refractory B-cell chronic lymphocytic leukemia: a phase 1-2 study. *Blood*. 2008, 111(3):1094-1100.

Fredriksen H, Ormstrup T, Østergård B, Hartling O. Månedens billede. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(33):2459-2459.

Gimsing P, Hansen M, Knudsen LM, Knoblauch P, Christensen IJ, Ooi CE, Buhl-Jensen P. A phase I clinical trial of the histone deacetylase inhibitor belinostat in patients with advanced hematological neoplasia. *European Journal of Haematology*. 2008, 81(3):170-6.

Grønbaek K, Ralfkiaer U, Dahl C, Hother C, Burns JS, Kassem M, Worm J, Ralfkiaer EM, Knudsen LM, Hokland P, Guldberg P. Frequent hypermethylation of DBC1 in malignant lymphoproliferative neoplasms. *Modern Pathology*. 2008, 21(5):632-8.

Hagenbeek A, Gadeberg OV, Johnson P, Pedersen LM, Walewski J, Hellmann A, Link BK, Robak T, Wojtukiewicz M, Pfreundschuh M, Kneba M, Engert A, Sonneveld P, Flensburg M, Petersen J, Losic N, Radford J. First clinical use of ofatumumab, a novel fully human anti-CD20 monoclonal antibody in relapsed or refractory follicular lymphoma: results of a phase 1/2 trial. *Blood*. 2008, 111(12):5486-5495.

Hagenbeek A, Plesner T, Johnson P, Pedersen LM, Walewski J, Hellmann A, Link BK, Wojtukiewicz M, Pfreundschuh M, Kneba M, Engert A, Sonneveld P, Radford JA, Flensburg MF, Petersen J,

Losic N, Robak T. First human exposure of Ofatumumab, a novel fully human anti-CD20 monoclonal antibody in relapsed or refractory follicular lymphoma: Results of a phase I/II trial. *Blood*. 2008, 111:5486-95.

Jensen SB, Mouridsen HT, Bergmann OJ, Reibel J, Brünner N, Nauntofte B. Oral mucosal lesions, microbial changes, and taste disturbances induced by adjuvant chemotherapy in breast cancer patients. Oral surgery, oral medicine, oral pathology, oral radiology, and endodontics. 2008, 106(2):217 - 226.

Larsen TS, Bjerrum OW, Pallisgaard N, Andresen MT, Møller MB, Hasselbalch HC, Møller MB. Sustained major molecular response on interferon alpha-2b in two patients with polycythemia vera. *Annals of Hematology*. 2008, 87(10):847-50.

Larsen TS, Hasselbalch HC, Dansk Haematologisk Selskab. Tyrosinkinaseinhibitorer til behandling af polycythaemia vera og beslægtede tilstande. Dansk Haematologisk Selskab. Ugeskrift for læger. 2008, 170(12):1031.

Larsen TS, Pallisgaard N, Møller MB, Hasselbalch HC. High prevalence of arterial thrombosis in JAK2 mutated essential thrombocythaemia: independence of the V617F allele burden. *Hematology*. 2008, 13(2):71-6.

Larsen TS, Pallisgaard N, Møller MB, Hasselbalch HC. Quantitative assessment of the JAK2 V617F allele burden: equivalent levels in peripheral blood and bone marrow. *Leukemia*. 2008, 22(1):194-195.

Lorenz D, Papengut F, Frederiksen H, Kopper F, Klebe S, Christensen K, Schreiber S, Deuschl G. Evaluation of a screening instrument for essential

tremor. *Movement Disorders*. 2008, 23(7):1006-1012.

Mylin AK, Abildgaard N, Johansen JS, Andersen NF, Heickendorff L, Standal T, Gimsing P, Knudsen LM. High serum YKL-40 concentration is associated with severe bone disease in newly diagnosed multiple myeloma patients. *European Journal of Haematology*. 2008, 80(4):310-317.

Mylin AK, Andersen NF, Johansen JS, Abildgaard N, Heickendorff L, Standal T, Gimsing P, Knudsen LM. Serum YKL-40 and bone marrow angiogenesis in multiple myeloma. *International Journal of Cancer*. 2008, 124(6):1492-1494.

Vangsted AJ, Klausen TW, Ruminski W, Gimsing P, Andersen NF, Gang AO, Abildgaard N, Meldgaard Knudsen L, Nielsen JL, Gregersen H, Vogel U. The polymorphism IL1beta T-31C is associated with a longer overall survival in patients with multiple myeloma undergoing Auto-SCT. *Bone Marrow Transplantation*. 2008.

Høreklinikken

Forskningsenhed

Audiologisk Afdeling

Forskningsleder

Overlæge Ture Andersen

Forskningsområde

Defekter i cochlea og deres prykoakustiske betydning.

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 1

Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 0

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Christian Brandt. Projekt: "Mikrocochleære defekter som årsag til Obscure Auditory Disease."

Jesper Schmidt. Projekt: "Støjskader hos musikere".

Infektionsmedicinsk Afdeling Q

Forskningsenhed

Infektionsmedicin

Forskningsleder

Overlæge, professor dr.med.

Court Pedersen

Forskningsområder

HIV/AIDS

Virushepatitis og andre virusinfektioner

Bakterielle infektioner

Sepsis

Indvandrermedicin

"Global health"

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 4

Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikation i tidsskrifter med
peer review: 21

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Belinda Klemmensen Mossner. Projekt:
"Diagnostik af leverfibrose ved hjælp af
elastiometri."

Line Dahlerup Rasmussen. Projekt: "Ri-
siko for kardiovaskulær sygdom og dia-
betes mellitus hos danske HIV
patienter."

Publikationer

Christensen PB, Engle RE, Hjort C,
Homburg KM, Vach W, Georgsen J, Pur-
cell RH. Time trend of the prevalence of
hepatitis E antibodies among farmers
and blood donors: a potential zoonosis
in Denmark. *Clinical Infectious Diseases*.
2008, 47(8):1026-31.

Fomsgaard A, Vinner L, Therrien D, Jør-

gensen LB, Nielsen C, Mathiesen L, Pe-
dersen C, Corbet S. Full-length charac-
terization of A1/D intersubtype
recombinant genomes from a therapy-
induced HIV type 1 controller during
acute infection and his noncontrolling
partner. *AIDS Research and Human
Retroviruses*. 2008, 24(3):463-472.

Gaini S, Pedersen SS, Koldkjær OG, Pe-
dersen C, Moestrup SK, Møller HJ. New
immunological serum markers in bac-
teremia: anti-inflammatory soluble
CD163, but not proinflammatory high
mobility group-box 1 protein, is related
to prognosis. *Clinical and Experimental
Immunology*. 2008, 151(3):423-431.

Gülmez SE, Lassen AT, Aalykke C, Dall
M, Andries A, Hansen JM, Andersen M,
Hallas J. Spironolactone use and the
risk of upper gastrointestinal bleeding:
a population-based case-control study.
*British Journal of Clinical Pharma-
cology*. 2008, 66(2):294-299.

Hansen N, Cowan S, Christensen PB,
Weis N, DANHEP-styregruppen. Anmel-
delse af kronisk hepatitis B og C i Dan-
mark. *Ugeskrift for læger*.
2008, 170(18):1567-1570.

Høegh S, Lohse N, Eg Hansen A, Ger-
stoft J, Kronborg G, Larsen CS, Peder-
sen C, Pedersen G, Laursen AL,
Kvinesdal B, Møller A, Obel N. Aendrin-
ger i immunstatus blandt nydiagnosti-
cerede hiv-inficerede i Danmark
1995-2005. *Ugeskrift for læger*.
2008, 170(9):740-744.

Jacobsen MS, Sodemann M, Biai S, Niel-
sen J, Aaby P. Promotion of exclusive
breast-feeding is not likely to be cost
effective in West Africa.
Acta Paediatrica. 2008, 97(1):68-75.

Lagging M, Langeland N, Pedersen C,
Färkkilä M, Buhl MR, Mørch K, Dhillon

AP, Alsiö A, Hellstrand K, Westin J, Chri-
stensen P, Leutscher P, Norkrans G,
NORDynamIC Study Group. Weight-ad-
justed dosing of ribavirin and impor-
tance of hepatitis C virus RNA below
1000 IU/mL by day 7 in short-term
peginterferon therapy for chronic geno-
type 2/3 hepatitis C virus infection.
Hepatology. 2008, 48(2):695.

Lagging M, Langeland N, Pedersen C,
Färkkilä M, Buhl MR, Mørch K, Dhillon
AP, Alsiö A, Hellstrand K, Westin J, Nor-
krans G, NORDynamIC Study Group.
Randomized comparison of 12 or 24
weeks of peginterferon alpha-2a and ri-
bavirin in chronic hepatitis C virus ge-
notype 2/3 infection. *Hepatology*.
2008, 47(6):1837-1845.

Lifson AR, INSIGHT Cause of Death
Writing Group, Belloso WH, Carey C,
Davey RT, Duprez D, El-Sadr WM, Gatell
JM, Gey DC, Hoy JF, Krum EA, Nelson R,
Nixon DE, Paton N, Pedersen C, Perez G,
Price RW, Prineas RJ, Rhame FS, Sam-
pson J, Worley J. Determination of the
Underlying Cause of Death in Three
Multicenter International HIV Clinical
Trials. *HIV Clinical Trials*.
2008, 9(3):177-85.

Mössner BK, Biagini M, Pedersen C,
Christensen P. Regression of cirrhosis
of the liver detected by elastiometry.
*Scandinavian Journal of Gastroentero-
logy*. 2008, 1-2.

Mössner BK, Pedersen C, Christensen
PB. Fibroskanning til diagnostik af le-
verfibrose. *Ugeskrift for læger*.
2008, 170(33):2453-6.

Nielsen J, Mogensen B, Martiny K,
Stage KB, Larsen JK, Lindhardt A, Ber-
telsen A. Do we agree about when
patients are psychotic? *Acta Psychi-
atrica Scandinavica*. 2008, 118(4):330-3

Obel N, Engsig FN, Rasmussen LD, Larsen MV, Omland LH, Sørensen HT. Cohort Profile: The Danish HIV Cohort Study. *International Journal of Epidemiology*. 2008.

Omland LH, Weis N, Skinhøj P, Laursen A, Christensen PB, Nielsen HI, Møller A, Engsig F, Sørensen HT, Obel N. Impact of hepatitis B virus co-infection on response to highly active antiretroviral treatment and outcome in HIV-infected individuals: a nationwide cohort study. *HIV Medicine*. 2008, 9(5):300-306.

Pedersen C, Pedersen CR. Biologisk behandling af virus-hepatitis. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(24):2137-2140.

Poggenborg R, Gaini S, Kjældgaard P, Christensen JJ. Streptococcus suis: Meningitis, spondylodiscitis and bacteraemia with a serotype 14 strain. *Scandinavian Journal of Infectious Diseases*. 2008, 40(4):346-349.

Sodemann M. Hvem vandt 1. Verdenskrig? - Krige, katastrofer og epidemier har altid hjulpet hinanden. *Tidsskrift for forskning i sygdom og samfund*. 2008, 8:89-102, 119-120.

Sodemann M, Nielsen J, Veirum J, Jakobsen MS, Biai S, Aaby P. Hypothermia of newborns is associated with excess mortality in the first 2 months of life in Guinea-Bissau, West Africa. *Tropical Medicine & International Health*. 2008, 13(8):980-6.

Sogaard OS, Lohse N, Gerstoft J, Kronborg G, Ostergaard L, Pedersen C, Pedersen G, Sørensen HT, Obel N. Hospitalization for Pneumonia among Individuals With and Without HIV Infection, 1995-2007: A Danish Population-Based, Nationwide Cohort Study. *Clinical Infectious Diseases*. 2008, 47(10):1345-1353.

Wejse C, Gustafson P, Nielsen J, Gomes VF, Aaby P, Andersen PL, Sodemann M. TBscore: Signs and symptoms from tuberculosis patients in a low-resource setting have predictive value and may be used to assess clinical course. *Scandinavian Journal of Infectious Diseases*. 2008, 40(2):111-120.

Kirurgisk Afdeling A

Forskningsenhed

Kirurgisk Gastroenterologi og Endokrinologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med. Niels Qvist

Forskningsområder

Brystkræft og sentinel node
Kræft i den øvre del af mave- tarmkanalen inkl. kræft i lever, galdeveje og bugspytkirtel
Diagnostik med tredimensionelt ultralyd og interventional ultralyd
Kolektalkræft. Forebyggelse og behandling
Børnekirurgi
Motilitet i mave-tarmkanalen

Humane ressourcer

Antal professorer: 2
Antal lektorer/adjunkter: 5
Antal ph.d.-studerende: 1

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 12

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Michael Hareskov Larsen: Projekt: "Endoscopic sonoelastography (ES) in upper gastrointestinal cancer."

Publikationer

Ainsworth AP, Fristrup CW, Mortensen MB, Nielsen HO. Endoscopic ultrasonography in patients suspected of neuroendocrine tumours. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(22):1938-40.

Beuke A, Pedersen ME, Qvist N. Perforation af rectum med fækal peritonitis efter staplet hæmoirideoperation. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(6):460.

Bjerring O, Durup J, Qvist N, Mortensen MB. Impact of upper gastrointestinal endoscopic ultrasound in children. *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition*. 2008, 47(1):110-3

Fristrup CW, Kjærulf Plesse T, Nielsen HO, Hovendal C, Mortensen MB. Prognosis following curative resection of the upper gastrointestinal tract. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(1):4040-4044.

Jensen HA, Nielsen HO, Jensen JD, Fristrup CW, Nielsen M, Pfeiffer P. Kombineret strålebehandling og kemoterapi til patienter med ikke-resektabel lokalavanceret pancreascancer. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(8):639-641.

Jørgensen MT, Mortensen MB, Gerdes A, De Muckadell OBS, Jørgensen MT. Familial pancreatic cancer. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2008, 43(4):387-397.

Mikkelsen CS, Mikkelsen DB, Vestergaard V, Clemmensen O, Nielsen HO, Bygum A. Glukagonomsyndrom uden diabetes mellitus. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(47):3876.

Møller M, Shah K, Bendix J, Jensen A, Zimmermann-Nielsen E, Adamsen S, Adamsen S, Møller A. Risk factors in patients surgically treated for peptic ulcer perforation. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2008, 10:1-10.

Pedersen M, Rahr H, Fenger C, Qvist N. Adenocarcinoma Arising from the Rectal Stump Eleven Years after Excision of an Ileal J-Pouch in a Patient with Ulcerative Colitis: Report of a Case. *Diseases of the Colon and Rectum*. 2008, 51(7):1146-1148.

Qvist N. Stapling versus Milligan-Morgans hæmorrhoidtomi ved grad 3-4-

hæmorrhoider. En analyse af et Cochrane-review. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(6):427-429.

Vilholm OJ, Cold S, Rasmussen L, Sindrup SH. Effect of levetiracetam on the postmastectomy pain syndrome. *European Journal of Neurology*. 2008, 15(8):851-7.

Vilholm OJ, Cold S, Rasmussen L, Sindrup SH. The postmastectomy pain syndrome: an epidemiological study on the prevalence of chronic pain after surgery for breast cancer. *British Journal of Cancer*. 2008, 99:604-610.

Klinisk Immunologisk Afdeling

Forskningsenhed

Klinisk Immunologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.
Torben Barington

Forskningsområder

Molekylære aspekter af antistofdannelse inklusive somatisk hypermutation
Diagnostik af molekylære immundefekter og effekt af genterapi
Immunologisk dysregulation ved autoimmunitet og allergi
Embryonale stamceller og immunsystemet
Databasebaseret forskning i dansk transfusionspraksis
Nye kliniske anvendelser af autologe stamceller

Humane ressourcer

Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 2
Antal ph.d.-studerende: 1

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 7

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Christian Nielsen, cand.scient. Projekt: "The gastrointestinal immune system: Aspects of normal development and significance for autoimmune disease."

Publikationer

Christensen PB, Engle RE, Hjort C, Homberg KM, Vach W, Georgsen J, Purcell RH. Time trend of the prevalence of hepatitis E antibodies among farmers and blood donors: a potential zoonosis in Denmark. *Clinical Infectious Diseases*. 2008, 47(8):1026-31.

Diederichsen ACP, Møller JE, Thayssen P, Junker AB, Videbaek L, Saekmose SG, Barington T, Kristiansen M, Kassem M. Effect of repeated intracoronary injection of bone marrow cells in patients with ischaemic heart failure the Danish stem cell study-congestive heart failure trial (DanCell-CHF). *European Journal of Heart Failure*. 2008, 10(7):661-7.

Edgren G, Reilly M, Hjalgrim H, Tran TN, Rostgaard K, Adami J, Titlestad K, Shanwell A, Melbye M, Nyrén O. Donation frequency, iron loss, and risk of cancer among blood donors. *JNCI - Journal of the National Cancer Institute*. 2008, 100(8):572-579.

Harkness L, Christiansen H, Nehlin J, Barington T, Andersen JS, Kassem M. Identification of a membrane proteomic signature for human embryonic stem cells independent of culture conditions. *Stem Cell Research*. 2008, 1(3):219-227.

Kamper-Jørgensen M, Ahlgren M, Rostgaard K, Melbye M, Edgren G, Nyrén O, Reilly M, Norda R, Titlestad K, Tynell E, Hjalgrim H. Survival after blood transfusion. *Transfusion*. 2008, 48(12):2577-84.

Ohm-Laursen L, Nielsen C, Fisker N, Lillevang ST, Barington T. Lack of non-functional B-cell receptor rearrangements in a patient with normal B cell numbers despite partial RAG1 deficiency and atypical SCID/Omenn syndrome. *Journal of Clinical Immunology*. 2008, 28(5):588-92.

Reesink HW, Engelfriet CP, Hyland CA, Coghlan P, Tait B, Wsolak M, Keller AJ, Henn G, Mayr WR, Thomas I, Osselaer J, Lambermont M, Beaten M, Wendel S, Qiu Y, Georgsen J, Krusius T, Mäki T, Andreu G, Morel P, Lefrère J, Rebullà P, Giovannelli S, Butti B, Lecchi L, Mozzi F,

van Hilten JA, Zwaginga JJ, Flanagan P, Flesland Ø, Brojer E, Letowska M, Akerblom O, Norda R, Prowse C, Dow B, Jarvis L, Davidson F, Kleinman S, Bianco C, Stramer SL, Dodd RY, Busch MP. Bio-banks of blood from donors and recipients of blood products. *Vox Sanguinis*. 2008, 94(3):242-260.

Klinisk Mikrobiologisk Afdeling

Forskningsenhed

Klinisk Mikrobiologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.

Hans Jørn Kolmos (ph.d. skoleleder)

Forskningsområder

Nye infektionssygdomme

Fremmedlegeme-infektioner

Vektor-bårne infektioner

Nye hurtig-metoder til påvisning

og karakteristik af mikroorganismer

Hospitalsinfektioner og sygehus-

hygiejne

Audit som værktøj til rationel

anvendelse af antibiotika

Nye lægemidler - antimikrobiel aktivitet

af non-antibiotika

Aterosklerose og infektioner

Levnedsmiddelbårne infektioner

Antibiotikaresistens hos klinisk vigtige mikroorganismer

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 4

Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 7

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Thomas Emil Andersen, cand.scient.

Projekt: "Bekæmpelse af bakteriel kolonisering af medicinske instrumenter:

Mekanismer for proteinadsorption og

bakteriel hæftning på kateter- og stentmaterialer."

Brit Naldahl Jessen Pourroy, cand.scient. Projekt: "Alvorligt forløbende influenza A virusinfektion. Nye veje til

vaccinefremstilling og karakteristik af resistens mod oseltamivir.”

Publikationer

Arendrup MC, Fuursted K, Gahrn-Hansen B, Schönheyder HC, Knudsen JD, Jensen IM, Bruun B, Christensen JJ, Johansen HK. Semi-national surveillance of fungaemia in Denmark 2004-2006: increasing incidence of fungaemia and numbers of isolates with reduced azole susceptibility. *Clinical Microbiology and Infection*. 2008, 14(5):487-94.

Böcher S, Gervelmeyer A, Monnet D, Mølbak K, Skov R, Gahrn-Hansen B, Danish CA-MRSA Study Group. Methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*: risk factors associated with community-onset infections in Denmark. *Clinical Microbiology and Infection*. 2008, 14(10):942-8.

Gluud C, Als-Nielsen B, Damgaard M, Fischer Hansen J, Hansen S, Helø OH, Hildebrandt P, Hilden J, Jensen GB, Kastrup J, Kolmos HJ, Kjølner E, Lind I, Petersen L, Jespersen CM. Clarithromycin for 2 Weeks for Stable Coronary Heart Disease: 6-Year Follow-Up of the CLARICOR Randomized Trial and Updated Meta-Analysis of Antibiotics for Coronary Heart Disease. *Cardiology*. 2008, 111(4):280-287.

Klitgaard JK, Skov MN, Kallipolitis BH, Kolmos HJ. Reversal of methicillin resistance in *Staphylococcus aureus* by thioridazine. *Journal of Antimicrobial Chemotherapy*. 2008, 62(6):1215-21.

Lester CH, Sandvang D, Olsen SS, Schönheyder HC, Jarløv JO, Bangsborg J, Hansen DS, Jensen TG, Frimodt-Møller N, Hammerum AM, on behalf of the DANRES Study Group. Emergence of ampicillin-resistant *Enterococcus faecium* in Danish hospitals. *Journal of Antimicrobial Chemotherapy*.

2008, 62(6):1203-1206.

Ruhlmann CH, Kolmos HJJ, Kristiansen JE, Skov R. Svin som smittekilde til infektioner med methicillinresistente *Staphylococcus aureus* hos mennesker. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(43):3436.

Skov R, Gudlaugsson O, Hardardottir H, Hartung S, Jakobsen T, Kolmos HJ, Olsson-Liljequist B, Peltonen R, Tveten Y, Vuopio-Varkila J, Åhrén C. Proposal for common Nordic epidemiological terms and definitions for methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA). *Scandinavian Journal of Infectious Diseases*. 2008, 40(6/7):495-502.

Klinisk Psykologisk Afdeling

Forskningsenhed

Klinisk psykologi

Forskningsleder

Chefpsykolog, ph.d. Mette Stylsvig

Forskningsområde

Erhvervet hjerneskade hos børn og unge og neuropsykologiske følger/vinger

Lav fødselsvægt og senere neuropsykologisk status

Neuropsykologisk status efter STN-operation hos patienter med Parkinson sygdom

Effekten af tidlig neurorehabilitering

Neurorehabilitering: Prismetræning af patienter med neglekt

Risikofaktorer for demensudvikling

Effekten af behandling til patienter med funktionelle lidelser

Effekten af psykologisk intervention overfor diabetespatienter målt på livskvalitet, diabetes compliance og diabetesregulering.

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 0

Antal ph.d.-studerende: 0

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 0

Kompetencecenter Syd for Landsdækkende Kliniske Databaser

Forskningsenhed

Klinisk epidemiologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.

Anders Green

Forskningsområder

Klinisk epidemiologi

Sundhedstjenesteforskning

Registerbaseret epidemiologisk
forskning

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 1

Antal ph.d.-studerende: 1

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 6**

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Jakob Grauslund. Projekt: "Øjenkomplika-
tioner hos fynske type 1 diabetikere -
en 30 års opfølgende undersøgelse."

Publikationer

Gopinath S, Ortvist E, Nordgren S,
Green A, Sanjeevi CB: "Variations in
incidence of type 1 diabetes in different
municipalities of Stockholm." Ann N Y
Acad Sci 2008; 1150: 200-207.

Grauslund J, Green A, Sjølie AK: "Prolif-
erative retinopathy and proteinuria
predict mortality in early onset diabetic
patients from Fyn County, Denmark."
Diabetologia, 51(4):583-8.

Green A, Emneus M: "Diabetesepide-
mien i Danmark: Hvad foregår der og
hvor skal vi hen?." Tidsskrift for Dansk

Sundhedsvæsen 2008;7:199-203.

Munk EM, Nørgård B, Detlefsen C, Gre-
gersen H, Drewes AM, Funch-Jensen P,
Sørensen HT. Risk of heart disease and
mortality in patients with chest/epiga-
stic pain and normal upper endoscopy
compared with population controls:
A Danish 10-year follow-up study. BMC
Gastroenterology 2008;8:28.

Nakano A, Bendix J, Adamsen S, Buck
D, Nørgård B, Mainz J, Bartels P. Thirty
days mortality in patients with perfor-
ated peptic ulcer. A National survey and
audit. Risk Management and Healthcare
Policy 2008;1:31-8.

Stochholm K, Laursen T, Green A, Laur-
berg P, Andersen M, Kristensen LO,
Feldt-Rasmussen U, Christiansen JS,
Frydenberg M, Gravholt CH. Morbidity
and GH deficiency: a nationwide study.
Eur J Endocrinol 2008;158:447-57.

Kæbekirurgisk Afdeling K

Forskningsenhed

Kæbekirurgi

Forskningsleder

Overtandlæge Torben Henrik Thygesen

Forskningsområder

Nerveskader efter ortodontisk kirurgi

Bidkraftmålinger efter alloplastikker

Implantatbehandlinger på cancer-

patienter og tryktanksbehandling

Prospektiv evaluering af orbitraumer

Søvnapnø og snorken

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 0

Antal ph.d.-studerende: 0

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 1**

Publikationer

Thygesen TH, Bardow A, Helleberg M,
Norholt SE, Jensen J, Svensson P.J.
Risk factors affecting somatosensory
function after sagittal split osteotomy.
Oral Maxillofac Surg.
2008 Mar;66(3):469-74.

Lungemedicinsk Afdeling J

Forskningsenhed

Lungemedicin

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, ph.d.
Finn Rasmussen

Forskningsområder

Astma og allergi:
Riskofaktorer for astma allergi udvikling
Riskofaktorer for lav lungefunktion
Biomarkører

KOL:

Årsager til KOL
Genetiske studier
Biomarkører
Årsager og behandling til opblussen
i KOL
N V studier
KOL Rehabilitation
Iltoptagelse

Lungecancer:

Årsager til sen diagnose
Biomarkører
Effekter af forsinket diagnose

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunkter: 2
Antal ph.d.- studerende: 0

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 1

Publikationer

Titlestad IL. Implementering af noninvasiv ventilation på en lungemedicinsk afdeling hos patienter med kronisk obstruktiv lungesygdom i exacerbation. Ugeskrift for læger. 2008, 170(4):240-243.

Neurokirurgisk Afdeling U

Forskningsenhed

Neurokirurgi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, dr.med.
Claus Andersen

Forskningsområder

Mikrodialysemonitorering under vaskulær intervention i neurokirurgi
Monitorering af cerebral metabolisme og blodgennemstrømning.
Tidlig registrering af truende karspasmer
International undersøgelse af neurokirurgisk behandling og endovascular coilbehandling af cerebrale aneurysmer (ISAT)
Væksthastigheden af restadenomer på hypofysen
Cushings sygdom hos børn og unge
Craniopharyngeomaer hos børn og unge
Prognostiske faktorer hos patienter med lavgrads gliomer
Opfølgingsstudie og immunhistokemisk klassifikation fra 1970-1989
Kirurgisk teknik og behandlingsresultat i thyroidassocieret ofthalmopati
Neuroendoscopisk teknik og behandling
Resultater hos patienter med hydrocephalus eller intraventriculære cyster
Lavgradsgliomer. Resultater af kirurgisk behandling 1990-2000

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunkter: 2
Antal ph.d.-studerende: 0

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 0

Neurologisk Afdeling N

Forskningsenhed

Neurologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.
Søren H. Sindrup

Forskningsområder

Slagtilfælde
Smerte (epidemiologi, diagnose og behandling)
Epilepsi (genetik og farmakologi)
Sygdomme i nerver i arme og ben (nervebetændelse)
Dessimeret sklerose
Migræne

Humane ressourcer

Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 6
Antal ph.d.-studerende: 3

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 7

Antal ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Otto M. Afhandling: "New pharmacological treatments and health-related quality of life in painful polyneuropathy."

Vilholm OJ. Afhandling: "The postmastectomy pain syndrome: Epidemiology, clinical picture and treatment."

Igangværende:

Stine Thorhauge Zwisler, cand.med.
Projekt: "The pharmacogenetics of oxycodone analgesia in postoperative pain and in human experimental pain models."

Publikationer

Jensen JK, Mickley H, Bak S, Høilund-

Carlsen PF. Electrocardiographic ST-T changes during acute ischemic stroke. *International Journal of Cardiology*. 2008.

Otto M, Bach FW, Jensen TS, Brøsen K, Sindrup SH. Escitalopram in painful polyneuropathy: A randomized, placebo-controlled, cross-over trial. *Pain*. 2008, 139(2):275-283.

Petersen MS, Halling J, Bech S, Wermuth L, Weihe P, Nielsen F, Jørgensen PJ, Budtz-Jørgensen E, Grandjean P. Impact of dietary exposure to food contaminants on the risk of Parkinson's disease. *NeuroToxicology*. 2008, 29(4):584-590.

Vilholm OJ, Cold S, Rasmussen L, Sindrup SH. Effect of levetiracetam on the postmastectomy pain syndrome. *European Journal of Neurology*. 2008, 15(8):851-7.

Vilholm OJ, Cold S, Rasmussen L, Sindrup SH. The postmastectomy pain syndrome: an epidemiological study on the prevalence of chronic pain after surgery for breast cancer. *British Journal of Cancer*. 2008, 99:604-610.

Wermuth L, Bech S, Petersen MS, Joensen P, Weihe P, Grandjean P. Prevalence and incidence of Parkinson's disease in The Faroe Islands. *Acta Neurologica Scandinavica*. 2008, 118(2):126 - 131.

Wermuth L, Sørensen B, Fog I, Hertel T, Bonnesen T, Ejlersen E. Uddannelsesansvarlige overlægers funktion i Region Syd. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(44):3533-6.

Nuklearmedicinsk Afdeling

Forskningsenhed

Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.

Poul Flemming

Høilund-Carlson

Forskningsområder

Arteriel hypertension

Kardiovaskulær sygdom

Cervico-thoracal angina

Gastro-intestinalt proteintab

Image processing

Lavdosis ioniserende stråling

Lungeemboli

Lungescintigrafi

Lymfoscintigrafi

Evaluering af medicinske

testprocedurer

Noninvasiv billedfysiologi

Perifer karsygdom

Henvisning fra primærsektor

Scintigrafisk undersøgelse af

gl. parathyreoidea

Radiojodbehandling af god- og

ondartede

thyreoidealidelser

Radiokemi og radiofarmaci

Sentinel node procedurer

Thyroidesygdom

Tumorscintigrafi

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 1

Antal ph.d.-studerende: 6

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 11

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Carina Eisenhardt, cand.scient. Projekt: "Characterization and function of inter-

stitial cells in the human detrusor: Possible role in the initiation of spontaneous muscle activity and overactive bladder."

Solvej Kølvråa Lippert, cand.scient. Projekt: "The regulation of HER2/neu receptor in androgen-dependent and -independent prostate cancer cell lines."

Mette Jensen Stochkendahl, cand.med., kiropraktor. Projekt: "Forekomst af makrovaskulær sygdom ved Type 2 Diabetes Mellitus: venstre ventrikel diastolisk dysfunktion, myokardiel iskæmi og perifer vaskulær insufficiens."

Mikael Kjær Poulsen, cand.med. Projekt: "Forekomst af makrovaskulær sygdom ved Type 2 Diabetes Mellitus: venstre ventrikel diastolisk dysfunktion, myokardiel iskæmi og perifer vaskulær insufficiens."

Mads Damkjær Pedersen, cand.med. Projekt: "Dynamiske ændringer i reninsekretionen og renale eksosomer ved hypertension."

Jon Kroll Bjerregaard, cand.med. Projekt: "Prognostiske og prædiktive faktorer hos patienter med pancreascancer."

Publikationer

Andersen C, Sharma PK, Christensen MS, Steffansen SI, Madsen CM, Nielsen P. Nucleic acid secondary structures containing the double-headed nucleoside 5' (S)-C-(2-(thymine-1-yl)ethyl)-thymidine. *Organic & Biomolecular Chemistry*. 2008, 6:3983-3988.

Bonnema SJ, Nielsen VE, Boel-Jørgensen H, Grupe P, Andersen PB, Bastholt L, Hegedüs L. Recombinant human thyrotropin-stimulated radioiodine therapy of large nodular goiters facilitates tracheal decompression and impro-

ves inspiration. *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*. 2008, 93(10):3981-4.

Christensen TM, Yderstraede K, Ejksjaer N, Jakobsen PE, Kjaer IL, Levin S, Nielsen AL, Svendsen OL, Holstein P. Den diabetiske Charcots fod. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(33):2440-5.

Gerke O, Siedentop H. Optimal oncology phase I dose escalation designs - a simulation study. *Statistics in Medicine*. 2008, 27(26):5329-5344.

Gerke O, Vach W, Høilund-Carlson PF. PET/CT in cancer: Methodological considerations for comparative diagnostic phase II studies with paired binary data. *Methods of Information in Medicine*. 2008, 47(6):470-479.

Hess S, Vind SH, Høilund-Carlson PF. PET-CT til diagnostik af infektioner. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(43):3404-7

Høilund-Carlson PF, Johansen A, Vach W, Christensen HW, Møldrup M, Haghfelt T. How well does standard clinician evaluation identify low likelihood of ischaemic or coronary heart disease? *International Journal of Cardiology*. 2008, 123:177-179.

Jensen JK, Mickley H, Bak S, Høilund-Carlson PF. Electrocardiographic ST-T changes during acute ischemic stroke. *International Journal of Cardiology*. 2008.

Kumarathurai P, Farooq MK, Christensen HW, Vach W, Høilund-Carlson PF. Muscular tenderness in the anterior chest wall in patients with stable angina is associated with normal myocardial perfusion. *Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics*. 2008, 31:344-7.

Mølstrøm S, Larsen NH, Simonsen JA, Washington R, Bie P. Normotensive sodium loading in normal man: Regulation of renin secretion during beta-receptor blockade. *American Journal of Physiology: Regulatory, Integrative and Comparative Physiology*. 2008, 296(2):R436-345.

Stochkendahl MJ, Christensen HW, Vach W, Høilund-Carlson PF, Haghfelt T, Hartvigsen J. Diagnosis and treatment of musculoskeletal chest pain: design of a multi-purpose trial. *BMC Musculoskeletal Disorders*. 2008, 9:40.

Nyremedicinsk Afdeling Y

Forskningsenhed

Nefrologi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, dr.med.
Hans Dieperink

Forskningsområder

Nefrotoksisitet i immunosuppressive stoffer
Eksperimentelle forskningsmodeller i kronisk nyre allograft rejektion
Dyremodeller til induktion af tolerance mod allogenetisk væv
Undersøgelse af mekanismerne der fører til fibrose i syge nyrer
Cancer hos nyretransplanterede patienter
Klinisk pancreas ø-celle transplantation

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunkter: 3
Antal ph.d.-studerende: 0

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 14

Publikationer

Ewers B, Gasbjerg A, Moelgaard C, Frederiksen AM, Marckmann P. Vitamin D status in kidney transplant patients: need for intensified routine supplementation. *American Journal of Clinical Nutrition*. 2008, 87(2):431-437.

Ewers B, Gasbjerg A, Zerahn B, Marckmann P. Impact of vitamin D status and obesity on C-reactive protein in kidney-transplant patients. *Journal of Renal Nutrition*. 2008, 18(3):294-300.

Frederiksen AM, Hansen JM, Ewers B, Gasbjerg A, Marckmann P. Enkeltcenteropgørelse af nyretransplanterede patienters nyrefunktion og immunosuppressive behandling. *Ugeskrift for læger*.

2008, 170(19):1658-1662.

Honkanen E, Kauppila L, Wikström B, Rensma PL, Krzesinski J, Aasarod K, Verbeke F, Jensen PB, Mattelaer P, Volck B, on behalf of the CORD study group. Abdominal aortic calcification in dialysis patients: results of the CORD study. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*. 2008, 23(12):4009-15.

Marckmann P. An epidemic outbreak of nephrogenic systemic fibrosis in a Danish hospital. *European Journal of Radiology*. 2008, 66(2):187-190.

Marckmann P. Nephrogenic systemic fibrosis: epidemiology update. *Current Opinion in Nephrology & Hypertension*. 2008, 17(3):315-319.

Marckmann P, Nielsen AH, Sloth JJ. Possibly enhanced Gd excretion in dialysate, but no major clinical benefit of 3-5 months of treatment with sodium thiosulfate in late stages of nephrogenic systemic fibrosis. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*. 2008.

Marckmann P, Skov L, Rossen K, Thomsen HS. Clinical manifestation of gadodiamide-related nephrogenic systemic fibrosis. *Clinical Nephrology*. 2008, 69(3):161-8.

Nielsen FT, Jensen BL, Marcussen N, Skøtt O, Bie P. Inhibition of mineralocorticoid receptors with eplerenone alleviates short-term cyclosporin A nephrotoxicity in conscious rats. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*. 2008, 23(9):2777-2783.

Nielsen T, Brixen K, Jespersen B. Incidence of tertiary hyperparathyroidism after nephrotransplantation. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(4):244-247.

Thomsen HS, Marckmann P. Extracellu-

lar Gd-CA: differences in prevalence of NSF. *European Journal of Radiology*. 2008, 66(2):180-183.

Thomsen HS, Marckmann P. MRI contrast media are used to improve visualization of abnormal structures or lesions in various parts of the body. Introduction. *European Journal of Radiology*. 2008, 66(2):153-159.

Thomsen HS, Marckmann P, Logager VB. Update on nephrogenic systemic fibrosis. *Magnetic Resonance Imaging Clinics of North America*. 2008, 16(4):551-60.

Rydahl C, Thomsen HS, Marckmann P. High prevalence of nephrogenic systemic fibrosis in chronic renal failure patients exposed to gadodiamide, a gadolinium-containing magnetic resonance contrast agent. *Investigative Radiology*. 2008, 43(2):141-144.

Onkologisk Afdeling R

Forskningsenhed

Klinisk Onkologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.
Jørn Herrstedt

Forskningsområder

Klinisk eksperimentel kræftforskning
Prognostiske og prædiktive faktorer i ondartede tumorer, specielt mave/tarm, bryst, lunge og gynækologiske kræftsygdomme.
Kombinationsbehandling med stråleterapi og kemoterapi hos patienter med inoperable kræftsygdomme, specielt forskellige former for mave/tarmkræft og lungekræft.
Understøttende og lindrende behandling og pleje
Comorbiditet hos kræftpatienter
Ældre og kræft
Arvelighed af kræft belyst ved tvillingundersøgelser

Humane ressourcer

Antal professorer: 3
Antal lektorer/adjunkter: 3
Antal ph.d.-studerende: 5

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 39

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Merete Jensen, cand.med. Projekt: "Prognostisk og prædiktiv værdi af YKL-40 og IL-6 hos patienter med II-III malignt melanom, postoperativt randomiseret til observation eller adjuverende behandling med Interferon."

Camilla Qvortrup, cand.med. Projekt: "Prognostiske og prædiktive faktorer hos patienter med metastatisk kolorek-

tal cancer. Vækstfaktorer, matrix metalitter og mikrosatellit status."

Jon Kroll Bjerregaard, cand.med. Projekt: "Prognostiske og prædiktive markører hos patienter med pancreascancer."

Mette Pøhl, cand.med. Projekt: "Udvikling af prognostiske profiler hos patienter med ikke-småcellet lungecancer (NSCLC) ved brug af genekspressionsanalyse, microRNA analyse og immunhistokemiske undersøgelser."

Jeanette Dupont Jensen, cand.med. Projekt: "Biomarkører ved brystkræft."

Publikationer

Andersen J, Kamby C, Ejlersen B, Cold S, Ewertz M, Jacobsen EH, Philip P, Møller KA, Jensen D, Møller S. Tamoxifen for one year versus two years versus 6 months of Tamoxifen and 6 months of megestrol acetate: a randomized comparison in postmenopausal patients with high-risk breast cancer (DBCG 89C). *Acta Oncologica*. 2008, 47(4):718-724.

Bonnema SJ, Nielsen VE, Boel-Jørgensen H, Grupe P, Andersen PB, Bastholt L, Hegedüs L. Recombinant human thyrotropin-stimulated radioiodine therapy of large nodular goiters facilitates tracheal decompression and improves inspiration. *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*. 2008, 93(10):3981-4.

Callesen AK, Christensen RD, Madsen JS, Vach W, Zapico E, Cold S, Jørgensen PE, Mogensen O, Kruse TA, Jensen ON. Reproducibility of serum protein profiling by systematic assessment using solid-phase extraction and matrix-assisted laser desorption/ionization mass spectrometry. *Rapid Communications in Mass Spectrometry*.

2008, 22(3):291-300.

Casado E, Pfeiffer P, Feliu J, González-Barón M, Vestermark L, Jensen HA. UFT (tegafur-uracil) in rectal cancer. *Annals of Oncology*. 2008, 19(8):1371-1378.

Ditzel H, Lyng MB. Advantages of multiple clinical tests for determining the optimum treatment strategy for ER-positive breast cancer. *Nature Clinical Practice Oncology*. 2008, 5(7):376-377.

Dysager L, Jensen L, Lindebjerg J, Jakobsen A. The prognostic importance of thymidylate gene polymorphism in colon cancer stage II. *International Journal of Colorectal Disease*. 2008.

Ejlertsen B, Jensen M, Mouridsen HT, Andersen J, Cold S, Jakobsen E, Kamby C, Sørensen PG, Ewertz M. DBCG trial 89B comparing adjuvant CMF and ovarian ablation: similar outcome for eligible but non-enrolled and randomized breast cancer patients. *Acta Oncologica*. 2008, 47(4):709-717.

Ellebæk E, Herrstedt J. Optimizing antiemetic therapy in multiple-day and multiple cycles of chemotherapy. *Current Opinion in Supportive and Palliative Care*. 2008, 2(1):28-34.

Ewertz M, Kempel MM, Düring M, Jensen M, Andersson M, Christiansen P, Kroman N, Rasmussen BB, Overgaard M. Breast conserving treatment in Denmark, 1989-1998. A nationwide population-based study of the Danish Breast Cancer Co-operative Group. *Acta Oncologica*. 2008, 47(4):682-690.

Gjerstorff M, Ditzel H. Analysis of the GAGE cancer/testis antigen gene locus reveals new family members and evolutionary perspectives. *Tissue Antigens*. 2008, 71:187-192.

Gjerstorff MF, Ditzel HJ. An overview of the GAGE cancer/testis antigen family with the inclusion of newly identified members. *Tissue Antigens*. 2008, 71(3):187-92.

Gjerstorff MF, Harkness L, Kassem M, Frandsen U, Nielsen O, Lutterodt M, Møllgård K, Ditzel H, Ditzel H. Distinct GAGE and MAGE-A expression during early human development indicate specific roles in lineage differentiation. *Human Reproduction*. 2008, 23(10):2194-201.

Glimelius B, Sørbye H, Balteskard L, Byström P, Pfeiffer P, Tveit K, Heikkilä R, Keldsen N, Albertsson M, Starkhammar H, Garmo H, Berglund A. A randomized phase III multicenter trial comparing irinotecan in combination with the Nordic bolus 5-FU and folinic acid schedule or the bolus/infused de Gramont schedule (Lv5FU2) in patients with metastatic colorectal cancer. *Annals of Oncology*. 2008, 19(5):909-14.

Grunberg SM, Herrstedt J, Hesketh PJ. Birth and re-birth. *Supportive Care Cancer*. 2008, 16(9):979.

Herrstedt J. Antiemetics: an update and the MASCC guidelines applied in clinical practice. *Nature Clinical Practice Oncology*. 2008, 5(1):32-43.

Herrstedt J, Roila F. Chemotherapy-induced nausea and vomiting: ESMO clinical recommendations for prophylaxis. *Annals of Oncology*. 2008, 19(2):110-112. Jensen HR, Hansen O, Hjelm-Hansen M, Brink C. Inter- and intrafractional movement of the tumour in extracranial stereotactic radiotherapy of NSCLC. *Acta Oncologica Scandinavica*. 2008, 47(7):1432-7.

Jensen HA, Nielsen HO, Jensen JD, Fristrup CW, Nielsen M, Pfeiffer P. Kombi-

neret strålebehandling og kemoterapi til patienter med ikke-resektabel lokalt avanceret pancreascancer. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(8):639-641.

Johansen J, Bertelsen A, Hansen CR, Westberg J, Hansen O, Brink C. Set-up errors in patients undergoing image guided radiation treatment. Relationship to body mass index and weight loss. *Acta Oncologica*. 2008, 47(7):1454-8.

Johansen J, Buus S, Loft A, Keiding S, Overgaard M, Hansen HS, Grau C, Bundgaard T, Kirkegaard J, Overgaard J. Prospective study of 18FDG-PET in the detection and management of patients with lymph node metastases to the neck from an unknown primary tumor. Results from the DAHANCA-13 study. *Head & Neck (Print Edition)*. 2008, 30(4):471-478.

Kristensen B, Ejlertsen B, Mouridsen HT, Jensen M, Andersen J, Bjerregaard B, Cold S, Edlund P, Ewertz M, Kamby C, Lindman H, Nordenskjöld B, Bergh J. Bisphosphonate treatment in primary breast cancer: results from a randomized comparison of oral pamidronate versus no pamidronate in patients with primary breast cancer. *Acta Oncologica*. 2008, 47(4):740-6.

Langkjer ST, Ejlertsen B, Mouridsen H, Andersen J, Nielsen MM, Møller KA, Madsen EL, Haahr V, Danish Breast Cancer Co-operative Group. Vinorelbine as first-line or second-line therapy for advanced breast cancer: a Phase I-II trial by the Danish Breast Cancer Co-operative Group. *Acta Oncologica* 2008, 47(4):735-739.

Lash TL, Pedersen L, Cronin-Fenton D, Ahern TP, Rosenberg CL, Lunetta KL, Silliman RA, Hamilton-Dutoit S, Garne JP, Ewertz M, Sørensen HT. Tamoxifen's protection against breast cancer recur-

rence is not reduced by concurrent use of the SSRI citalopram. *British Journal of Cancer*. 2008, 99(4):616-21.

Lyng MB, Laenkholm A, Pallisgaard N, Ditzel H. Identification of genes for normalization of real-time RT-PCR data in breast carcinomas. *BMC Cancer*. 2008, 8:20.

Madsen AH, Jensen AR, Christiansen P, Garne JP, Cold S, Ewertz M, Overgaard J. Does the introduction of sentinel node biopsy increase the number of node positive patients with early breast cancer? A population based study from the Danish Breast Cancer Cooperative Group. *Acta Oncologica*. 2008, 47(2):239-247.

Nielsen J, Mogensen B, Martiny K, Stage KB, Larsen JK, Lindhardt A, Bertelsen A. Do we agree about when patients are psychotic? *Acta Psychiatrica Scandinavica*. 2008, 118(4):330-3.

Nielsen KV, Ejlertsen B, Møller S, Jørgensen JT, Knoop A, Knudsen H, Mouridsen HT. The value of TOP2A gene copy number variation as a biomarker in breast cancer: Update of DBCG trial 89D. *Acta Oncologica*. 2008, 47(4):725-734.

Paaschburg B, Pedersen A, Tuxen M, Møller Nielsen M, Kroman N. Behandling af brystkræft hos ældre. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170:1133-1138.

Pfeiffer P, Nielsen D, Bjerregaard J, Qvortrup C, Yilmaz M, Jensen BV. Biweekly cetuximab and irinotecan as third-line therapy in patients with advanced colorectal cancer after failure to irinotecan, oxaliplatin and 5-fluorouracil. *Annals of Oncology*. 2008, 19(6):1141-1145.

Qvist P, Glintborg D, Andries A, Hansen

C. Risikostratificering af patienter med diabetes mellitus. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(41):3235-8.

Qvortrup C, Yilmaz M, OGREID D, Berglund A, Balteskard L, Ploen J, Fokstuen T, Starkhammar H, Sørbye H, Tveit K, Pfeiffer P. Chronomodulated capecitabine in combination with short-time oxaliplatin: a Nordic phase II study of second-line therapy in patients with metastatic colorectal cancer after failure to irinotecan and 5-fluorouracil. *Annals of Oncology*. 2008, 19(6):1154-1159.

Ruhlmann CH, Kolmos HJJ, Kristiansen JE, Skov R. Svin som smittekilde til infektioner med methicillinresistente *Staphylococcus aureus* hos mennesker. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(43):3436.

Sherman SI, Wirth LJ, Droz J, Hofmann M, Bastholt L, Martins RG, Licitra L, Eschenberg MJ, Sun Y, Juan T, Stepan DE, Schlumberger MJ, Motesanib Thyroid Cancer Study Group. Motesanib diphosphate in progressive differentiated thyroid cancer. *New England Journal of Medicine*. 2008, 359(1):31-42.

Tabernero J, Pfeiffer P, Cervantes A. Administration of cetuximab every 2 weeks in the treatment of metastatic colorectal cancer: an effective, more convenient alternative to weekly administration? *Oncologist*. 2008, 13(2):113-119.

Thomsen MS, Berg M, Nielsen HM, Pedersen AN, Overgaard M, Ewertz M, Block T, Brodersen HJ, Caldera C, Jakobsen E, Kamby C, Kjaer-Kristoffersen F, Klitgaard D, Møller Nielsen M, Stenbygaard L, Zimmermann SJ, Grau C, Danish Breast Cancer Cooperative Group. Post-mastectomy radiotherapy in Denmark: from 2D to 3D treatment plan-

ning guidelines of The Danish Breast Cancer Cooperative Group. Acta Oncologica. 2008, 47(4):654-661.

Vestermark L, Larsen S, Lindeløv B, Bastholt L. A phase II study of thalidomide in patients with brain metastases from malignant melanoma. Acta Oncologica 2008, 1-5.

Vestermark LW, Jakobsen A, Qvortrup C, Hansen F, Bisgaard C, Baatrup G, Rasmussen P, Pfeiffer P. Long-term results of a phase II trial of high-dose radiotherapy (60 Gy) and UFT/I-leucovorin in patients with non-resectable locally advanced rectal cancer (LARC). Acta Oncologica. 2008, 47(3):428-433.

Vilholm OJ, Cold S, Rasmussen L, Sindrup SH. Effect of levetiracetam on the postmastectomy pain syndrome. European Journal of Neurology. 2008, 15(8):851-7.

Vilholm OJ, Cold S, Rasmussen L, Sindrup SH. The postmastectomy pain syndrome: an epidemiological study on the prevalence of chronic pain after surgery for breast cancer. British Journal of Cancer. 2008, 99:604-610.

Weber Vestermark L, Holtved E, Dahlrot R, Brimnes MK, Svane IM, Bastholt L. A phase II study of thalidomide and temozolomide in patients with brain metastases from malignant melanoma. Lymphopenia correlates with response. Cancer Medical Science. 2008, 2 (Art. 91).

Ortopædkirurgisk Afdeling O

Forskningsenhed

Ortopædkirurgi

Forskningsleder

Sektoransvarlig overlæge, professor, dr.med. Søren Overgaard

Forskningsområder

Eksperimentel ortopædi:

Biomaterialer

Knoglesubstitutter

Calcium phosphater

Biphasiske produkter

Kompositter

Blodpladeberiget plasma

Collagen

Vækstfaktorer

Knogle/ledimplantater

Fiksationsmetoder

Nye materialer

Brudheling

Knoglestimulation

Stamceller

Osteonecrosis

3D-microarkitektur og mekaniske

karakteristika af knogle

Osteoportisk, osteoarthritis

og artritisk knogle

Dyre modeller

Osteoporose

Udvikling af modeller

Behandlingsmetoder

Klinisk ortopædi:

Knoglebank

Hoftekirurgi

Fiksationsmetoder i forbindelse med revision af hoftealloplastikker

Kirurgiske adgange ved hofteledsudsiftning

Komponentkoncepter ved hofteledsudsiftning

Prospektive studier

Fast track surgery

Hofte dysplasi

Register

Hofteledsbevarende procedurer

Periacetabular osteotomi

Radiologiske hofteledsundersøgelser

Behandling af hofteledsbrud

Behandlingsalgoritme vedrørende

behandling af hofteledsbrud

Rygkirurgi

Spondylodeseteknik

Vertebroplastik

Genetiske aspekter og konsekvenser af scoliose

Håndkirurgi

Replantationsregister

Ligament and volar plade rekonstruktion

Skulder- og albuekirurgi

Skulderinstabilitet

Fod- og ankelkirurgi

Genetiske aspekter i relation til

medfødt klumpfod

Fodledsalloplastikker

Knækirurgi

Forreste korsbåndrekonstruktion

Metoder

Stimulering af knogleheling

Tumor og amputationskirurgi

Underekstremitetsamputationer

Børneortopædi

Forberedelser til opbygning af gang-analyselaboratorium

Helsetjenesteforskning:

Epidemiologi - hoftefrakturer

Epidemiologi - vold

Ulykkesrelateret forskning:

Ulykkesanalysegruppen

Det fynske skadestuerregister

OUH's multitraumeregister

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 7

Antal ph.d.-studerende: 14

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 5

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Afsluttede:

Nymark T. Afhandling: "Hoftefraktur i Fyns Amt: Incidens, recidiv, dødelighed og fremskrivning."

Igangværende:

Morten Foged Bøgehøj (tidl. Pedersen), cand.med. Projekt: "Mikrodialyse og flowmåling i caput femoris hos patienter med artrose og collum femoris-fraktur. Iskæmi og manglende flow som prædiktorer for klinisk outcome ved osetosyntese af collum femorisfraktur."

Rikke Rousing, cand.med. Projekt: "Vertebroplasty versus conservative treatment in osteoporotic fractures in the thoracic and lumbar spine."

Lonnie Froberg, cand.med. Projekt: "Risikofaktorer ved Calvé-Legg-Perthes sygdom. Et radiologisk studie af proximale femur og acetabulum fra sygdomsdebut til voksenalder."

Carsten Jensen, cand.scient. Projekt: "3D ganganalyse og neuromuskulær funktion efter hoftealloplastik."

Hassan Babiker, cand.med. Projekt: "Effekt af mesenkymale stamceller og calciumfosfatknoglesubstitutter på fiksering af knogleimplantater."

Kariatta Esther Koroma, cand.med. Projekt: "Spinal fusion using autologous mesenchymal stem cell based osteoinductive bone substitutes. An in vivo experimental study in sheep models."

Jesper Ryg, cand.med. Projekt: "Osteoporose og hoftebrud - en klinisk økonomisk og epidemiologisk undersøgelse."

Jeannette Østergaard Penny, cand.med. Projekt: "Metal-metal hoftealloplastik

(ASR (Artificial Surface Replacement)) versus standard total hip alloplasty. A prospective study."

Susan Snoek Henriksen, cand.scient. Projekt: "Effekter af syntetiske knoglesubstitutter og stromale knoglemarvsceller for fiksering af knogleimplantater - eksperimentelle studier."

Rune Bech, cand.med. Projekt: "Anvendelse af lokal infiltrationsanæstesi som postoperativ smertebehandling ved hoftefraktur."

Erik Poulsen, cand.manu. Projekt: "Diagnostik og manuel behandling af hofteledsartrose."

Aksel Paulsen, cand.med. (under indskrivning). Projekt: "Patients self assessment after total hip arthroplasty. Finding from the Danish Hip Arthroplasty Registry."

Bjarke Viberg, cand.med. (under indskrivning). Projekt: "Failure after surgical treatment of femoral neck fracture. Evaluation of bone quality and plain radiograph measurement."

Publikationer

Cheng L, Ding M, Li Z, Wang Z. The sheep as a large osteoporotic model for orthopaedic research in humans: Cheng L, Ding M, Li Z, Wang Z. Zhongguo Guzhi Shusong Zazhi. 2008, 14(16):441-448.

Ding M. The Effects of Bone Remodeling Inhibition by Alendronate on Three-Dimensional Microarchitecture of Subchondral Bone Tissues in Guinea Pig Primary Osteoarthritis: Ming Ding, Carl Christian Danielsen and Ivan Hvid. Calcified Tissue International. 2008, 82(1):77-86.

Færgemann C, Lauritsen JM, Brink O,

Støvring H. What is the lifetime risk of contact with an A&E Department or an Institute of Forensic Medicine following violent victimisation? Injury. 2008, 39(1):121-127.

Hald A, Ding M, Egerod K, Hansen R, Konradsen D, Jørgensen S, Atalay B, Nasser A, Bjerrum O, Heegaard A. Differential effects of repeated low dose treatment with the cannabinoid agonist WIN 55,212-2 in experimental models of bone cancer pain and neuropathic pain. Pharmacology, Biochemistry and Behavior. 2008, 91(1):38-46.

Tsiropoulos I, Andersen M, Nymark T, Lauritsen J, Gaist D, Hallas J. Exposure to antiepileptic drugs and the risk of hip fracture: a case-control study. Epilepsia. 2008, 49(12):2092-9.

Plastikkirurgisk Afdeling Z

Forskningsenhed

Plastikkirurgi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, ph.d.
Jens Ahm Sørensen

Forskningsområder

Udvikling af sentinel lymfeknudebiop-
tering ved malignt melanoma og ved
hoved- og halscancer.
Anvendelse af mikrodialyse ved
monitorering af frie lapper
Organisering af sårbehandlingsområder
og et sårcenter for at optimere forsk-
ningsaktivitet, uddannelse og kliniske
resultater ved sårbehandling og pleje
Udvikling af nye måleinstrumenter og
redskaber ved sårheling

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunkt: 1
Antal ph.d.-studerende: 0

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 2**

Publikationer

Alkureishi LW, Ross GL, Shoaib T, Soutar
DS, Robertson AG, Sorensen JA, Thom-
sen J, Krogdahl A, Alvarez J, Barbier L,
Santamaria J, Poli T, Sesenna E, Kovács
AF, Grünwald F, Barzan L, Sulfaro S, Al-
berti F. Does tumor depth affect nodal
upstaging in squamous cell carcinoma
of the head and neck? Laryngoscope.
2008, 118(4):629-34.

Gao S, Krogdahl A, Sørensen JA, Kou-
sted TM, Dabelsteen E, Andreasen PA.
Overexpression of protease nexin-1
mRNA and protein in oral squamous cell
carcinomas. Oral Oncol.
2008, 44(3):309-13.

Radiologisk Afdeling

Forskningsenhed

Radiologi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, dr.med.
Jens Karstoft

Humane ressourcer

Antal professorer: 0
Antal lektorer/adjunker: 1
Antal ph.d.-studerende: 1

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 4**

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Carsten Lauridsen. Projekt: "En sam-
menligning af den diagnostiske sikker-
hed ved koloskopier, radiologbedømt
CT-kolografier, og radiografbedømte CT-
kolografier med computer aided detec-
tion software."

Publikationer

Andersen PE. Interventionsradiologi.
Dansk Forening for Interventionel Ra-
diologi: Statusartikel. Ugeskrift for
læger. 2008, 170(12-13):1035.

Andersen PE. Long-Term Follow-up
After Embolization of Pulmonary Arte-
riovenous Malformations with Detacha-
ble Silicone Balloons. Cardiovascular
and Interventional Radiology.
2008, 31:569-574.

Nørgaard A, Andersen LI, Haahr P, Ju-
stesen P. Coil embolization of an ana-
stomotic leak after ascending aorta
replacement. Acta Radiologica.
2008, 49(5):510-512.

Øvrehus KA, Andersen PE, Jacobsen IA.
Behandling af renovaskulær hyperten-

sion med transluminal angioplastik - 13
års erfaring - sekundærpublikation.
Ugeskrift for læger. 2008, 170(4):251-3.

Rehabiliteringsafdelingen

Forskningsenhed

Rehabilitering

Forskningsleder

Ledende forsknings- og udviklings-terapeut Hanne Kaae Kristensen

Forskningsområder

Habilitering og rehabilitering målrettet den fysioterapeutiske og ergoterapeutiske kliniske praksis på OUH.

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 0

Antal ph.d.-studerende: 1

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Hanne Kaae Kristensen. Projekt: "Implementing evidence-based occupational therapy - aspects which facilitate or complicate the implementation of an evidence-based occupational therapy in stroke rehabilitation."

Reumatologisk Afdeling C

Forskningsenhed

Reumatologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr. med. Peter Junker

Forskningsområder

Systemisk lupus erythematosus og vasculitis syndromer

Reumatoid arthritis

Spondylartropati

Biomarkørforskning

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 2

Antal ph.d.-studerende: 2

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 12

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Anne Friesgaard Christensen, cand. med. Projekt: "Tidlig reumatoid artrit. Brusk- og bindevævsmetabolisme i relation til sygdomsaktivitet, -forløb og det medfødte immunsystem belyst ved studier af surfactant protein-D (SP-D)."

Silje Vermedal Høgh, cand. scient. Projekt: "Lung surfactant protein-D (SP-D) in inflammatory diseases."

Publikationer

Christensen AF, Ejlersen E, Rafaelsen SR. Henvisning til ultralydskanning af abdomen af patienter med feber. Ugeskrift for læger. 2008, 170(19):1652-1654.

Christensen AF, Lindegaard HM, Junker P. Rygning - en risikofaktor for udvikling af reumatoid arthritis. Ugeskrift for

læger. 2008, 170(37):2864-9.

Comstedt LR, Junker P. Er det vaskulitis i centralnervesystemet? Essentiel trombocytose med normal trombocytal. Ugeskrift for læger. 2008, 170(25):2256.

Hetland ML, Lindegaard HM, Hansen A, Pødenphant J, Unkerskov J, Ringsdal VS, Østergaard M, Tarp U. Do changes in prescription practice in patients with rheumatoid arthritis treated with biological agents affect treatment response and adherence to therapy? Results from the nationwide Danish DANBIO Registry. Ann Rheum Dis. 2008 Jul;67:1023-6.

Hetland ML, Stengaard-Pedersen K, Junker P, Lottenburger T, Hansen I, Andersen LS, Tarp U, Svendsen A, Pedersen JK, Skjødt H, Lauridsen UB, Ellingsen T, Hansen GV, Lindegaard H, Vestergaard A, Jurik AG, Østergaard M, Hørslev-Petersen K; CIMESTRA study group. Aggressive combination therapy with intra-articular glucocorticoid injections and conventional disease-modifying anti-rheumatic drugs in early rheumatoid arthritis: Second-year clinical and radiographic results from the CIMESTRA study. Ann Rheum Dis. 2008 Jun;67:815-22.

Høgh SV, Lindegaard HM, Sørensen GL, Høj A, Bendixen C, Junker P, Holmskov U. Circulating surfactant protein D is decreased in early rheumatoid arthritis: A 1-year prospective study. Scandinavian Journal of Immunology. 2008, 67:71-6.

Kozyrev SV, Abelson A, Wojcik J, Zaghlool A, Linga Reddy MVP, Sanchez E, Gunnarsson I, Svenungsson E, Sturfelt G, Jönsen A, Truedsson L, Pons-Estel BA, Witte T, D'Alfonso S, Barizzone N, Barizzone N, Danieli MG, Gutierrez C, Suarez A, Junker P, Laustруп H, Gon-

zález-Escribano MF, Martin J, Abderrahim H, Alarcón-Riquelme ME. Functional variants in the B-cell gene BANK1 are associated with systemic lupus erythematosus. *Nature Genetics*. 2008, 40(2):211-216.

Pedersen OB, Svendsen AJ, Ejstrup L, Skytthe A, Harris JR, Junker P. Ankylosing spondylitis in Danish and Norwegian twins: occurrence and the relative importance of genetic vs. environmental effectors in disease causation. *Scandinavian Journal of Rheumatology*. 2008, 37(2):120-126.

Pedersen OB, Svendsen AJ, Ejstrup L, Skytthe A, Junker P. On the heritability of psoriatic arthritis. Disease concordance among monozygotic and dizygotic twins. *Annals of the Rheumatic Diseases*. 2008.

Pedersen OB, Svendsen AJ, Ejstrup L, Skytthe A, Junker P. The occurrence of psoriatic arthritis in Denmark. *Annals of the Rheumatic Diseases*. 2008.

Rizzo R, Hviid TVF, Govoni M, Padovan M, Rubini M, Melchiorri L, Stignani M, Carturan S, Grappa MT, Fotinidi M, Ferretti S, Voss A, Laustrop H, Junker P, Trotta F, Baricordi OR. HLA-G genotype and HLA-G expression in systemic lupus erythematosus: HLA-G as a putative susceptibility gene in systemic lupus erythematosus. *Tissue Antigens*. 2008, 71(6):520-529.

Voss A, Nielsen EH, Svehag SE, Junker P. Serum amyloid P component-DNA complexes are decreased in systemic lupus erythematosus. inverse association with anti-dsDNA antibodies. *Journal of Rheumatology*. 2008, 35(4):625-630.

Urinvejskirurgisk Afdeling L

Forskningsenhed

Urologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.
Steen Walter

Forskningsområder

PET scanning og prostatacancer
Anvendelse af PET scanning ved blærecancer
Farmakologiske studier af urinvejenes funktion
Vandladningsforstyrrelser
Neurologiske blærefunktionsforstyrrelser
Urodynamik: Funktionsundersøgelser af blære og fraførende urinveje
Forskning med relation til nyresvulster
Forskning med relation til testiscancere

Humane ressourcer

Antal professorer: 1
Antal lektorer/adjunkter: 2
Antal ph.d.-studerende: 1

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review: 4

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Igangværende:

Jørn Skibsted Jakobsen, cand.med. Projekt: "Endoluminal pharmacologic stimulation of the upper urinary tract: Methodologic aspects, pharmacokinetics, effects, and side effects of isoproterenol in a pig model."

Publikationer

Ainsworth AP, Frstrup CW, Mortensen MB, Nielsen HO. Endoskopisk ultralydsscanning (EUS) hos patienter mistænkt for neuroendokrine tumorer. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(22):1938-1940.

Frstrup CW, Nielsen HO, Hovendal C, Mortensen MB. Overlevelsen efter resection af øvre gastrointestinal cancer. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(49):4040-4044.

Jensen HA, Nielsen HO, Jensen JD, Frstrup CW, Nielsen M, Pfeiffer P. Kombineret strålebehandling og kemoterapi til patienter med ikke-resektabel lokalt avanceret pancreascancer. *Ugeskrift for læger*. 2008, 170(8):639-641.

Mortensen J, Holst U, Jacobsen JS, Andreasen F. Endoluminal norepinephrine inhibits smooth muscle activity of the pig pyeloureter by stimulation of beta-adrenoceptors without side effects. *Basic & Clinical Pharmacology & Toxicology*. 2008, 103(5):455-60.

Øjenafdeling E

Forskningsenhed

Oftalmologi

Forskningsleder

Overlæge, professor, dr.med.

Anne Katrin Sjølie

Forskningsområder

Epidemiologi

Diabetiske øjensygdomme,
herunder retinopati

Blindhed

Tvillingestudier om refraktion
og diabetiske øjenkomplikationer

Nethinde-karrenes geometri

Øjenmotilitet, herunder øjets

fixations-bevægelser

Kataraktoperation

Nethindeløsning

Aldersrelateret makuladegeneration,
herunder medicinsk behandling.

Humane ressourcer

Antal professorer: 1

Antal lektorer/adjunkter: 2

Antal ph.d.studerende: 2

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 4**

**Ph.d.-afhandlinger og igangværende
ph.d.-projekter**

Igangværende:

Jakob Grauslund. Projekt: "Long-terme mortality and retinopathy in type 1 diabetes. Hans afhandling blev afleveret 1. september 2009."

Karen Bjerg Pedersen. Projekt: "Kvanti- tering af øjets fiksationsstabilitet hos patienter behandlet med specifikke VEGF-hæmmere for aldersrelateret ma- kula degeneration."

Publikationer

Chaturvedi N, Porta M, Klein R, Orchard

T, Fuller J, Parving HH, Bilous R, Sjølie AK. Effect of candesartan on prevention (DIRECT-Prevent 1) and progression (DIRECT- Protect 1) of retinopathy in type 1 diabetes: randomised, placebo- controlled trials. Lancet. 2008, 372(9647):1394-1402.

Grauslund J, Green A, Sjølie AK. Prolife- rative retinopathy and proteinuria predict mortality rate in type 1 diabetic patients from Fyn County, Denmark. Diabetologia. 2008, 51(4):583-588.

Pasternack SM, Betz RC, Brandrup F, Gade EF, Clemmensen O, Lund AM, Christensen E, Bygum A. Identification of two new mutations in the TAT gene in a Danish family with tyrosinaemia type II. British Journal of Dermatology. 2008.

Sjølie AK, Klein R, Porta M, Orchard T, Fuller J, Parving HH, Bilous R, Chatur- vedi N. Effect of candesartan on progression and regression of retino- pathy in type 2 diabetes (DIRECT-Pro- tect 2): a randomised placebo- controlled trial. Lancet. 2008, 372(9647):1385-1393.

Øre-Næse-Halskirurgisk Afdeling F

Forskningsenhed

Oto-rhino-laryngologi

Forskningsleder

Overlæge, klinisk lektor, ph.d.

Christian Godballe

Forskningsområder

Kræft i skjoldbruskkirtlen

Kræft i spytkirtler

Kræft i svælg og strube

Operation af skjoldbruskkirtel

Operativ behandling af specielle misdannelser i blodkar efter forbehand- ling ved Radiologisk Afdeling

Analyse af stemmefunktion

Årsager og udbredelse af problem ved stemmebåndspareser

Molekylære aspekter ved udvikling af

kronisk mellemørebetændelse

Betydning og forekomst af specielle bakteriekolonier ved kronisk mellem- ørebetændelse

Kvalitet og resultater af mellemøre- kirurgi

Livskvalitet og patienttilfredshed

ved cochlear implant

Forskellige bakterieformers betydning ved byld i halsen

Immundefekt i spiserørets betydning for stemme- og halsgener

Humane ressourcer

Antal professorer: 0

Antal lektorer/adjunkter: 7

Antal ph.d.-studerende: 1

**Antal publikationer i tidsskrifter med
peer review: 5**

**Ph.d.-afhandlinger og igangværende
ph.d.-projekter**

Igangværende:

Kristine Bjørndal, cand.med. Projekt: "Spytkirtelcancer i Danmark 1990-

2005. En klinisk immunhistokemisk undersøgelse.”

Publikationer

Godballe C, Dansk Selskab for Otolaryngologi-Hoved & Halskirurgi. Thyroidea-kirurgi en voksende udfordring. Dansk Selskab for Otolaryngologi-Hoved & Halskirurgi. Ugeskrift for læger. 2008, 170(12):1049.

Lange B, Lausten-Thomsen MJ, Jakobsen J. Månedens billede. Ugeskrift for læger. 2008, 170(45):3677.

Madsen AR, Gundgaard MG, Hoff CM, Maare C, Holmboe P, Knap M, Thomsen LL, Buchwald C, Hansen HS, Bretlau P, Grau C. Cancer of the external auditory canal and middle ear in Denmark from 1992 to 2001. Head & Neck (Print Edition). 2008, 30(10):1332-8.

Mortensen KS, Hjortlund J, Bjørndal K, Krogdahl A, Godballe C. Spytkirteltumorer i Fyns Amt 1984-2003. Ugeskrift for læger. 2008, 170(7):545-8.

Nikoghosyan G, Krogdahl A, Godballe C. Første brankialfure-anomalier. Ugeskrift for læger. 2008, 170(20):1757.

Kilder og definitioner

Afdelinger

Oversigten omfatter alle kliniske og parakliniske afdelinger på OUH Odense Universitetshospital, der beskæftiger sig med forskning. Det vil i praksis sige alle afdelinger, der selv oplyser at have forskningsaktivitet og/eller har en forskningsenhed under Klinisk Institut.

Desuden omfatter oversigten Psykiatrisk Afdeling P samt Det Børnepsykiatriske Hus, der organisatorisk ikke hører under Odense Universitetshospital, men som ligger på matriklen og er tilknyttet Klinisk Institut via hver deres forskningsenhed.

Afdelinger på OUH Svendborg Sygehus har deres forskningstilknytning til Syddansk Universitet via Institut for Regional Sundhedsforskning og er ikke medtaget.

Forskningsenhed

Betegnelsen for den enhed, der udgør forbindelsen mellem afdelingen og Klinisk Institut. Samtlige betegnelser fremgår af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets hjemmeside. Langt størstedelen af OUH Odense Universitetshospitals kliniske og parakliniske afdelinger er tilknyttet Klinisk Institut via en forskningsenhed.

Forskningsområder

Forskningsområderne i hver afdeling er oplyst af afdelingsledelserne i de enkelte afdelinger.

Humane ressourcer

I opgørelsen af humane ressourcer medtages antal ansatte professorer, lektorer, adjunkter og ph.d.-studerende,

som har delt ansættelse på både Odense Universitetshospital og Syddansk Universitet. Alle ansættelser i løbet af året 2008 medregnes.

Antal publikationer i tidsskrifter med peer review

Opgørelsen af antal publikationer i tidsskrifter med peer review baseres på Syddansk Universitets registreringer i PURE - PUBlication and REsearch Platform af publikationer i året 2008. Både originalartikler, reviews og editorials i tidsskrifter med peer review er medtaget. Bemærk at flere afdelinger kan have den samme artikel med i oversigten, hvis artiklens forfattere er tilknyttet forskellige specialer.

Ph.d.-afhandlinger og igangværende ph.d.-projekter

Ph.d.-projekter afsluttet i 2008 og igangværende ph.d.-projekter pr. 31. december 2008 er oplyst.

Det bedes bemærket, at det samme ph.d.-projekt kan optræde flere gange, hvis projektet udføres i et samarbejde mellem flere afdelinger. Anvendt kilde: Klinisk Institut, Syddansk Universitet

Forskningsberetning 2008

regionsyddanmark.dk

Forskningsberetning 2008
Odense Universitetshospital og
Klinisk Institut, Syddansk
Universitet.

Udgivet af Odense Universitets-
hospital i samarbejde med
Klinisk Institut, Syddansk
Universitet.

Redaktion
Forsknings- og MTV-afdelingen,
Udviklingsstaben i samarbejde
med Kommunikation og Formid-
ling, Direktionssekretariatet.
Syddansk Universitet har
bidraget med oplysninger om
antal publikationer mv.

Grafisk tilrettelæggelse
Inge Karrebæk

Foto
Heidi Lundsgaard

Tryk
Clausen Offset

Oplag
2.500